

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ СЛІДСТВА
ТА КРИМІНАЛЬНОЇ МІЛІЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Збірник тез

підсумкової науково-теоретичної конференції
наукового товариства курсантів *(19 березня
2015 року)*

Частина 2

Київ-2015

ВІТАЛЬНІ СЛОВА

Гусарев Станіслав Дмитрович,
перший проректор Національної академії внутрішніх
справ, професор, доктор юридичних наук.

Шановні учасники підсумкової науково-теоретичної
конференції наукового товариства курсантів!

Вітаю вас із початком роботи конференції!

Насамперед зазначу, що ми як громадяни не повинні
стояти осторонь тих процесів, які відбуваються в державі, а як
правоохоронці маємо не допустити антидержавних проявів,
власне тому вважаю, що тематика підсумкової конференції має
допомогти нам усім розібратись більш детально у процесах, які
охоронили сьогодні країну.

Приємно відзначати зростаючий інтерес слухачів,
курсантів та студентів академії до наукового пошуку шляхів
розв'язання актуальних проблем теорії і практики
державотворення, боротьби зі злочинністю, вдосконалення
діяльності правоохоронних органів.

Навчально-науковий інститут підготовки фахівців для
підрозділів слідства та кримінальної міліції може пишатись
своїми здобутками не лише у 2014 році, щороку курсанти та
науково-педагогічні працівники вносять значний вклад у
розвиток науки в академії.

Хочу подякувати керівникам гуртків та науковим
керівникам, які допомагають молодим вченим у підготовці
наукових робіт (особливо тих робіт, які визнаються
переможцями як в академії, так і за його межами).

На базі інституту лише у 2014 році проведено 35
наукових заходів: 1 науково-теоретична конференція, 3 науково-
методичні семінари, 6 науково - практичні семінари; 3 науково-
теоретичні семінари; 14 круглих столів; 6 інститутських
вікторини, 2 показові судові засідання Курсантами інституту
взято участь у 22-х Всеукраїнських та понад 120 різнопланових

наукових заходах, як на базі академії, так і за її межами. Підготовлено та опубліковано 479 тез наукових доповідей, які проводилися в академії та за її межами. Беззаперечно такі показники є підтвердженням належної організації наукової роботи в інституті.

Академія пишається гуртківцями, учасниками та переможцями Всеукраїнських, міжнародних конкурсів, конференцій та олімпіад, а також науковцями кафедр, які успішно захистили дисертаційні дослідження та здобули науковий ступінь кандидата юридичних наук.

Впевнений, що сьогоднішня конференція стане не лише підсумком проведеної науково-дослідної роботи, а й надасть імпульс для подальших творчих пошуків у науковому забезпеченні організації боротьби зі злочинністю та правопорядку у державі на рівні європейських стандартів.

На завершення хочу побажати учасникам конференції плідної роботи, активного обміну думками, досвідом та науковими здобутками. Бажаю Вам нових звершень у науковій і педагогічній діяльності, творчого натхнення та нових досягнень, здоров'я та успіхів.

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Курсант 213 навч. групи Козачек А.М.

Керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, к.ю.н. Волох О.К.

Впровадження електронного урядування в Україні повинно забезпечити якісно новий рівень управління державою та суспільством в цілому, вдосконалити взаємодію між органами державної влади, бізнесом, громадянами та державними службовцями.

Ефект від реалізації Концепції розвитку електронного урядування, ухваленої 2010 року уявляється можливим оцінити з урахуванням таких основних напрямів його розвитку:

- стимулювання попиту на послуги електронного урядування шляхом більш повного задоволення потреб громадян в більш ефективному та швидкісному доступі до послуг державної влади, рівноправного входження громадян України у світове інформаційне середовище, прискорення розбудови в Україні громадянського суспільства та здійснення адміністративної реформи на засадах широкого запровадження ІКТ;

- стимулювання попиту на послуги електронного урядування бізнесових структур шляхом полегшення взаємодії «бізнес - влада» і прискорення розвитку національного сегменту електронної комерції, активізації участі у міжнародній електронній торгівлі;

- формування єдиного національного інформаційного простору та прискорення його інтеграції в світовий інформаційний простір, забезпечення виконання конституційних прав і свобод громадян і бізнесу на вільний доступ до відкритої державної інформації;

- економія ресурсів органів державної влади, організацій і громадян, зниження трудових витрат органів державної влади на організацію обміну інформацією;

- підвищення активності громадян та бізнесу у формуванні та реалізації політико-адміністративних рішень;

- підвищення ефективності внутрішньої організації діяльності публічної адміністрації, оперативності і якості прийнятих рішень, скорочення витрат на утримання державного апарату за рахунок створення відповідних відомчих інформаційно-аналітичних систем;

- налагодження тісної співпраці між бізнесом і державною владою за рахунок залучення із бізнесової сфери новітніх технологічних рішень;

- стимулювання розвитку інфраструктури електронного урядування шляхом підвищення попиту на новітні ІКТ з боку органів державної влади і органів місцевого самоврядування й, як наслідок, зростання вітчизняного виробництва за рахунок підвищення мотивації працівників органів державної влади до використання цих технологій у практичній діяльності тощо.

Подальше здійснення політики розбудови системи електронного урядування прямо залежить від політико-правового становища суспільства, фінансово-економічних можливостей держави. Зазначені фактори здатні внести суттєві корективи в процес електронного урядування, у темпи проведення реформаторських заходів - особливо це стосується наявності фінансових і матеріально-технічних ресурсів.

ПРАВОВИЙ СТАТУС ЖІНКИ

Курсант 205 навчальної групи Конончук А.О.

Науковий керівник: професор кафедри конституційного та міжнародного права, к.ю.н. Пелих Н.А.

У ст.3 Конституції України проголошується: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визначаються в Україні найвищою цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Тому основні права й свободи не тільки визнаються державою, але й захищаються як необхідна умова її існування. «Забезпечення прав і свобод людини - це створення умов для здійснення прав і свобод людини. Воно включає такі три елементи державної діяльності: сприяння для здійснення прав і свобод людини...; охорона прав і свобод людини; захист прав і свобод людини (відновлення порушення правомірного стану. Притягнення порушників до кримінальної відповідальності)» .

Оскільки така діяльність визнана обов'язком держави, то суб'єктом, який уповноважений вимагати його здійснення, є кожна людина. Отже, людина на рівні основ конституційного ладу стає суб'єктом загальних правовідносин, оскільки набуває права на захист.

У юридичній літературі проблема соціальних прав жінок та їх гарантування не обділена увагою. Права жінки виникають і розвиваються в різних регіонах світу різночасно відповідно до характеру культури, філософії, релігії, суспільним світоглядом, мораллю, що визначають характер тієї або іншої цивілізації

В загальному під правами жінки розуміють певні можливості, необхідні для її існування та розвитку в конкретно-історичних умовах, об'єктивно вивчаються досягнутим рівнем

розвитку людства (економічним, духовним, соціальним) і мають бути загальними й рівними для кожної жінки.

Права жінки - це невідчужувані свободи і права особи, які індивід отримує в силу свого народження, основне поняття природного і, взагалі, будь-якого права в світі.

Отже, це по-перше, - певні свободи людини, тобто її можливості діяти певним чином або ж утриматися від певних вчинків для того, щоб забезпечити собі нормальне існування, розвиток, задоволення тих потреб, що сформувалися.

По-друге, зміст та обсяг можливостей жінки залежить передусім від можливостей усього суспільства, тобто від рівня економічного розвитку. З цього боку права жінки є явищем соціальним.

По-третє, ці можливості за своїми основними «стартовими» показниками мають бути рівними, однаковими для всіх жінок. Лише тоді вони є справедливими, правильними.

По-четверте, вони не повинні відчужуватися, кимсь відбиратися або обмежуватися, не можуть бути і предметом дарування з боку держави, чи певною організацією, а також особи.

Сучасна практика свідчить про поступову глобалізацію та інтенсифікацію процесу міжнародного забезпечення та захисту основних прав жінки.

Задля цієї мети використовуються дві групи засобів. До першої групи відносяться: міжнародно-правові акти, які вміщують правила діяльності, формулюють права та обов'язки відповідних суб'єктів (конвенції, пакти, угоди, договори тощо. А також міжнародні документи, які норм поведінки не містять, прав та обов'язків безпосередньо не формулюють (зокрема, декларації, заяви, меморандуми). Другу групу засобів складають, міжнародні органи спостереження, контролю за дотриманням прав жінки (комісії, комітети) та захисту цих прав (суди, трибунали) .

Аналіз зазначеного процесу дозволяє констатувати, у найзагальнішій формі, такі прояви та тенденції:

- запровадження у суспільну свідомість населення різних країн уявлення про те, що саме людина є первинний, головний суб'єкт права (а не спільнота, об'єднання, організація тощо);
- запровадження у суспільну свідомість розуміння прав жінки як соціально-історичного явища;
- поширення принципу правової рівності чоловіка і жінки;
- збільшення, розширення «каталогу» прав жінки (як результат зростання потреб), якому не завжди відповідають реальні можливості задоволення деяких прав, (тобто в ряді випадків права жінки «достроково», «випереджувально» фіксуються у законодавстві);
- збільшення кількості країн, які допускають наддержавний (міжнародний) контроль за станом дотримання прав жінки;
- утворення та розгортання діяльності неурядових (громадських та інших) організацій з питань захисту прав жінки, державна підтримка таких правозахисних організацій;
- об'єктивне інформування світової громадськості за станом дотримання прав жінки у різних країнах;
- поширення верховенства норм міжнародного права щодо норм внутрішньодержавного законодавства з питань прав жінки;
- підвищення ефективності міжнародних контролюючих механізмів щодо захисту прав жінки.

Зазначені тенденції якраз і мають враховуватися при загальній оцінці сучасного стану законодавства України з питань прав і свобод жінки, а також законодавчих актів, як прийнятих так і тих, що лише готуються. У цьому полягає один із шляхів забезпечення наукової обґрунтованості становлення сучасної гуманної правової системи України.

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС СЛІДЧОГО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Курсант 3-го курсу Короленко В.С.

Науковий керівник: старший викладач кафедри досудового розслідування, кандидат юридичних наук Терещенко Ю.В.

Відповідно до ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Одне з пріоритетних завдань органів внутрішніх справ — забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів, виявлення і розкриття злочинів. Важлива роль у їх виконанні належить і слідчим, які уповноважені здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень.

В теорії кримінально-процесуального права питання процесуального статусу слідчого, його процесуальної самостійності та незалежності розглядаються протягом тривалого часу. Цьому напрямку дослідження приділялась увага в працях провідних вчених: С. Альперт, А. Гуляєв, В. Гончаренко, Ю. Грошевий, А. Дубинський, Н. Клименко, О. Ларін, В. Лисиченко, О. Михайленко, М. Михеєнко, В. Стремевський, М. Строгович, Ф. Фаткуллін, та ін.

Водночас деякі аспекти процесуального статусу слідчого, його процесуальної самостійності та незалежності потребують подальшого наукового розроблення та нормативного закріплення.

Так, зі вступом в закону силу Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК) змінився процесуальний статус слідчого, тобто сукупність його прав та обов'язків.

Відповідно до п. 17 ст. 3 КПК слідчий - це службова особа органу внутрішніх справ, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства,

Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, уповноважена в межах компетенції, передбаченої КПК, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень.

При цьому аналіз норм, які регламентують повноваження слідчого за Кримінально-процесуальним кодексом 1960 р. вказує на значне зменшення його прав та процесуальних обов'язків у кримінальному процесі.

КПК України 1960 р. надавав слідчому право самостійно порушувати кримінальну справу, притягувати в якості обвинуваченого, зупиняти кримінальну справу, оцінювати докази за своїм внутрішнім переконанням, призначати експертизи, проводити допити, огляди, освідування та інші процесуальні дії, за винятком випадків, вичерпний перелік яких вказувався у КПК, коли законом передбачено отримання санкцій, погодження прокурора, або затвердження ним рішення слідчого. Слідчий ніс повну відповідальність за законність та обґрунтованість своїх дій і рішень.

Однак чинний КПК значно зменшив права слідчого та наділив його правом здійснювати негласні слідчі (розшукові) дії - п.2 ч.2 ст. 40 вищезгаданого нормативно-правового акту. Як наслідок окрім виконання обов'язків, притаманних слідчому, він повинен виконувати невластиві йому функції оперативно-розшукового характеру.

Відповідно до КПК слідчого віднесено до сторони обвинувачення, що не буде сприяти неупередженому розслідуванню кримінальних правопорушень. Як вірно наголошує Б.В. Романюк, щоб забезпечити демократичне відправлення правосуддя слідчий не повинен бути представником жодної зі сторін у змагальному процесі .

До того ж в КПК міститься норма про те, що слідчий зобов'язаний виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються у письмовій формі. Невиконання слідчим законних вказівок та доручень прокурора, наданих у порядку, передбаченому КПК, тягне за собою передбачену законом

відповідальність. Це в свою чергу теж негативно впливає на неупередженість слідчого при розслідуванні злочинів (тобто на об'єктивне, безстороннє дослідження обставин кримінального провадження, збирання як обвинувальних, так і виправдувальних доказів), адже прокурор підтримує державне обвинувачення і всі його вказівки та доручення будуть спрямованні на отримання обвинувальних доказів.

Враховуючи викладене вважаємо необхідним статус слідчого, нарешті, визначити у спеціальному законі, передбачивши, що під час проведення досудового слідства, слідчий повинен мати процесуальну самостійність та незалежність і не належати ні до сторони обвинувачення, ні до сторони захисту з метою забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень.

ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ ВИДИ ПЛАСТИКОВИХ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК ТА ІНШИХ ПЛАСТИКОВИХ РОЗРАХУНКОВИХ ЗАСОБІВ

Курсант 306 навч.групи Короленко В.С.

Науковий керівник: доцент кафедри економічної безпеки, кандидат юридичних наук, доцент Томма Р.П.

Слідом за розвитком ринку пластикових карток в Україні також сформувався ринок продуктів і послуг, пов'язаних із випуском карт, обробкою електронних платежів, здійсненням обміну інформацією. Впровадження таких банківських технологій на макрорівні призведе до скорочення готівки в обороті, а також прискорить час проходження платежів, що важливо для всієї української фінансової системи. Для конкретних же банків це теж вигідно, тому що розширюється коло їхніх клієнтів. Банками України вже видаються кредитні картки стандарту системи VISA трьох типів - CLASSIC, BUSINESS і GOLD. Але

самим реальним для фізичних осіб в Україні є придбання тільки картки Visa CLASSIC, тому що кредитні картки Visa GOLD відкривають тільки давнім, перевіреним і заможним клієнтам.

Розглянемо основні види пластикових платіжних карток:

Елітні міжнародні пластикові платіжні карти

1. VISA Gold- платіжна карта для елітних клієнтів міжнародної платіжної системи VISA International. Валюта картрахунку може бути USD чи гривні.

Обмеження по карті: вимога до суми незнижуваного залишку (страхового депозиту) - 1 000 дол. США .

2. Eurocard/Mastercard Gold - платіжна карта для елітних клієнтів міжнародної платіжної системи MasterCard International. Валюта картрахунку може бути USD чи гривні, EUR.

3. VISA PLATINUM - платіжна карта міжнародної платіжної системи VISA International. Валюта картрахунку може бути USD чи гривні.

VISA Platinum, а також додаткові до неї карти, випускаються за заявою клієнта терміном на один рік. По письмовій заяві клієнта до основної карти можуть бути випущені будь-які додаткові міжнародні карти (крім VISA Platinum), але не більше п'яти.

Стандартні карти: VISA Classic, VISA Classic Domestic, Eurocard/MasterCard Standart

1. VISA Classic - банківська карта платіжної системи VISA International. Валюта картрахунку може бути USD чи гривні.

Обмеження по карті: вимога до суми незнижуваного залишку (страхового депозиту) - 100 дол. США.

2. VISA Classic Domestic - пластикова карта міжнародної платіжної системи VISA International.

3. Eurocard/MasterCard Standart - банківська карта платіжної системи MasterCard International. Валюта картрахунку може бути USD, EUR чи гривні. .

Крім пластикових платіжних карток в Україні існують і інші види пластикових карток. Це такі, як:

1. Страхові пластикові карти.
2. Ідентифікаційні пластикові картки.
3. Дисконтні пластикові карти (карти знижок).
4. Транспортні пластикові карти.
5. Інтернет-карти.

HOW THE CRISIS SPREAD ХРОНІКА КРИЗИ В УКРАЇНІ

Костюченко Анастасія, 204 н.г. ФПФПС ННІПФСМ
НАВС.

Консультант з мови: старший викладач кафедри
іноземних мов НАВС Марченко Ірина Володимирівна.

The crisis in Ukraine began in November last year when pro-Moscow President Viktor Yanukovich abandoned a deal with the EU in favour of stronger ties with Russia. Protests erupted in the capital Kiev and quickly escalated as government buildings were seized in cities across the western regions of Ukraine. On 20 February at least 88 people were killed in 48 hours in Kiev. Videos showed uniformed snipers firing at protesters holding makeshift shields. President Yanukovich signed a ceasefire deal with the opposition but then disappeared and parliament voted to remove him from power. Ukraine has been torn between east and west since the collapse of the Soviet Union in 1991. While Ukrainian is the main language in western regions, Russian is predominant in parts of the east and south. The division is also reflected in voting patterns. Mr Yanukovich received most support in the southern and eastern regions of Ukraine in the 2010 election. On 27-28 February pro-Russian gunmen seized key buildings in the Crimean capital, Simferopol. Within days parliament voted to join Russia and called a referendum. Russia later admitted that its military had helped the

Crimea insurgents. The majority of Crimea's 2.3 million population identify themselves as ethnic Russians and speak Russian - a legacy of Russia's 200-year involvement in the region. Russia's Black Sea Fleet also has its historic base in the Crimean coastal city of Sevastopol. [On 16 March, 97% of voters reportedly backed the proposal to join Russia.](#) That figure was later disputed, with leaked documents showing only 50-60% support for the move. The EU and US condemned the annexation of Crimea and imposed a first round of sanctions on Russian officials and high-ranking Moscow allies in Ukraine. Pro-Russian sentiment is strong in eastern regions such as Donetsk and Luhansk, Ukraine's industrial heartland. After the withdrawal of Ukrainian troops from Crimea, there were reports of large numbers of Russian troops gathering just over the border. On 7 April protesters occupied government buildings in the eastern cities of Donetsk, Luhansk and Kharkiv. Although Kharkiv was retaken the following day, [the occupations spread to other cities.](#) and a number of pro-Russian leaders declared that referendums on granting greater autonomy to eastern regions would be held. On 11 May pro-Russian separatists in Donetsk and Luhansk declared independence after the referendums, which were not recognised by Kiev or the West. A build-up of Russian troops on the shared border in April sparked concern that another annexation could take place. Elections for a new president in Ukraine were held on 25 May resulting in confectionery tycoon [Petro Poroshenko](#) being elected with over 55% of the vote, although no polling stations were open in Donetsk city and several other locations. On 20 June President Poroshenko announced a 15-point peace plan and declared a week-long truce. It held for a few days until a military helicopter was shot down over eastern Ukraine. With a government offensive launched once more, on 5 July rebels abandoned strongholds in the north of Donetsk region, withdrawing to a smaller area of insurgency in the south. On 17 July Malaysia Airlines flight MH17 from Amsterdam was shot down near the village of Grabove in rebel-held territory close to the border with Russia. Almost 300 people were killed in the crash - everybody aboard the airliner. Western nations blamed a Russian-

supplied missile, believed to have been fired by rebels. Russia denied it had armed the rebels and argued instead that a Ukrainian fighter jet had flown near the airliner at the time. Ukraine insists Russian regular forces are involved in the fighting in Ukraine. It has also accused the Russian authorities of allowing well-trained volunteers and heavy weapons to cross the border to help the rebels. Russia dismissed those accusations, yet the rebel leader in Donetsk said many Russian soldiers [had joined the rebel cause.](#) Ukrainian forces made gains in some areas previously held by the rebels. But on 27 August the rebels - allegedly backed by Russian heavy armour - opened up a new front on the coast, seizing the town of Novoazovsk and threatening the strategic port city of Mariupol. Ukrainian and Russian officials opened talks with separatist leaders and international monitors in Minsk on 1 September. Russian Foreign Minister Sergei Lavrov said he wanted the talks to focus on "agreeing an immediate and unconditional ceasefire". The first face- to-face talks between Russian President Vladimir Putin and Mr Poroshenko on 26 August failed to make progress. Nato has announced it is assembling a "readiness force" in response to Russia's actions over Ukraine. Details were confirmed at a summit meeting in Wales, on 4 September. About 2,600 people have been killed in the fighting since mid-April, according to a UN report on 29 August. Nearly 350,000 people have fled their homes - about 190,000 have gone to Russia. The EU and USA have imposed asset freezes and travel bans on many senior Russian officials and separatist leaders. Further sanctions were announced on 29 July following the downing of Flight MH17. The EU has now threatened more sanctions against Russia, unless it stops supporting the rebels. www.bbc.com/news/world-europe-27308526

РЕЙДЕРСТВО ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Слухач магістратури НАВС Красножон Т.В.

Науковий керівник: начальник кафедри економічної безпеки Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Герасименко Л.В.

У всьому світі рейдерство розцінюють як фактор недосконалості політичних, правових структур влади в державі, її чинного законодавства, відсутності належних умов для захисту бізнесу, прав власників і рівноправної конкуренції. І те, що в Україні є таке явище, як рейдерство, ще раз підкреслює глибину системних проблем нашої держави.

В юридичній літературі висловлюються різні точки зору про значення терміна «рейдер» (рейдерство) та його зміст, що призводить до деякої плутанини з поняттями. Термін «рейдер» має англійське походження і означає: «загарбник», «учасник нальоту», «мародер». Це слово досить нове для України. Рейдери - це ті особи, які намагаються отримати власність проти волі її власників.

Відверто злочинне захоплення чужої власності, поєднане з корупцією у судах та правоохоронних органах закономірно викликає обурення суспільства і тому вимагає правової оцінки саме з боку правоохоронних органів.

І. Селіванова вважає термін «недружнє поглинання» синонімом терміна «загарбання». Тому в Україні поглинання власності фактично здійснюються як її загарбання.

В. Шемчук розуміє рейдерство як злочин, тому характеризує рейдерство як злочинну діяльність злочинних угруповань із привласнення чужого майна шляхом шахрайства, з використанням неправосудних чи сфальсифікованих судових рішень та за співучасті корумпованих посадових осіб.

Практика показує, що найефективнішим від захоплення підприємства рейдерами є захист превентивного характеру.

Його стратегічна мета - максимальне підвищення вартості захоплення підприємства для того, щоб зробити атаку рейдерів нерентабельною, а отже - недоцільною. Відповідно власникові необхідно здійснити заходи, щоб перевести інтерес потенційного рейдера із площини корпоративного захоплення на цивілізований механізм об'єднання та поглинання. Для цього слід провести системну реструктуризацію бізнесу, що дасть змогу створити таку систему володіння і управління найбільш привабливих активів, яка зробить захоплення рейдерами підприємства нерентабельним бізнесом.

Найпростішими методами протистояння рейдерству є:

- концентрація акціонерного капіталу або викуп частки в учасників, які не беруть участі в діяльності підприємства; постійний моніторинг змін у складі акціонерів;
- реструктуризація підрозділів зі зміною їх організаційно - правового статусу; контрольне скуповування акцій і додаткова емісія;

- визначення правового статусу власності, здійснення переоцінки майна. В умовах значного ризику буде корисною реструктуризація власності з використання дочірніх структур, створення штучної заборгованості підприємства і передача нерухомості та інших активів у позичку під кредитування;

- недопущення виникнення та прострочення кредиторської заборгованості;

- удосконалення роботи менеджменту та персоналу (недопущення конфліктних ситуацій, протиправного звільнення працівників тощо);

- використання в службі економічної безпеки способів і методів конкурентної розвідки;

- залучення громадськості й засобів масової інформації до боротьби з рейдерством.

Слід наголосити, що боротьба з рейдерством буде ефективною й матиме комплексний характер тільки в разі передбачення кримінальної відповідальності за замовлення,

організацію та вчинення неправомірних дій, які мають ознаки рейдерства. Тож законодавцю є над чим попрацювати.

КОМП'ЮТЕРНІ ЗЛОЧИНИ

Курсант 305 навчальної групи Красносільський Я.М.

Науковий керівник: старший викладач кафедри криміналістики та судової медицини НАВС Зубрійчук В.В.

Науково-технічний прогрес не можливий без широкомасштабного впровадження в управлінську діяльність, в різні сфери науки, техніки та виробництва електронно-обчислюваної техніки. Це потребує розвитку і вдосконалення правових засобів регулювання суспільних відносин у сфері комп'ютеризації діяльності людини.

У XVI розділі КК України встановлена відповідальність за злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин(комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електроз'язку. До них відноситься: несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислюваних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електроз'язку (ст. 361 КК України), несанкціоновані дії з інформацією, яка обробляється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігаються на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362 КК України), порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електроз'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них обробляється (ст. 363 КК України).

В Україні все частіше скоюють злочини пов'язані з обчислювальною технікою. Це стосується , наприклад , системи

електронних міжбанківських розрахунків. Не пройшло й місяця з дня її введення в нашої державі (січень 1994), як вже в Кримському відділенні банку “Україна” були встановлені величезні фінансові втрати.

Інформаційний розвиток України сьогодні характеризується вже хоча б повноправним входженням в глобальні міжнародні мережі Internet

Сьогодні потрібна готовність вчених і практичних працівників (юристів, математиків, економістів, кібернетиків, психологів) до систематичної повсякденної роботи в даній сфері, увага до боротьби з комп’ютерною злочинністю.

Проблемами вдосконалення чинного законодавства займалися такі науковці: В.М. Глериков, В.С. Михсейлевич, А.А. Стончій, Е.Л. Кащенко, В.І.Скурихін, А.І. Нікітін, Ю.М. Батурін, П.Д. Біленчук та інші.

Метою дослідження є: розкриття сутності та змісту комп’ютерних злочинів у сучасних умовах.

Комп’ютерні злочини - це всі злочинні дії, при яких комп’ютер є знаряддям, засобом чи метою їх здійснення. Комп’ютерні злочини носять організований характер, ретельно готуються та маскуються. Злочини мають скоротечний характер, мають підвищену латентність і, як правило, ніколи не стають відомими правоохоронним органам, і тим більше широкій громадськості. І це зрозуміло, оскільки жоден банк (фірма, підприємство, організація та інші) не зацікавлений у витраті інформації про скоєний злочин. В іншому випадку завдається не виправний удар по репутації банку. Розслідування і розкриття комп’ютерних злочинів економічно досить дорого коштує. Громадськість не вважає комп’ютерні злочини небезпечними і такими, що несуть серйозну загрозу країні і конкретним особам.

Серед комп’ютерних злочинів є представники усіх груп традиційної класифікації: білокомірцевого, організованого і загально кримінального злочинного світу. Вони працюють як в самих організаціях, проти яких скоюють діяння, так і поза ними, поодиночки і в групі співучасників. Одні технічно оснащені слабо,

а інші мають дорогі, престижні та могутні комп'ютерні системи. Зрозуміло, що провідне місце посідає організована злочинність.

По-перше діяльність мафіозних структур є часткою великомасштабного бізнесу.

По-друге, із організацій, що використовують комп'ютерні технології, значно простіше і зручніше “витягувати” гроші також за допомогою комп'ютерів.

По-третє, оскільки правоохоронні органи використовують комп'ютерні системи для боротьби зі злочинністю, то, відповідно щоб попередити стеження і розгадати плани противника, злочинці використовують комп'ютер.

Таким чином, сьогодні реально існує багатоликий світ комп'ютерних злочинів, який в незначній своїй частині дістав закріплення в новому Кримінальному кодексі України.

Багато питань, які виникають у слідчого в процесі проведення слідчих дій, збирання і документування інформації про комп'ютерні злочини не врегульовані законом (обшук комп'ютера, пошук слідів в комп'ютері, як знімати копії з машинних носіїв та ін.).

Отже, на даному етапі законодавчої діяльності нашої держави необхідно значну увагу приділити саме розширенню кола комп'ютерних злочинів як в Кримінальному кодексі, так і в інших нормативно-правових актів.

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ЗЛОЧИННОСТІ У КРЕДИТНО-ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Курсант 306 навчальної групи Кузмич О.І.

Науковий керівник: начальник кафедри економічної безпеки, кандидат юридичних наук, доцент Герасименко Л.В.

Поняття “економічна злочинність” поряд з такими поняттями як “організована злочинність” та “тіньова економіка” знайшли найбільшого поширення і закріпились у понятійному апараті працівників правоохоронних органів. Відомо, що економічні злочини віднесено більшістю вчених до особливо небезпечних. У зв’язку з реформуванням економічної системи зазнає значних змін і економічна злочинність. Створення нових форм власності, функціонування економіки в умовах ринкових відносин, інтеграція в світову економіку супроводжуються загостренням криміногенної ситуації. Тому економічна злочинність здебільшого являє собою пряме продовження криміналізованих економічних відносин.

Для з’ясування суті даних злочинів використовують різні поняття, що в значній мірі ускладнює їх класифікацію та розмежування від подібних. Одні вчені при проведенні класифікації економічної злочинності виділяють злочини у кредитно-фінансовій сфері як один із видів економічної злочинності - тобто злочини, що посягають на банківський та кредитний сектор. Інші вчені виділяють злочини, що посягають на фінансову систему. Отже, досліджуючи злочинність у кредитно-фінансовій сфері, перш за все необхідно провести відмежувати його від понять “економічна злочинність” та “фінансова злочинність”, які на сучасному етапі закріпились в понятійному апараті науковців.

Економічна злочинність у широкому змісті - це сукупність вчинених на певній території за відповідний проміжок часу злочинів та осіб, які їх вчинили, безпосередньо направлених на відносини власності, розподілу та використання

товарів та послуг, об'єктом яких є відносини в сфері економіки. Ними можуть бути і злочини в сферах власності, фінансовій діяльності, міжнародно-комерційній діяльності, інформаційній діяльності, захисту від монополізму, тощо. У вузькому змісті економічна злочинність - це сукупність передбачених кримінальним законом діянь, родовим об'єктом яких є відповідні суспільні відносини у сфері господарської діяльності. Однією із основних груп економічної злочинності є фінансова злочинність.

Під фінансовою злочинністю розуміється сукупність злочинів, безпосередньо пов'язаних із посяганням на відносини по формуванню, розподілу, перерозподілу і використанню фінансових ресурсів суб'єктів економічних відносин. Отже, злочинність у кредитно-фінансовій сфері - це складна сукупність злочинів, що посягають на безпеку та нормальну діяльність головної ланки фінансової системи, що поставлена під охорону законодавства про кримінальну відповідальність.

Таким чином, аналіз теоретичних положень економічної злочинності, фінансової злочинності, злочинності і злочинів у сфері господарської діяльності свідчить, що вони мають більш загальний абстрактний характер і не в повній мірі відображають реальний стан і динаміку злочинності в окремій і одній із важливих сфер - кредитно-фінансовій системі. Очевидно більш об'єктивний аналіз можливий через розгляд реального рівня, динаміки злочинності у кредитно-фінансовій сфері з врахуванням динаміки розвитку самої системи, рівня її криміналізації та латентності.

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Курсант 208 н.г. О.О. Куценко

Науковий керівник: професор кафедри цивільного права та процесу кандидат юридичних наук, доцент Демеденко Н.В.

Забезпечення прав людини, громадянина стають основоположною цінністю в суспільстві. В зв'язку з цим підвищеної зацікавленості набувають питання захисту прав споживачів. Проблема захисту прав споживачів є актуальною для кожної країни з ринковою економікою. Саме розвиток економіки, зумовлений науково-технічним прогресом, поширення конкуренції і виробництва товарів та надання різноманітних послуг призводять до нерівного положення суб'єктів комерційного і цивільного обороту - з одного боку виступають підприємці, і, навіть великі корпорації, що володіють не лише капіталом, а й певним комплексом необхідних знань про свій товар (послугу), а з іншого - індивідуальний споживач, який змушений довіряти наданій інформації про товар або послугу.

Таким чином, характерною ознакою даних відносин є наявність "сильної" і "слабкої" сторони, між якими у відносинах існує суперечність, нерівність, що потребують усунення за допомогою надання законодавчої підтримки і захисту споживачеві. Як справедливо зазначає більшість вчених : великого значення набула готовність окремих соціальних класів і станів суспільства завжди обстоювати поліпшення соціальних та економічних умов життя та праці, у тому числі вимагати обмеження свавілля виробників і торговців.

Кожен громадянин є споживачем і щодня, виступаючи у різноманітних правовідносинах, розуміє необхідність їх надійного правового регулювання, адже кожен з нас може постраждати від дій аферистів, які порушують наші права, які

посягають на наше життя, здоров'я (наприклад: продаючи неякісні продукти харчування, недобросовісно надаючи послуги тощо), тому кожен сподівається в разі потреби на захист порушеного права.

Проблема захисту державою прав громадян, у тому числі їхніх прав як споживачів, має довгу історію. Споживач є дуже важливою ланкою в системі економічних та ринкових відносин. Між товаровиробником (постачальником, продавцем) та споживачем завжди існували протиріччя, які намагалися врегулювати третя сторона — держава. Ці спроби полягали у регулюванні якості та безпеки товарів і послуг шляхом розробки законів та інших нормативно-правових актів.

Це знайшло своє втілення у виникненні конsumerського руху, створенні міжнародних конsumerських організацій, прийнятті відповідних законодавчих актів, що містять гарантії охорони прав споживачів, як на міжнародному, так і на державному рівні у багатьох країнах світу та прагненні до уніфікації та гармонізації норм споживчого законодавства. Конsumerський рух, який завжди мав певні соціально-економічні передумови, формувався поступово. Сьогодні, можна сказати, почався четвертий етап розвитку конsumerизму, і в країнах світу інтереси споживачів представляє чимало державних та недержавних організацій, міністерств та установ.

Отже, захист прав споживачів має за мету, по-перше, інформувати споживачів про товари і послуги, що є на споживчому ринку; по-друге, захистити споживача, якщо його права обмежуються.

ВИЯВЛЕННЯ ТА ПЕРЕКРИТТЯ КАНАЛІВ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НАРКОТИКІВ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Курсант 302 н.г. Куцоп'ят Р.О.

Науковий керівник: доцент кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук, доцент Тарасюк І.В.

Актуальність теми дослідження. За останні роки проблема наркотиків набула надзвичайної актуальності у всьому світі. Якщо ще двадцять років тому це стосувалося, в основному, США та країн Західної Європи, то зараз ця проблема постала перед країнами Центральної та Східної Європи і Росією як одна з найболючіших у повсякденному житті. В Україні також спостерігається стійка тенденція до загострення проблем, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що створює безпосередню загрозу генофонду нації, забезпеченню правопорядку, національній безпеці країни. Немає жодних офіційних відомостей про обсяги вирощування та виробництва наркотичних речовин у країнах, які раніше входили до складу Радянського Союзу та в країнах Варшавського договору. Наповнення цих країн “легкими” наркотиками, поява в них величезної кількості кримінальних угруповань за надзвичайно малий проміжок часу, створення потужних мафіозних структур, які нічим не поступаються італійським, швидке зростання кількості злочинів, пов'язаних з наркотиками, захоплення сотень кілограмів наркотичних речовин, вулична ціна яких становить мільярди гривень на рік, - ось далеко не повна картина того, що відбувається.

Актуальність теми також зумовлена необхідністю аналізу проблем, що пов'язані з потенційними заходами протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, зловживанню ними, недостатнім рівнем

дослідження в Україні правових проблем наркозлочинності, що особливо важливо за умов пожвавлення міжнародно-правового співробітництва у зазначеній сфері. Проблеми, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, розвиток міжнародно-правового співробітництва держав у боротьбі з цим злочином, а також проблеми та перспективи імплементації норм міжнародного права в цій галузі у внутрішнє законодавство України найбільш ґрунтовно висвітлювали в наукових працях таких українських учених, як Д. Й. Никифорчук, В.Н. Денисов, В.І. Євінтов, В.О. Романюк, М.П. Селіванов, М.С. Хруппа та деяких інші.

Наркотичні засоби - це включені до Переліку речовини природного чи синтетичного походження, препарати, рослини, що становлять небезпеку для здоров'я населення у разі зловживання (списки №1 таблиць I, II, III Переліку). Наркотичні засоби є предметом злочинів, передбачених статтями 305, 307, 308 і 309 КК України.

Отже, проведене нами дослідження дає підстави для висновку про те, що боротьба з незаконним обігом наркотиків у багатьох країнах світу є однією з серйозних проблем, яка все привертає дедалі більше уваги світової громадськості, потребує вжиття рішучих заходів світовою спільнотою. Транснаціональний незаконний обіг наркотиків набув глобального характеру, став реальною загрозою безпеці всього людства як за масштабами, так і за руйнівним впливом.

Використовуючи позитивний міжнародний досвід, водночас необхідно поглиблювати наукові дослідження всередині країни, виробляти рекомендації щодо конкретних аспектів боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, які б ураховували особливості економічної, соціальної і правової ситуації в Україні. Безумовно, ця наукова робота не може претендувати на вичерпне та всебічне дослідження всіх правових аспектів такого важкопоборного соціального явища, як зловживання наркотиками, і не менш небезпечного міжнародного злочину, який вимагає докладання значних

зусиль для його попередження, викриття та знешкодження, а також постійного вдосконалення міжнародно-правових норм і розвитку міжнародного співробітництва у зазначеній сфері.

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИТЯЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ЗА ЧАСИ СРСР ТА У СУЧАСНИЙ ПЕРІОД

Курсант 301 н.г. Куць А.О.

Науковий курівник: викладач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування Варваринець В.І.

Що спонукає людину, а тим паче дитину до скоєння злочину? Що являє собою ту мотивуючу потребу, деформуючу обставину, яка штовхає її на злочинну стежку?

Для з'ясування цих фактів було проаналізовано роботи наступних вчених: Кудрявцева В.Н., Емінова В.Є., Матрашило Л.С., Чихалова С.Н., Корнієнко М. В., Романюк Б. В., Мельник І. М., Даньшин І.Н., Медведєв В.С., Шевченко О.М., Фетискин Н.П. та інші.

В результаті проведеного дослідження були отримані наступні результати. Існує кілька офіційних мотивацій, основні з яких є цікавість (бажання самоствердитись, воління заслужити авторитет серед однолітків); ситуативність мотивів; деформація якогось одного елемента сфери потреб, інтересів, поглядів. Природньо, що сфера мотивацій неповнолітніх не стоїть на місці, по мірі зростання, накопичення досвіду йде здвиг мотивацій.

З погляду особливостей характеру злочинності неповнолітніх при вивченні слід звернути увагу на проблему особистості потенційного злочинця. При розгляді цього явища слід враховувати такі риси: вік, стать, освітній рівень, атмосфера в сім'ї, правова обізнаність, незрілість мислення, брак достатнього соціального досвіду, нестабільність психіки,

підвищена емоційність, підвищена навіюваність і самонавіюваність, схильність до фантазій, «погана компанія» або коло спілкування неповнолітніх, проблема дозвілля тощо.

Головне при розгляді особи потенційного неповнолітнього злочинця - це його вік. Віком обумовлений певний рівень розвитку сил, інтелекту, потягів, оскільки фізично стає можливим скоєння злочину. Окрім хронологічного віку, виділяють ще психологічний, педагогічний та фізичний вік, які між собою не співпадають, що призводить до внутрішніх конфліктів в середині ще не до кінця сформованої особистості.

Причини і умови злочинності неповнолітніх криються в соціальному характері, вони залежать від конкретних історичних умов, змісту і направленості його інститутів, способів вирішення основних протиріч.

Слід зауважити, що в останні роки спостерігається тенденція до різкого зростання злочинності неповнолітніх. Це перед усім пов'язане з: нестабільною економічною ситуацією і зростаючою напругою в суспільстві, скорочення робочих місць, - що без сумніву позначилось на вразливій психіці ще не сформованої до кінця системи цінностей неповнолітніх.

Загострення проблем сімейних негараздів на загальному фоні бідності і постійних злиднів, моральна і соціальна деградація, яка спостерігається в сім'ях, призводить до вкрай негативних наслідків. Серед неповнолітніх із неблагополучних сімей загроза злочинності дуже висока. Психічні захворювання дітей в таких сім'ях - це здебільшого результат та спадщина відповідної поведінки та способу життя їх батьків-алкоголіків, наркоманів.

Дитяча злочинність порівняно з дорослою відрізняється високим ступенем активності, динамічністю. Людині, яка встала один раз на шлях скоєння злочину у підлітковому віці, важко вже вийти з цього коловороту. Перед нею зачиняються майже всі соціальні можливості, що спідкам до нового скоєння злочину і не залишається мізерного шансу на виправлення та повернення

до лав добропорядних громадян. Такі особистості лише поповнюють резерв для дорослої злочинності.

МІСЦЕ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ МАРШРУТІВ ТРАНСПОРТУВАННЯ «ЖИВОГО ТОВАРУ»

Слухач освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» за спеціальністю «Правознавство» НАВС Кучменко С.В.

Науковий керівник: професор кафедри адміністративної діяльності, кандидат юридичних наук Сокурєнко В.В.

Аналізуючи діяльність сучасних работорівців та існуючу ситуацію на ринку «живого товару», більшість дослідників дійшли висновку, що основною і першочерговою причиною торгівлі людьми є різний рівень соціально-економічного розвитку окремих регіонів світу. Це, в свою чергу, призвело до того, що всі країни світу умовно можна поділити на дві групи. До першої з них відносяться так звані країни-донори - держави, громадяни яких стають жертвами торгівлі людьми. Як правило, це постіндустріальні країни зі слабо розвинутою економікою та низьким рівнем соціальної захищеності населення. Друга частина - це країни-реципієнти - держави, на територію яких ввозиться «живий товар». До їх числа належать, як правило, країни з високим соціально-економічним рівнем розвитку.

Розглядаючи механізм здійснення торгівлі людьми, необхідно виділяти й поняття «країна-транзит». Це держава, через територію якої «живий товар» переправляють до країни-реципієнта. Переважно, в якості країн-транзитів використовуються держави з високим рівнем корупції та відносною «прозорістю» кордонів. Нажаль, Україна сьогодні одночасно виступає і країною-донором, і країною-транзитом. Це

обумовлено цілою низкою обставин, в тому числі й тотальною корумпованістю правоохоронної системи та прикордонної служби, що дає змогу торгівцям «живим товаром» успішно та безперешкодно вести бізнес на території нашої держави.

Зростання безробіття, особливо жіночого, неухильне і стрімке зниження життєвого рівня населення, вихід країни на світовий ринок обміну товарів і послуг створили сприятливі умови для поширення торгівлі людьми і в Україні. Особливо гостро це відчувається в наші дні, коли тисячі вимушених переселенців із сходу та півдня України зіштовхнулись із проблемою пошуку роботи. В такій ситуації особливо привабливим видається варіант працевлаштування за кордоном, адже умови в оголошеннях та за розповідями знайомих досить привабливі.

Окрім вищевказаних причин, розповсюдженості работоргівлі в Україні сприяє також і специфіка географічного положення України та відносна «прозорість» її кордонів. Усе це в сукупності стало причиною того, що Україна опинилася на перетині світових шляхів транспортування жертв торгівлі людьми, а її громадяни постійно поповнюють «лави» останніх.

Доступність і дешевизна транспортування «живого товару» з Центральної та Східної Європи в країни Західної Європи, а також величезний розрив у рівні розвитку економіки, державного захисту та соціального забезпечення населення, призвели до збільшення кількості потерпілих від торгівлі людьми з числа не лише громадян нашої держави, але й європейців.

Дослідження, проведені Міжнародною організацією з міграції, дозволили визначити декілька ключових маршрутів транспортування «живого товару», в яких фігурує Україна:

1) Балтійський маршрут. Він проходить через Литву та користується найбільшою популярністю серед работоргівців. З Білорусії, Російської Федерації та України через польсько-литовський кордон «живий товар» потрапляє до Німеччини, Скандинавії та США; декого залишають «працювати» в Польщі;

2) Грузинський транзитний маршрут. Відповідно до нього, з України жінки та діти перевозяться до Тбілісі (Грузія), а звідти - в Туреччину, Грецію та середземноморські країни;

3) Словенський маршрут. На даному маршруті Україна фігурує як країна-донор і країна-транзит. З Росії, Білорусії, Молдавії дітей привозять до Києва з підробленими документами. Як правило, формується «туристична група» під наглядом декількох дорослих. З Києва через Любляну діти потрапляють до Трієста, а звідти - до Мілану. На відрізку шляху Любляна - Трієст дітей розподіляють на маленькі групи без нагляду дорослих і без документів. У Трієсті таких дітей «підбирають» або ж благодійні організації та поліція, або ж торговцівці, які заздалегідь чекають на прибуття партії «живого товару».

Як свідчить проведене нами дослідження, транснаціональний характер торгівлі людьми значно ускладнює процедуру розслідування цього злочину для українських правоохоронних органів. Відсутність відповідних договорів між Україною та іншими країнами-транзитами - з одного боку, і країнами-реципієнтами - з іншого, унеможливує проведення необхідних слідчих дій. У свою чергу, відсутність дієвих адміністративно-правових заходів протидії злочинам, пов'язаним з торгівлею людьми, на території України унеможливує здійснення ефективної протидії даному негативному явищу.

На нашу думку, основною причиною такого стану є той факт, що усі суб'єкти протидії торгівлі людьми в Україні, зокрема, це органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації тощо, не мають єдиного спільного механізму роботи в цьому напрямі. Так, по одинці кожен із них виконує значний обсяг роботи, але в цілому, вона не приносить бажаного результату. Тому, якби усі суб'єкти протидії торгівлі людьми запрацювали як єдине ціле з чітко визначеними функціональними обов'язками та єдиною

стратегією боротьби, нашій державі вдалося б уникнути ролі країни - «транзиту» та країни - «донора».

ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ АНТИНАРКОТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Курсант 208 навчальної групи Маргара Д.В.

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, к.ю.н. Волох О.К.

Зупинити інтенсивну наркотизацію суспільства запропоновано шляхом зменшення незаконного попиту на психоактивні речовини. Цей стратегічний напрям передбачає широкий комплекс заходів загальносоціального порядку, спрямованих, з одного боку, на створення умов і забезпечення гарантій повноцінної соціалізації низькостатусної молоді, а з іншого - спрямованих на послаблення впливу кризових явищ і процесів у молодіжному середовищі, що призводять до наркоспоживання та наркозалежності. На індивідуальному рівні передбачено розгортання системи медико-психологічної профілактики серед молоді, що становить групу ризику адиктивної поведінки, з метою утримання від уживання психоактивних речовин і недопущення розвитку хворобливого узалежнення від них.

Для обмеження контингенту осіб, хворих на наркоманію, державою проголошено новий підхід, що ґрунтується на пріоритеті лікування над кримінальним переслідуванням. Лікування наркохворих - досить непроста справа, оскільки наркозалежні потребують здебільшого кваліфікованої наркологічної, венерологічної, психіатричної, психологічної допомоги, а також проходження курсу післялікувальної реабілітації, соціального супроводу задля уникнення рецидиву. Нині перелічені послуги надають різнопрофільні та

різнопідпорядковані заклади Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України, Державної пенітенціарної служби України, неурядові організації, волонтерські рухи тощо.

Ураховуючи прогресивний міжнародний досвід, доцільно запровадити модель єдиного лікувального закладу, у якому наркохворі отримували б комплекс необхідних послуг, пов'язаних з наданням наркологічної, психіатричної, психологічної, соціально-реабілітаційної допомоги. Саме на засадах інтегрованого підходу до лікування та реабілітації наркохворих держава виявить справжню турботу про своїх громадян, сприятиме поверненню їх до повноцінного життя та зменшить соціальну шкоду від поширення наркоманії в суспільстві.

Політика протидії наркозлочинності ґрунтується на стратегії зменшення незаконної пропозиції психоактивних речовин на внутрішньому ринку України. Ініційовані заходи запобіжного впливу мають двовекторну спрямованість: з одного боку, це вдосконалення системи та механізму контролю за легальним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин, з метою недопущення їх витоку на кримінальний наркоринок, а з другого - превентивна діяльність, спрямована проти їх контрабандного ввезення, незаконного виробництва, транспортування та поширення територією України. На наш погляд, назріла потреба в розробленні, організації та запровадженні технології протидії наркобізнесу, що включала б у себе цілеспрямований превентивний вплив на весь технологічний цикл незаконного виробництва, транспортування, зберігання, розподілу й розповсюдження наркотиків на території держави. Останнє неможливе без упровадження системи заходів, спрямованих на викриття та знищення розгалуженої злочинної організації, створеної за зразком наркомафії, що заправляє наркобізнесом і поки що є недосяжною для правоохоронної системи.

Доходимо висновку, що позитивні зрушення в подоланні наркоманії та наркозлочинності можливі лише в разі консолідації зусиль влади й суспільства довкола неухильної реалізації положень цієї політики в повсякденному житті.

ЩОДО ПИТАНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ОБ'ЄКТА ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Студент освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» за спеціальністю «Правознавство» НАВС Мартич А.С.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії держави та права НАВС Свиридюк Н.П.

Ключовим питанням економічної і політики держави є питання економічної влади, господарсько-правового регулювання процесів її концентрації, оптимізації її розподілу і балансування в економічній системі між суб'єктами, що одноособово або сукупно представляють основні елементи такої системи. Оптимізація розподілу публічної і приватних видів економічної влади має результативно полягати в забезпеченні економічного народовладдя, народного економічного суверенітету, а отже - й забезпеченні належного рівня захисту прав людини. Зазначені проблеми постійно мають бути у фокусі економічної політики держави.

У вітчизняній науці проводилися дослідження щодо державної правової, соціальної, гендерної, інформаційної, культурної, муніципальної, воєнної політик тощо. Однак, за винятком окремих публікацій, кандидатських дисертацій, наукових пошуків економістів, а також статей окремих дослідників, комплексних досліджень процесів становлення,

розвитку та здійснення державної економічної політики з позицій юридичної науки фактично немає.

Отже, актуалізується необхідність фундаментального наукового аналізу державної економічної політики, дослідження вітчизняного й зарубіжного досвіду її розробки й впровадження, узагальнення відповідних науково-теоретичних надбань, що насамперед, сприятиме вивченню особливостей складної динаміки державної економічної стратегії, допоможе зрозуміти основні закономірності й механізми її реалізації в сучасній Україні та спрогнозувати напрями й форми її розвитку, виявити найбільш оптимальні її форми для забезпечення основних прав та свобод людини.

Економічна політика - це свідома, цілеспрямована діяльність державних органів, політичних партій та суспільних організацій в економічній сфері, що здійснюється в інтересах суспільства. Для виконання цих основоположних цілей економічна політика діє в декількох напрямках: створює саму інфраструктуру і середовище економічної діяльності; формує інституційну структуру, що забезпечує основні норми і правила економічної діяльності; створює сприятливе соціальне середовище; розробляє і реалізує певну економічну політику, покликану, наприклад, визначати пріоритетні напрями економічного розвитку; здійснює власну економічну діяльність як активного суб'єкта економічної політики; встановлює державне замовлення і здійснює державні закупівлі.

Як свідчить світовий досвід, державна політика у сфері економіки має формуватися і реалізуватися на основі дотримання таких принципів: конституційність та законність; забезпечення цілісності та єдності економічного простору на всій території держави, її грошово-кредитної, податкової, митної, бюджетної та інших систем; єдність цілей, напрямів, завдань і механізмів реалізації державної економічної політики; комплексний підхід до реалізації державної економічної політики; взаємодія і співробітництво органів державної влади й суб'єктів економічної системи суспільства в

процесі реалізації державної економічної політики; наступність державної економічної політики на різних етапах її здійснення; максимальна наближеність надання послуг до рівня їх споживання на основі розподілу повноважень між рівнями публічної влади; всебічна підтримка та гарантування прав суб'єктів економічної системи суспільства з боку держави; стимулювання тісного співробітництва між органами державної влади та суб'єктами економічної системи суспільства у розробленні та реалізації заходів щодо економічного розвитку; невтручання або обмежене втручання (як правило, на основі закону) органів державної влади в господарську діяльність суб'єктів економічної системи суспільства тощо.

Означені принципи дають змогу визначити основні елементи, складові державної економічної політики, тобто: формування нормативного простору, у якому були б ретельно обмірковані, законодавчо закріплені цілі, завдання, компетенція, повноваження, межі відання державних органів та їхніх посадових осіб, а також економічні потреби, інтереси і нормативи, що сприяли б ефективній, гармонійній взаємодії системи відносин «державна - суспільство - економіка - право»; процес реалізації державної економічної політики, втілення її в життя, тобто практична державна економічна політика.

Загалом, в умовах суттєвого зростання ролі ринкових механізмів, акумуляції резервів підприємливості як через розширення сфери індивідуального та малого підприємництва, так і через активне залучення працівників в інтереси підприємств, з'являються нові стимули підвищення ефективності та громадського тону, зменшуються зони утриманства і соціального паразитизму. Лібералізація економічних відносин, опора на особистісні сили і творчий потенціал індивіда висувають на передній план «людини економічної» (підприємця, бізнесмена), який у такій його якості і виступає одним з основних суб'єктів ринку, що розвивається (праці, товарів, капіталу та ін.).

Отже, слід зазначити, що реалізація мети економічної політики можлива за умов забезпечення основних прав населення, економічної безпеки людей, наявності плюралізму відносин власності, зваженої соціальної політики держави. Основною метою економічної політики держави є стабільне економічне зростання, постійний розвиток інноваційної сфери, стабільність та збалансованість державного бюджету. При цьому, економічні права та свободи мають розглядатися як правова основа економічної організації суспільства. Але сучасні міжнародні економічні тенденції свідчать, що забезпечити належний рівень збалансованості у зазначених напрямках державного розвитку не вдається реалізувати у повному обсязі навіть найрозвинутішим країнам світу. А це, у свою чергу, актуалізує проблематику забезпечення необхідної рівноваги між інтересами суспільства та окремих громадян, побудови ефективної системи їх взаємодії та гармонійного розвитку.

ІСТОРИЯ ВИНИКНЕННЯ, РОЗВИТОК ТА БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ У СУЧАСНИЙ ЧАС

Курсант 303 н.г. Матвієнко Д.Ю.

Науковий керівник: викладач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук Марков М.М.

Тероризм, на жаль, став невід'ємною частиною політичних і економічних процесів в світі, і представляє все більш значну загрозу громадській і національній безпеці. Із одиничних проявів він перетворився в масове явище. Будучи різновидом організованої злочинності які занурюються корінням в потужну тіньову економіку, тероризм може поставити під сумнів весь процес подальшого розвитку людства.

Жорстокі явища, які лише з часів якобінської диктатури стали називатися «тероризмом», існували, можливо, з моменту появи людей на землі. Тероризм - суспільно небезпечна

діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосування насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших зазіхань на життя чи здоров'я ні в чому не повинних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей. У нашій країні розвитку тероризму сприяють глибока соціально-економічна криза, протистояння політичних сил, наростання проявів сепаратизму, зубожіння та люмпенізація значної частини населення, процеси соціального розшарування, розвиток кримінальних підприємницьких та державних структур, корумпованість державного апарату, розвиток потужного нелегального ринку зброї, девальвація моральних та духовних цінностей. Аналіз матеріалів спеціалізованих урядових установ свідчить про те, що найбільш поширеною в Україні мотивацією скоєння терактів виступає:

- а) кримінальна діяльність, особливо її транснаціональні форми;
- б) намагання перешкодити громадській, політичній або економічній діяльності;
- в) створення ускладнень або напруження у міждержавних відносинах. Головними завданнями, які постають перед правоохоронними структурами в Україні, є забезпечення дотримання прав і свобод громадян. “Людина, її життя і здоров'я, честь та гідність, недоторканість та безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю”, - зазначено в ст. 3 Конституції України. “Кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави - захищати життя людини”. Характерною рисою сучасного тероризму є те, що все більше терористичних організацій надають значення політичній стратегії, а не тільки вчиненням терористичних актів. Все більше терористичних організацій і рухів у своєму складі мають як політичні, так і терористичні підрозділи.

Вивчення і аналіз практики зазначеної діяльності органів

внутрішніх справ, зокрема оперативних апаратів карного розшуку і спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю, показало, що їх ефективність ще не достатньо висока і рівень попередження та розкриття терористичних актів досить низький. Це свідчить про те, що у практичній діяльності по попередженню тероризму є коло питань, що потребують науково глибокого і всебічного вивчення, з метою розробки рекомендацій для вдосконалення профілактичної та оперативно-розшукової діяльності. Таким чином, взаємодія суб'єктів, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом, може дати очікуваний ефект, якщо матиме конкретний характер і ґрунтуватиметься на законі, дотриманні принципів взаємодії та правильному поєднанні форм і методів професійної діяльності, властивих кожному із суб'єктів взаємодії. Водночас має бути чітке розмежування повноважень та обов'язків кожного суб'єкта взаємодії відповідно до предметної компетенції кожного з них, ґрунтується на відповідному законодавстві.

UKRAINE PULLS BACK ARTILLERY AND TROOPS
FROM FRONT LINE

УКРАЇНА ВІДВОДИТЬ АРТИЛЕРІЮ ТА ВІЙСЬКА ВІД
ЛІНІЇ ФРОНТУ

Машталір Ірина, 201 н/г. ФПФПС ННІПФСКМ НАВС
Консультант з мови, ст.викл. кафедри іноз.мов НАВС Марченко
Ірина Володимирівна.

Rebel militia and Ukrainian troops begin to withdraw from Novorossiya, resulting in a de facto independent statelet beyond Poroshenko's control.

The Russian-backed territory of “Novorossiya” in Ukraine has moved closer to de facto independence after Ukrainian troops and rebel militia began to retreat from the conflict's front line.

Petro Poroshenko, Ukraine's president, has faced criticism for agreeing to a ceasefire deal on Friday that ensures both sides

fighting in the east of the country withdraw by 15km (9.5 miles), creating a 30km demilitarised zone.

The Ukrainian leader's critics have said the move would see the Donetsk and Luhansk "people's republics" - collectively called Novorossiya, or New Russia by the Kremlin - become a quasi-autonomous statelet. The ceasefire agreement, which started to be implemented on Monday Sept 22, was signed in Minsk by representatives of Russia, Ukraine, the rebels and the Organisation for Security and Cooperation in Europe.

Andriy Lysenko, spokesman for Ukraine's National Security and Defence Council, said withdrawals on both sides were in progress and the rebels had removed some heavy artillery, although the movement was "not as massive as we expected".

Mr Poroshenko admitted in a television interview on Sunday evening that a military victory for Ukrainian forces was now out of the question because of the level of support the rebels received from Russia. "I underline that it is impossible to win the war in Donetsk and Luhansk purely by military means," he said.

"The more Ukrainian army battalions or brigades are brought up, the more troops there are from the Russian Federation." He added that 60 to 65 per cent of Ukraine's military equipment on the front-line had been destroyed.

Under the latest deal, military aircraft are forbidden from flying over the conflict zone and "foreign mercenaries" must be withdrawn on both sides.

A ceasefire in the conflict was agreed, also in Minsk, on September 5 and both sides say it is in force despite repeated and serious violations.

The West and some Ukrainians support Mr Poroshenko's peace moves but others say they are a capitulation, allowing Vladimir Putin, the president of Russia, to go on propping up Novorossiya - a separatist territory that will destabilise Ukraine and impede its integration into Europe.

Yulia Tymoshenko, Ukraine's former prime minister, said on Sunday: "I don't believe in the president of Ukraine's peace plan,

and the three-way talks in Minsk are a fraud ... in order to disarm the [Ukrainian] army and so that Europe and America ease off their sanctions [against Russia] or cancel them altogether.”

Mr Poroshenko defended the peace initiatives saying they allowed prisoner exchanges and should lead to Russian forces withdrawing from Ukraine.

By [Tom Parfitt](#), 22 Sep 2014

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/ukraine/11113907/Ukraine-pulls-back-artillery-and-troops-from-front-line.html>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Курсант 3 курсу ФПФПМГБ НАВС Мелешко Б.І.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук Конюшенко Я.Ю.

Дослідженню проблеми засад кримінального процесу в різних її аспектах присвячені роботи українських науковців: В. І. Галагана, В. Г. Гончаренка, Ю. М. Грошевого, А. Я. Дубинського, В. С. Зеленецького, О. В. Капліної, Є. Г. Коваленка, В. С. Кузьмічова, Л. М. Лобойка, Є. Д. Лук'янчикова, В. Т. Маляренка, О. Р. Михайленка, В. В. Назарова, Д. П. Письменного, М. А. Погорецького, В. О. Попелюшка, В. М. Тертишника, Л. Д. Удалової, В. М. Хотенця, В. П. Шибіки, О. Г. Шило, М. Є. Шумила, О. Г. Яновської.

Зародившись у Європі, рух щодо захисту прав потерпілих від злочинів було швидко розповсюджено у всьому світі. Наприклад, шлях Америки, де за останні три десятиріччя створена належна система допомоги потерпілим від злочинів.

Відповідні органи нашої держави теж проводять роботу щодо створення Державного фонду допомоги потерпілим від злочинних посягань в Україні. Однак вирішення питання про створення державного фонду через відсутність коштів у Державному бюджеті було заблоковано Міністерством фінансів України. Вирішуючи питання про створення державного фонду відшкодування шкоди громадянам, які потерпіли від злочинів, слід керуватися Європейською конвенцією про компенсацію шкоди жертвам кримінальних злочинів, яку підписано 24.11.1983 р. у Страсбурзі, та Декларацією основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживання владою, що прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1985 році. Також слід врахувати досвід інших країн, наприклад США, Польщі, Німеччини, Франції. Заслужує уваги " Європейське узгодження про відшкодування збитків жертвам злочинних дій, схвалене комітетом міністрів Європейського Союзу в червні 1983 р..

У разі створення згаданого фонду можливе різке зростання кількості заяв громадян про заподіяння їм шкоди, після чого розміри компенсацій складатимуть таку суму, яка стане непід'ємним тягарем для державного бюджету. Щоб запобігти такій ситуації, краще було б створити спеціальний фонд для відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю та життю потерпілих від злочинів.

Вважаємо, що функціями та завданнями страховий фонд із відшкодування шкоди потерпілим від кримінальних правопорушень близький до системи органів соціального захисту як елемент цієї системи. Він повинен бути державним, і виплати з нього мають проводитись органами соціального захисту. Такий підхід відповідав би вимогам міжнародно-правових актів, сприяв всебічному втіленню засад кримінального процесу в забезпеченні прав та законних інтересів потерпілих як учасників кримінального провадження.

ПРОТИДІЯ ФІКТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Курсант 302 н.г. Мельник Я.О.

Науковий керівник: доцент кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування Шевчук О.Ю.

Фіктивне підприємництво розглядається як соціально небезпечне явище, яке поширилося в економіці держави, завдає великої матеріальної шкоди державі, суб'єктам господарювання, негативно впливає на суспільні відносини, має багато назв і різне змістовно-правове трактування.

Поширення фіктивного підприємництва в Україні сталося внаслідок тривалої правової неврегульованості приватної власності, ринкових та інших суспільних відносин у минулому та недосконалість державно-правового механізму регулювання підприємницької діяльності в сучасних умовах.

У юридичній літературі, законодавчих актах, у наукових публікаціях тощо вживаються різні назви фіктивності підприємств, які не завжди відповідають правовим нормам їх створення, не розкривається їх зміст, що потребує подальшого наукового розгляду і уточнення.

Термін «фіктивне підприємництво» вживається в різних значеннях. В одних випадках - це протиправне діяння осіб, направлене на створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона.

Суспільна небезпека фіктивного підприємництва полягає у заподіянні шкоди бюджету держави, юридичним і фізичним особам, які не знають про фіктивність контрагента, побоюються вступати в підприємницькі відносини. Фіктивне підприємництво використовується у стратегічних сферах

економіки: бюджетній, фінансово-кредитній, зовнішньоекономічній, паливно-енергетичному та агропромислового комплексах, сферах приватизації, торгівлі, послуг, приватного бізнесу тощо.

Окрім аспекти правового, організаційно-управлінського та інформаційного забезпечення правоохоронних органів щодо протидії фіктивним підприємствам у підприємницькій, кредитно-фінансовій та інших сферах економіки досліджували П.П. Андрушко, В.Т. Білоус, О.М. Бандурка, В.С. Білецький, Л.Н. Білецька, В.І. Василичук, Н.Ф. Галагуза, С.А.

Причинами поширення фіктивного підприємництва стала тривала правова неврегульованість приватної власності, ринкових та інших суспільних відносин, заборона підприємницької діяльності в минулому та недосконалість державно-правового механізму регулювання підприємницької діяльності в сучасних умовах.

Зміст суспільно небезпечного явища «фіктивного підприємництва» полягає у тому, що це насправді неіснуюча дійсна, нелегітимна прихована відповідно до встановленого до законодавства, підприємницька діяльність, яка продовжується від імені суб'єктів господарювання різних видів і форм (з ознаками фіктивності) або з використанням тільки їх реквізитів як засіб для заволодіння товарно-матеріальними цінностями або отримання інших неконтролюємих прибутків.

На практиці досить складним питанням є доказування винуватості не стільки фіктивних (формальних) управлінців, скільки фактичних керівників (“адміністраторів”) суб'єктів господарювання - тих, хто використовує підставних осіб для прикриття злочинної діяльної фіктивної структури.

Отже, з метою викриття злочинів, пов'язаних з фактами фіктивного підприємництва, найбільш ефективним слід визнати одночасне використання можливостей як методу економічного аналізу, так і оперативно-розшукового методу.

СУБ'ЄКТИ ЗАПОБІГАННЯ СЕПАРАТИЗМУ ТА ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ

Курсант 309 навчальної групи Михайлишина І.О.

Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, кандидат юридичних наук Миронюк Т.В.

Сьогодні у світі є чітке усвідомлення, що однією з головних загроз його спокою і безпеки є тероризм. І це цілком слушно, зважаючи на його природу. Як відомо, терор (від лат. *terror* — страх, жах) — це цілеспрямована застрашлива дія, а також ідеологія насильства і практика впливу на суспільну свідомість, пов'язана із залякуванням населення різними формами протиправних насильницьких дій. Багато дослідників розглядають тероризм як один із способів політичної боротьби із застосуванням ідеологічно мотивованого насильства.

Тероризм можливий за умови співчуття справі терористів хоча б частини суспільства, тобто терористи потребують підтримки населення, саме з якого можуть формуватися так звані терористичні мережі.

Обов'язкова умова тероризму — резонанс терористичної акції в суспільстві. Широке поширення інформації про теракт, перетворення його на найбільш обговорювану подію є ключовим елементом тактики тероризму. Теракт, який залишився непоміченим або засекречений, втрачає всякий сенс.

Усвідомлюючи, яку загрозу особистості, суспільству та державі несе в собі сучасний тероризм, Україна, як суб'єкт міжнародного права, приєдналася до міжнародних конвенцій і протоколів по боротьбі з тероризмом. Виходячи з рішень Варшавської конференції 2001 року, Резолюції Ради Безпеки ООН від 28 вересня 2001 року № 1373 по боротьбі з тероризмом, Україна бере участь у діяльності антитерористичних структур, розвиває співробітництво зі спецслужбами багатьох держав. Водночас Україна постійно

вживає заходів щодо удосконалення національного антитерористичного права.

Правову основу боротьби з тероризмом становлять Конституція України, Кримінальний кодекс України, Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом 1977 р., Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом, 1997р., Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму, 1999 р., інші міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, укази і розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, а також інші нормативно-правові акти, що приймаються на виконання законів України.

Відповідно до ст.4 Закону України “Про боротьбу з тероризмом” від 20.03.2003р. суб'єкти боротьби з тероризмом:

Організація боротьби з тероризмом в Україні та забезпечення її необхідними силами, засобами і ресурсами здійснюються Кабінетом Міністрів України у межах його компетенції.

Центральні органи виконавчої влади беруть участь у боротьбі з тероризмом у межах своєї компетенції, визначеної законами та виданими на їх основі іншими нормативно-правовими актами.

Суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом у межах своєї компетенції, є: Служба безпеки України, яка є головним органом у загальнодержавній системі боротьби з терористичною діяльністю; Міністерство внутрішніх справ України; Міністерство оборони України; центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері цивільного захисту; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань; Управління державної охорони України.

Відповідно до постанови Верховної Ради України від 22.07.2014р. “Про прийняття за основу проекту Закону України про протидію і запобігання сепаратизму та подолання наслідків сепаратистської діяльності на території України (десепаратизацію)” під сепаратизмом автори проекту розуміють «діяльність, спрямовану на відокремлення частини території України з етнічних, мовних, релігійних мотивів для створення нової держави, наділеної політичною самостійністю або широкою автономією».

Сепаратизм розпалюється на кордонах (пограничні) України з метою виведення територій від України, при цьому використовується у великій мірі національний чинник (окрім соціального, політичного і інших) — розпалюється внутрішній конфлікт з елементами громадянської війни (протистояння «східняків» проти бандерівців, — розпалення ворожнечі прихильників попереднього режиму для неприйняття решти України, залучення найманців з Чечні, як повідомляється і Грузії, Осетії, донських козаків тощо проти українства). Військова агресія, принесена на українську землю кремлівським керівництвом у вигляді не вторгнення, а підтримки і розпалення вогнищ нестабільності. На національному рівні така агресія спричинила явище біженців — внутрішнього міграційного явища, досі не знаного.

ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ МАЛОЛІТНІХ ТА
НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

Курсант 309 навчальної групи Михайлишина І.О.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу НАВС, кандидат юридичних наук Римарчук О.В.

Неповнолітні є найбільш незахищеною категорією соціальних суб'єктів, які потребують особливої уваги та турботи з боку суспільства та держави в процесі реалізації ними своїх прав та свобод. У 1996 р. Україною ратифіковано Конвенцію

ООН про права дитини, загальним принципом якої є те, що дитина з огляду на її фізичну і розумову незрілість потребує спеціального правового і соціального захисту. Згідно з с. 4 цієї Конвенції наша держава зобов'язана вжити всіх необхідних правових та інших заходів щодо забезпечення цих прав. У зв'язку з цим особливого значення набуває питання забезпечення прав та законних інтересів неповнолітніх, які стали учасниками кримінального судочинства.

Кримінальний процесуальний кодекс не дає чіткого визначення допиту, але показання, відповідно до ст. 95 КПК, - це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження. Таким чином, допит - це передбачена кримінальним процесуальним законом слідча дія, яка полягає в одержанні слідчим від свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта показань про обставини, що мають значення для кримінального провадження.

У цілому допит малолітньої або неповнолітньої особи ведеться за правилами ст. 224 КПК. Стаття 226 установлює окремі особливості допиту. Для їх застосування необхідно враховувати лише вік особи, яка допитується, на момент провадження слідчої дії. Положення цієї статті застосовуються при проведенні допиту малолітньої або неповнолітньої особи незалежно від її процесуального статусу (свідок, потерпілий, підозрюваний)

Кожному віковому періоду розвитку підлітка притаманні різне коло спілкування, цінності, рівні інтелектуального розвитку. Всі ці фактори суттєво впливають на його поведінку, ставлення до подій, в тому числі до самої процедури судочинства, що безумовно необхідно враховувати слідчому, незалежно від того в якій процесуальній ролі виступає неповнолітній.

Без використання спеціальних знань у галузі психології неможливо якісно та ефективно підготуватися до допиту неповнолітнього. Психолог, який є спеціалістом у галузі дитячої, підліткової та юнацької психології, не обов'язково має бути особисто знайомий із допитуваним, аби надати значну допомогу слідчому як під час підготовки до допиту неповнолітнього, так і під час його проведення.

Залучення професійного психолога компенсує недостатню глибину знань і компетентності слідчого, який є відповідальним за прийняття рішення, створює можливість комплексного підходу до рішень, що приймаються, забезпечує можливість аналізу провадження з різних позицій.

Тактика допиту неповнолітніх має специфічні особливості, що обумовлюються їх індивідуальними властивостями і рівнем розвитку, і визначаються залежно від особливостей психіки дітей та підлітків різного віку. Виходячи з особливостей дитячої психології мають місце деякі вимоги, що пред'являються до тактики проведення допиту малолітніх та неповнолітніх. У кожному випадку вони визначаються з урахуванням віку, статі та рівня розвитку дитини. У зв'язку з цим основоположним началом допиту є тактичний прийом. Важливою умовою ефективного проведення допиту неповнолітніх та малолітніх осіб є правильне вирішення питання про те, хто з указаних в законі осіб братиме участь під час допиту. Без використання спеціальних знань у галузі психології досить гостро постає проблема якісної та дієвої підготовки до допиту неповнолітнього. Без допомоги кваліфікованого психолога майже неможливо обійтися у разі допиту неповнолітніх потерпілих або свідків, коли допомога кваліфікованого фахівця слідчому є дійсно необхідною (особливо, якщо учасник слідчої дії — особа дошкільного або молодшого шкільного віку).

ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ПРАВИЛ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ: ПРЕДМЕТ ЗЛОЧИНУ

Слухач магістратури НАВС Міхно Т.О.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального права НАВС, к.ю.н. Шуляк Ю.Л.

В теорії кримінального права поширеним є погляд, відповідно до якого предмет злочину визнається факультативною ознакою складу злочину (так вважали, наприклад, М. І. Бажанов і П. С. Матишевський; його поділяють А. В. Наумов і В. Я. Тацій) допоки він прямо не зазначений в диспозиції статті або безпосередньо з неї випливає. Предметом злочину прийнято вважати річ матеріального світу з приводу якої або у зв'язку з чим вчиняється злочин.

Як зазначає Михлін А.С. у своєму дослідженні, обов'язковою ознакою злочину, передбаченого статтею 320 КК України, є його предмет - наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги або прекурсори, рослини роду мак снотворний та рослини виду коноплі.

Необхідно погодитися з думкою Лашука Є.В. стосовно того, якщо певний предмет є складовою суспільних відносин (або ж - цінностей), які охороняються кримінальним законом, то за відомих обставин він може визнаватися предметом злочину; водночас деякі предмети не можуть набувати такого статусу, оскільки відносини з приводу таких предметів (тих, що мають певні негативні чи шкідливі властивості, - через це вони не належать до предмета суспільних відносин) не забезпечені кримінально-правовою охороною. Такі предмети окремі автори відносять до об'єктивної сторони (причому, одні з них, зокрема, М. П. Бікмурзін, - до знарядь вчинення злочину, інші - наприклад, Є. В. Фесенко, - до засобів вчинення злочину), або зовсім не визнають предметом злочину, не включаючи до жодного з елементів його складу. Він також стверджує, що

предмети з негативними (небезпечними) властивостями, в даному випадку, наркотичні засоби, психотропні речовини їх аналоги або прекурсори, не можна розглядати окремо від об'єкта злочину, а отже, і від певних суспільних відносин, що охороняються кримінальним законом. Зазначені предмети, так само як і матеріальні цінності, що мають позитивні властивості, характеризують об'єкт посягання. У цьому аспекті ми поділяємо позицію В.Я. Тація.

Даний предмет характеризується двома основними ознаками - фізичними та юридичними.

Фізична ознака полягає в здатності наркотичних засобів і речовин впливати на психічні функції людини: викликати стан наркотичного сп'яніння, ейфорії, швидке звикання до них і надалі, при зловживанні ними - викликає наркоманію.

Другий полягає в офіційному (тобто в юридичному закріпленні в законі або в іншому нормативному акті) визнанні та включенні їх до переліку наркотичних засобів і психотропних речовин. Так, в законі України про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори надається визначення понять цих речовин, а в Постанові КМУ № 770 повний їх перелік. В даному переліку до таблиці № 1, списку 1 вносяться особливо небезпечні наркотичні засоби, обіг яких заборонено, списку 2 - особливо небезпечні психотропні речовини, обіг яких заборонено, списку 3 - рослини, які містять наркотичні засоби та психотропні речовини і обіг яких допускається для промислових цілей. До таблиці № 2, списку 1 - наркотичні засоби, обіг яких обмежено, списку 2 - психотропні речовини, обіг яких обмежено. До таблиці № 3 списку 1 - наркотичні засоби, обіг яких обмежено і стосовно яких допускаються виключення деяких заходів контролю, списку 2 - психотропні речовини, обіг яких обмежено і стосовно яких допускаються виключення деяких заходів контролю. До таблиці № 4, списку 1 - прекурсори, обіг яких обмежено і стосовно яких встановлюються заходи контролю, списку 2 - прекурсори, стосовно яких встановлюються заходи контролю.

Отже, згідно постанови Кабінету Міністрів України N 770

«Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів», який містить повний перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, предметом злочину слід визнавати:

- 1) рослини виду мак снотворний і рослини роду коноплі,
- 2) наркотичні засоби, психотропні речовини їх аналоги,
- 3) прекурсори, призначені для виробництва чи виготовлення цих засобів чи речовин,
- 4) препарати, які містять наркотичні речовини.

TERRORISM

Курсант 216 групи Москаленко А.А

Консультант з мови: викладач кафедри іноземних мов

НАВС Скриник М.В.

Terrorism in all its forms and manifestations and in its way and intensity, in its inhumanity and cruelty, is one of the most dangerous crimes against public security and public order. Terrorism has become one of the most acute and urgent problems of global significance, and predictions of scientists and practitioners in regards of the further development of terrorist activity does not seem to be the most reassuring.

Manifestations of terrorism entail massive casualties; destroyed spiritual and cultural values, which are impossible to recreate for centuries. It generates hatred and distrust between social and ethnic groups. Terrorist attacks have caused the appearance of the necessary an international system to fight against it. For many people, groups, organizations, terrorism has become a way to solve problems, whether political, religious, national. Terrorism is one of those types of criminal violence, the victims of which may be innocent people, everyone who has no relation to the conflict. The object of the crime is public safety in the broadest sense of the

word. The deterrent effect of terrorism is addressed to the great and an indefinite number of people, as a rule the sometimes to the population of entire cities and administrative districts, or to certain officials and authorities, endowed with the right to take organizational and administrative decisions.

Property, life and health of citizens, their personal and political interests, etc. can be additional objects.

Having considered the objective side, according to its definition terrorism manifestates itself in committing an explosion, arson or other actions that endanger people's lives, causing significant property damage or other socially dangerous consequences or threat "to commit such acts."

Explosion - inflammation of something accompanied by severe sound due to the instantaneous chemical decomposition and formation of highly heated gases. Arson is an intentional induction of fire with criminal intent, uncontrolled burning, causing material damage, doing harm to health and life of citizens and to the interests of society and the state.

This kind of act is a threat to commit such acts in the law. This threat must be real. The reality is determined by the fact whether the threat is able to cause fears in a person, a group or the government that it will be implemented, and the damage that will be done by certain actions will be significant. The reality of occurrence of the danger of such effects is also evaluated on the basis of materials, about on the time, place, setting, method of committing acts, the available and generally hazardous; expert assessments and the impact on the mechanism of criminal assault, other attendant, sometimes, accidental circumstances i.e. a crowd of people, equipment, vehicles, etc.

The threat can be expressed orally, in writing or by other means by use of modern means of communication, in particular. It does not matter whether the threat was expressed openly or anonymously, to a wide range of people or to one person, e.c, to an official in a state establishment over the phone. The threat may be open or anonymous, it can be directed both to the

public and to government establishments. The character of its distribution does not matter for the classification of the offense: be it orally, in writing, by means of telephone, radio, media, leaflets, graffiti, etc. As a rule, the threat must have two elements: the character of socially dangerous acts which are to be committed, as well as the motives and goals of their commission.

Public awareness of the dangerous nature of such a complex act as terrorism includes awareness of dangerous method of the execution of the initial action, as well as awareness that this action may create a state of fear among the population at the level of social and psychological factors, helping to influence the requirements to the recipient.

Prediction of socially dangerous consequences of terrorism is a view of the events and the consequences that may inevitably occur in the future or with some degree of probability, the emergence of a generally dangerous harm that is likely to cause being done innocent victims or other grave consequences, or anticipation of a real risk of such damage, generation of anxiety and tension in society doing harm to recipients requirements.

The subject of terrorism is a sane person who has attained 14 years of age. Terrorism is based on violence and achieves its goals through physical demonstrative suppression of any active opponents in order to frighten and deprive them the will to resist all potential opponents of the authorities. It is important to emphasize the fact that terrorism is a policy of preventive violence and this distinguishes it from the harshest repression against the violators of the law. It is used by authorities the power, which to intent change the existing order of things radically. In such cases as foreign invasion, or social revolutions, or approval of authoritarianism in a society with democratic traditions that is, whenever the political reality is being changed radically, and these changes inevitably cause resistance in a larger part of society -terrorism is in the arsenal of political strategies of the new government. The society, faced with terrorism, as a rule, is experiencing the evolution of its relationship to this phenomenon. The emergence of terrorism splits the population.

Some reject terrorism entirely, others allow it in certain situations, and some accept and justify it. As terrorism spreads, the society faces the consequences of acts of terror, and sees sufferings of victims. This information reinforces the negative attitude towards terrorism. The group which justifies and admits terrorism diminishes consistently.

By the time the phenomenon eradicates itself, moral rejection of terrorism becomes absolutely dominant, the image of the terrorist becomes negative, the sphere of support becomes very narrow.

Modern international terrorism is another historic challenge to liberal the civilization. All of us do not only witness, but also participate in this drama.

I hope that in Ukraine would not be terrorism and peoples would be h

ІНСТИТУТ ДЕПУТАТСЬКОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ В УКРАЇНІ

Курсант 205 н.г. Мороз Т.Л.

Науковий керівник: професор кафедри конституційного та міжнародного права, к.ю.н. Пелих Н.А.

Теорія конституційного права визнає інститут депутатської недоторканності важливою гарантією діяльності депутата. Депутатська недоторканність складається з двох елементів - депутатського індемнітету та депутатського імунітету. Індемнітет означає те, що депутат не може бути притягнутий до відповідальності за результати голосування, висловлювання у парламенті, його органах та поза ними при здійсненні депутатських функцій. А імунітет полягає в особливій, відмінній від загальної, процедурі притягнення народних обранців до кримінальної відповідальності, а також в

особливому порядку вирішення питання щодо їхнього арешту або затримання.

Обговорючи дане питання слід зазначити, що депутатська недоторканність еволюціонувала відповідно до історичного та політичного розвитку суспільства. Так, наприклад у У Стародавньому Римі захист публічних діячів був поширеним явищем, що зумовлюється необхідністю забезпечення належного виконання їхніх функцій.

Парламенти інших країн (наприклад, Канади, Нідерландів) перейняли систему парламентських привілеїв, закріпивши її в конституціях та інших законах.

Це сприяло становленню такого принципу діяльності парламенту як публічність, а також стимулювало відповідальне ставлення народних обранців до виконання ними своїх професійних обов'язків. Тому, можна сказати, що захист депутатів, їх честі та гідності, забезпечення безперешкодної діяльності ще з давніх часів були найважливішими внутрішніми функціями законодавчого органу.

Індемнітет та імунітет покликані забезпечити незалежність позиції депутата з приводу будь-якого питання, що складає предмет розгляду в парламенті, захистити його від тиску, насамперед з боку виконавчої влади; особливого значення депутатська недоторканність має для опозиції, саме тому проблематика даного питання є актуальною на сьогодні в Україні.

Нормативну основу дослідження депутатського імунітету та індемнітету складають Конституція та закони України, Регламент і постанови Верховної Ради України, акти Кабінету Міністрів України, які стосуються статусу народного депутата або окремих його елементів, а також рішення Конституційного Суду України.

На сьогоднішній день в очах звичайних українців недоторканність народних обранців залишається червоним прапорцем, привілеєм, який викликатиме обурення, критику та роздратування. Вороже ставлення суспільства до своїх же

обранців екстраполюється на усі атрибути діяльності нардепів, через те і будь-яка спроба проводити аналогії щодо статусу українських депутатів з європейським досвідом викликає негативну реакцію.

Отже, проведений у роботі порівняльно-правовий аналіз дає підстави зазначити, що інститут депутатської недоторканості є суспільно-правовим явищем, що покликаний гарантувати створення сприятливих умов депутатам для здійснення ними депутатських повноважень, а також для ефективної роботи парламенту, як незалежного представницького органу влади, законотворча діяльність якого спрямована на створення правової держави. Проте я вважаю, що сьогодні в Україні просто необхідно реформувати інститут депутатської недоторканості, а для цього необхідно змінювати сфери застосування депутатської недоторканості, категорично залишити імунітет щодо політичної діяльності та змінювати механізм притягнення до відповідальності депутатів до кримінальної відповідальності.

ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОГО НАРКОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Курсант 302 н.г. Мотрич С.В.

Науковий керівник: доцент кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук, доцент Тарасюк І.В.

Стрімке зростання кількості наркоманів в Україні призводить до активного формування транснаціонального наркобізнесу як однієї з основних ланок організованої злочинності. Удосконалюються професіоналізм і організованість злочинців у сфері незаконного обігу наркотиків. Цьому значною мірою сприяють тісні зв'язки вітчизняних та зарубіжних злочинних угруповань, що займаються збутом

наркотичних засобів, близькість України до азіатських країн-виробників і європейського ринку збуту. Враховуючи геополітичне розташування України, ситуація ускладнюється загрозою розширення сфер впливу міжнародної наркомафії, яка вже використовує територію нашої держави не лише як транспортну артерію для перевезення наркотиків, але й як новий ринок їх збуту.

Транснаціональний наркобізнес - це окремий вид організованої транснаціональної злочинності, який характеризується структурованою системою високоорганізованих і ретельно законспірованих злочинних угруповань, які займаються злочинною діяльністю на міжнародному рівні у вигляді промислу, що спрямований на незаконний обіг наркотиків, чи пов'язаним із ним іншим видом такої діяльності, з метою систематичного отримання максимальних прибутків та надприбутків, використовуючи у своїх інтересах як державні структури, так й інститути громадянського суспільства.

Сучасні процеси глобалізації наркобізнесу та організованої злочинності взагалі не могли оминати територію України. Звичайно, наша країна ще не перетворилася на великий ринку збуту «важких» наркотиків, зокрема, через низьку купівельну спроможність населення - наркоринок в Україні ще й досі перебуває у стані формування.

Розпочинаючи серйозну розмову щодо транснаціонального наркобізнесу в нашій державі, одразу спадає на думку далека латиноамериканська країна Колумбія з її розвиненою кокаїновою та героїновою індустріями.

Західна Європа теж «не відстає» від розвинутих мусульманських країн Центральної та Південно-Західної Азії у сенсі виробничого наркобізнесу. Вона відрізняється «зздрісною» постійністю у напрямі постачання на ринок синтетичних наркотиків - амфетаміну, метамфе-тамінів, «Екстазі» - клубно-розважального наркотику та галюциногену ЛСД.

В Україні сформувалась досить стійка і розгалужена інфраструктура наркобізнесу, що складається в основному з наступних національних діаспор (етнічних груп): перша і сама чисельна діаспора — цигани, друга діаспора -таджики, серед інших діаспор можна виділити азербайджанську та вірменську.

Необхідними умовами ефективної профілактики наркоманії є: створення та розвиток єдиної для усіх міст України мережі центрів профілактики наркозалежності; обладнання відділів наркологічної експертизи та створення при них пересувних експертних лабораторій; розвиток служби профілактики наркозалежності серед молоді. Необхідно продовжувати процес удосконалення державного механізму боротьби з наркоманією шляхом реформування структури його правоохоронної системи та приведення її у відповідність до світових правових стандартів.

Виходячи з нашого дослідження, можна зробити такий висновок, що транснаціональний наркобізнес становить безумовну загрозу національній безпеці країни, тобто стану, за якого відсутні чи усунуті реальні зовнішні та внутрішні загрози її національним цінностям, інтересам та національному способу життя. Тому наша держава повинна постійно удосконалювати нормативно-правової бази міжнародного співробітництва для подолання цієї проблеми.

ГАРАНТІЇ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ОРД ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Курсант 302 н.г. Музика Л.О.

Науковий керівник: доцент кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, доцент Шевчук О.Ю.

Державно - правовою передумовою виникнення, формування та розвитку ОРД стала необхідність забезпечення особистих прав і свобод людини, захист державного і громадського майна від злочинних посягань, зміцнення законності. Проблема законності в діяльності оперативних підрозділів ОВС розглядалася такими науковцями як: В.Д. Ткаченко, О.Ф.Скакун, І.П. Козаченко, Бандурка О.М. та інші.

Під час здійснення ОРД не допускається порушення прав і свобод людини та юридичних осіб. Окремі обмеження цих прав і свобод мають винятковий і тимчасовий характер і можуть застосовуватись лише за рішенням слідчого судді з метою виявлення, попередження чи припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, та у випадках, передбачених законодавством України, з метою захисту прав і свобод інших осіб, безпеки суспільства.

Одержані внаслідок ОРД відомості, що стосуються особистого життя, честі, гідності людини, якщо вони не містять інформації про вчинення заборонених законом дій, зберігання не підлягають і повинні бути знищені.

Оперативно-розшукові заходи, пов'язані з тимчасовим обмеженням прав людини, проводяться з метою запобігання тяжким або особливо тяжким злочинам, їх виявлення та припинення, розшуку осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання або безвісти зникли, захисту життя, здоров'я, житла і майна працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, припинення розвідувально-підривної діяльності проти України.

На проведення деяких негласних слідчих (розшукових) дій, передбачених статтями 260, 261, 262, 263, 264, 267, 268, 269, 271, 274 необхідно отримати дозвіл слідчого судді, але у цій частині нічого принципово не змінилося, оскільки і на проведення аналогічних дій, але передбачених Законом України «Про оперативно розшукову діяльність», необхідно отримати дозвіл суду. Тобто, з набуттям чинності нового КПК України у слідчого та прокурора з'являється певна кількість інструментів, якими вони раніше не володіли.

Особа, конституційні права якої були тимчасово обмежені під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також підозрюваний, його захисник мають бути письмово повідомлені прокурором або за його дорученням слідчим про таке обмеження (ст. 253 КПК України). У повідомленні зазначається вид негласної слідчої (розшукової) дії, а також подальше використання отриманих матеріалів у кримінальному провадженні або їх знищення. Конкретний час повідомлення визначається із урахуванням наявності чи відсутності загроз для досягнення мети досудового розслідування, суспільної безпеки, життя або здоров'я осіб, які причетні до проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Відповідне повідомлення про факт і результати негласної слідчої (розшукової) дії повинне бути здійснене протягом дванадцяти місяців з дня припинення таких дій, але не пізніше звернення до суду з обвинувальним актом. У разі використання для доказування результатів негласних слідчих (розшукових) дій можуть бути допитані особи, з приводу дій або контактів яких проходилися такі дії.

Отже, дотримання принципу законності під час здійснення ОРД та негласних слідчих (розшукових) дій вказує на необхідність дотримання правового режиму отримання, використання та перевірки оперативно-розшукової інформації, а гарантії законності створюють систему організаційно - правових методів, яка дає можливість попереджувати, виявляти та своєчасно припиняти порушення законодавчих актів.

ВИЯВЛЕННЯ ТА ФІКСАЦІЯ СЛІДІВ РУК

Курсант 304 навчальної групи Нагорна І.О.

Науковий керівник: старший викладач кафедри криміналістики та судової медицини НАВС, к.ю.н. Вакулик О.О.

Трасологія - це галузь криміналістичної техніки, яка вивчає матеріально-фіксовані сліди. У криміналістиці сліди, що залишаються після вчинення злочину, вивчаються з метою швидшого його розкриття, виявлення злочинців, встановлення істини.

Шкірні візерунки на пальцях і долонях рук належать до перших об'єктів, про які навіть первісні люди мали певні відомості. Серед малюнків печерної людини є й такі, що зображують відбитки руки людини. Так, у 1832 р. під час розкопок курганів на Гавр Інісе, маленькому острові в Морбіганській затоці (Франція), було виявлено підземний коридор завдовжки 13 м з двома рядами кам'яних стовпів, на 23х з них були знайдені малюнки у вигляді повної колекції папілярних ліній рук людини.

Дактилоскопія - розділ трасології, що вивчає властивості й будову капілярних візерунків з метою використання їх відбитків для ототожнення особи і розкриття злочинів.

У криміналістиці важливе значення приділяється слідам рук, оскільки:

- контактування руки з яким-небудь об'єктом відбувається переважно долонною поверхнею кисті;

- на пальцях і долонях рук є потожирові виділення, які залишають сліди нашарування;

- шкіра руки має специфічні властивості.

Шкіра на долонній поверхні рук людини складається з двох основних шарів: верхнього шару - епідермісу та нижнього, що розташований під епідермісом, - дерми. Дерма має будову у вигляді сосочків, розміщених рядами, кожен з яких займає певне

місце протягом усього життя людини. Епідерміс копіює рельєф сосочків і утворює капілярні лінії - лінійні пагорби, розділені борозенками. капілярні лінії становлять основу рельєфу шкіри долонної поверхні руки і підошви стопи. У дорослої людини ширина папілярної лінії сягає 0,4-0,6 мм, а висота - 0-Д-0,4 мм.

На місці події зустрічаються такі види слідів пальців рук, як об'ємні (утворюються на пластичних речовинах) та поверхневі (видимі, слабковидимі та невидимі; відшарування і нашарування). Поверхневі сліди рук можуть бути безбарвними або забарвленими. Механізм утворення слідів та їхній вид обумовлюють техніку їх виявлення.

Способи виявлення слідів рук. При пошуках слідів рук на місці події необхідно уявляти, до яких предметів міг торкатися злочинець. Виявлення об'ємних і забарвлених слідів не викликає значних труднощів. Поверхневі сліди рук виявляють:

- оглядом у косопадаючих променях;

- оглядом в проникаючому світлі (якщо об'єкт огляду прозорий);

- обробкою поверхні дактилоскопічними порошками;

- скурюванням парами йоду;

- використанням хімічних реактивів (розчинів азотнокислого срібла, нінгідрину та алоксану).

Об'ємні сліди виявляють візуальним оглядом.

Фізичні способи виявлення слідів рук засновані на здатності потожирового сліду утримувати частки іншої речовини (порошка). Існує загальне правило про те, що слідчий або спеціаліст повинні уникати застосування порошоків з метою виявлення слідів на місці події: краще не використовувати ніяких порошоків, а вилучати предмети цілими разом з виявленими слідами. Якщо немає іншої можливості у виявленні та вилученні слідів рук, то виникає необхідність у їхньому копіюванні або застосуванні дактилоскопічних порошоків.

Способи фіксації слідів рук:

- основний спосіб - опис у протоколі;

фотографування;
копіювання слідів.

Після виявлення слідів рук їх необхідно сфотографувати, а потім описати у протоколі слідчого огляду. В протоколі зазначається: на якому предметі виявлено сліди та їх місцезнаходження; розташування слідів на об'єкті; характер і стан поверхні об'єкта; вид сліду; розміри кожного сліду; які способи виявлення і фіксації використовувалися; яким чином упаковані об'єкти зі слідами.

Копіювання потожирових слідів, забарвлених дактилоскопічними порошками, здійснюється на спеціальну слідокопіювальну плівку (темну або світлу). Для копіювання об'ємних слідів рук використовують полімерні матеріали: силіконові пасти "К", "У-4", "СКТН-1", "Сиеласт".

Отже, при розкритті і розслідуванні злочинів сліди рук є важливим доказовим елементом, оскільки виявляються і використовуються частіше, ніж інші сліди. Це розуміється тим, що при здійсненні багатьох злочинів неможливо уникнути дотику до різних предметів. Крім того, у силу специфічних властивостей сліди рук легко залишаються на місці події і звичайно без особливих складностей можуть бути виявлені і вилучені. Їхнє криміналістичне значення визначається ще і тим, що вони містять ознаки, по яких може бути безпосередньо ідентифікована конкретна людина, яка їх залишила.

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Курсант 304 навчальної групи Нагорна І.О.

Науковий керівник: старший викладач кафедри
досудового розслідування, к.ю.н. Степанова Г.М.

Поява в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі - КПК України) такої нової слідчої (розшукової) дії, як слідчий експеримент, зумовлює необхідність аналізу особливостей її процесуальної регламентації, а також оцінки його ходу та результатів.

Зокрема, згідно з ч. 1 ст. 240 КПК України «З метою перевірки і уточнення відомостей, що мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, слідчий, прокурор має право провести слідчий експеримент шляхом відтворення дій, обстановки, обставин певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань». Але, якщо врахувати, що з метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення можуть проводитися й інші слідчі (розшукові) дії, то дане формулювання мети слідчого експерименту є спірним. А при її визначенні слід виходити з того, що експеримент (від лат. *experire* - випробування, дослід) - є науковим дослідом, що полягає у цілеспрямованому вивченні явища у чітко запрограмованих умовах, які дають можливість стежити за ходом його зміни, активно впливати на нього та відтворювати його кожен раз, за наявності тих же умов, коли у цьому є необхідність.

Отже, експеримент є одним із загальнонаукових методів, що являє собою штучне, цілеспрямоване, багатократно повторюване за різних, завчасно визначених умов, проведення певного випробування чи дослідів.

Його метою є підтвердження чи спростовування наявної гіпотези щодо природи явища, його сутності, можливих шляхів управління ним тощо.

Існують різні думки науковців щодо визначення слідчого експерименту. Деякі з них виходять з того, що - це слідча (розшукова) дія, яка полягає в проведенні спеціальних дослідів, випробувань з метою отримання нових і перевірки наявних доказів, а також перевірки і оцінки слідчих версій про можливість або неможливість існування тих чи інших фактів, які мають значення для справи; це процесуальна дія, що полягає в проведенні слідчим дослідів у спеціально створених умовах, максимально наближених до досліджуваної події; це слідча (розшукова) дія, що проводиться з метою з'ясування об'єктивної можливості обставин, що мають істотне значення для справи шляхом відтворення події, що перевіряється та проведення дослідів; це окрема слідча (розшукова) дія, яка полягає у здійсненні дослідів з метою перевірки того, чи могли відбутися за певних умов ті або інші події та яким саме чином; це самостійна слідча (розшукова) дія, яка проводиться з метою перевірки й уточнення наявних та отримання нових доказів шляхом відтворення обставин події та проведення дослідних дій за умов, у яких відповідні дії могли відбуватися; це слідча (розшукова) дія, спрямована на перевірку наявних доказів і заснованих на них версій про можливість існування тієї або іншої події (або вчинення певних дій) і здійснюване шляхом проведення спеціальних дослідів в умовах, що відповідають умовам справжньої події.

Отже, якщо сутністю слідчого експерименту є отримання фактичних даних саме експериментальним шляхом, то передумовами для його проведення є:

- а) необхідність отримання відповідних фактичних даних;
- б) наявність даних про те, що дослідним шляхом такі дані буде отримано;
- в) неможливість їх отримання шляхом проведення інших спільчих (розшукових) дій.

г) можливість відтворення умов, в яких відбувалась справжня подія.

Що ж до уточнення даних, отриманих в ході проведення інших слідчих дій, то під ними мається на увазі з'ясування окремих обставин справи, що додатково, точніше характеризують основні обставини.

Отже, викладене дає підстави для висновку, що слідчий експеримент - це процесуальна дія, метою якої є перевірка чи уточнення експериментальним шляхом фактичних даних, отриманих в ході досудового розслідування.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Слухач магістратури Найдьонова Г.І.

Науковий керівник: доцент кафедри управління та роботи з персоналом НАВС Хотінь І.В.

У сучасних умовах державотворення в Україні роль і значення правового регулювання управління органів внутрішніх справ постійно зростають. Проблема правового регулювання діяльності міліції у вітчизняній юридичній доктрині розроблена ще не в повній мірі. Окремі її сторони освітлені в науковій літературі, проте деякі сфери правового регулювання діяльності органів внутрішніх справ залишаються за межами наукового аналізу.

Під правовим регулюванням розуміється державна діяльність з утворення і підтримки в країні необхідного правопорядку, що заснувався на режимі законності. Ця діяльність здійснюється або безпосередньо державними органами, або за уповноваженням держави громадськими організаціями, трудовими колективами, адміністрацією підприємств та іншими суб'єктами. Воно включає в себе не тільки правотворчу, але і правозастосовчу та правоохоронну

діяльність. Зазначені обставини надають підстави розглядати правове регулювання управління органів внутрішніх справ в Україні як одну із проблем, що має важливе, з точки зору юридичної теорії і практики.

Можна розглядати поняття правового регулювання і в більш вузькому змісті: як нормативно-правове опосередкування суспільних відносин, їх державно-владне нормування, виділене в правові форми.

Вищими органами державної влади надається велике значення надійному правовому регулюванню діяльності всіх суб'єктів державного управління. Проте недостатній професіоналізм парламенту, відсутність цілісної і зваженої програми соціальних реформ, вплив різноманітних політичних чинників, відсутність концепції законотворчої діяльності, в тому числі і в сфері правопорядку, недоліки в процесі підготовки законодавчих актів призвели до того, що певна частина законів чи окремих їх положень не працює, з'явилося доволі багато білих плям у правовому забезпеченні і регулюванні тієї чи іншої діяльності держави по відношенню до суспільства. Особливо це стосується галузей законодавства, що регулюють управлінську діяльність органів внутрішніх справ. Частина напрямів їх діяльності регламентована достатньо повно, частина — ні. Наразі складається ситуація, коли частина напрямів, що повинна регулюватися законодавчими актами, регулюється нормативними актами другого, а то й третього рівня.

Значимість наукового опрацювання проблеми правового регулювання управління органів внутрішніх справ визначається тим, що воно не може скільки-небудь задовільно здійснюватися без теоретичного усвідомлення. Законодавчі акти, прийняті під тиском випадкових обставин, завжди будуть тимчасовими, неповними, суперечливими. Тільки науковий підхід може об'єднати розрізнені прагнення законодавця, привнести в них внутрішню гармонію і надати в розпорядження органів внутрішніх справ чітку систему об'єктивних правил, що дозволять їм діяти в конкретних умовах згідно з правовим

полю, а це, в свою чергу, надасть органам внутрішніх справ отримати те шанування, в якому українське суспільство сьогодні відмовляє їм.

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ СЕКСУАЛЬНОЮ ЕКСПЛУАТАЦІЄЮ

Здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук Небитов А.А.

Україна, інші держави та міжнародні спільноти багато уваги приділяють заходам протидії злочинам, пов'язаним із сексуальною експлуатацією. Нині діє розгалужена національна та міжнародна система нормативно-правових актів, спрямованих на боротьбу із цим суспільно небезпечним явищем. Однак незважаючи на це, залишається низка невирішених або недостатньо врегульованих питань, в першу чергу, пов'язаних із тлумаченням терміну «сексуальна експлуатація».

Нині чітко не визначено, які види злочинів слід відносити до сексуальної експлуатації. У зв'язку з цим доцільно провести семантичний аналіз понять, що утворюють цей термін.

У тлумачному словнику експлуатація визначається як привласнення одними людьми продуктів праці інших людей або ж як систематичне використання людиною продуктивних сил (родовищ корисних копалин, залізниць, машин і т. ін.).

Водночас термін «сексуальний» тлумачать як такий, що пов'язаний із статевими зносинами; статевий; сексуальний потяг; що викликає сильний чуттєвий потяг.

Очевидно що експлуатація здійснюється виключно людиною або групою людей. Водночас експлуатувати можна

живих істот, насамперед людей та тварин. Сама ж експлуатація передбачає використання статевих органів людей або тварин.

Виходячи з цього найбільш великим групами сексуальної експлуатації є сексуальна експлуатація людей та сексуальна експлуатація тварин.

Суспільна небезпека вказаних дій обумовила потребу криміналізації низки діянь, що відносяться до сексуальної експлуатації.

За сексуальну експлуатацію тварин, особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності за ст. 299 КК України «Жорстоке поводження з тваринами» якщо такі дії полягають у знуцанні над тваринами, що відносяться до хребетних, вчинене із застосуванням жорстоких методів.

У КК існує низка суспільно небезпечних діянь, які можна віднести до сексуальної експлуатації особи. Це насамперед злочини, пов'язані з використанням певними особами інших осіб з сексуальною метою - надання статевих послуг, участь у створенні порнографічних предметів (ст. 301, 302, 303 КК України).

У суспільних відносинах, на які досягають протиправні діяння, що утворюють сексуальну експлуатацію беруть участь три суб'єкти:

1) особа, яка вчиняє злочин сексуально експлуатуючи іншу особу з певною метою, здебільшого задля одержання матеріальної вигоди;

2) особа, яку сексуально експлуатують (яка надає сексуальні послуги, бере участь у створенні порнографічних предметів);

3) особа, яка одержує сексуальні послуги, або інші результати сексуальної експлуатації.

Відтак, злочин вчиняє перша категорія осіб відносно другої задля задоволення потреб третьої.

До злочинів, пов'язаних із сексуальною експлуатацією слід віднести три групи суспільно небезпечних діянь:

- 1) злочини, що передують сексуальній експлуатації (ст. 149 КК України);
- 2) сексуальна експлуатація (301, 302, 303 КК України);
- 3) злочини, пов'язані із сексуальним насильством, а також інші злочини проти статевої свободи та недоторканості особи (152-156 КК України).

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПРОТИДІЯ ТЕРОРИЗМУ

Слухач магістратури Негода Д.О.

Науковий керівник: заступник начальника кафедри кримінального права НАВС, кандидат юридичних наук, доцент Кісілюк Е.М.

Міжнародна спільнота все більше переконується, що одним з найголовніших та найнебезпечніших ворогів людини і суспільства є тероризм. Проблема тероризму багато років залишається в центрі міжнародної уваги. Вона має складну соціальну та політичну природу. Різноманітність засобів скоєння терористичних актів перешкоджає його ефективній протидії. У зв'язку із зростанням національної значимості цієї проблеми необхідні дослідити заходи протидії такому явищу як національному, так і міжнародному аспектах. Події, що відбуваються останнім часом у світі та Україні, зокрема, свідчать про дуже загрозливу, швидко прогресуючу модифікацію цього небезпечного злочину.

Терміни “тероризм” і “терор” стали широко вживатися з часів Французької буржуазної революції 1789-1794 рр. “Тероризм” у перекладі з латини означає “жах”, “страх”. У сучасній літературі існує понад сто визначень поняття “тероризм”, але всі вчені єдині у тому, що він є специфічною формою насильства, спрямованого проти невинних людей.

Об'єктом терористичних замахів є, з одного боку, люди як жертви посягань, а, з іншого - правопорядок, що існує у певній країні або у світі, у тому числі порядок управління, територіальна цілісність, політичний устрій.

Необхідність боротьби з тероризмом з часом не зменшується, а навпаки, - законодавче закріплення атитерористичної діяльності зараз досить актуальне, у зв'язку з чим Верховна Рада України прийняла Закон України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо запобігання тероризму". Внаслідок цих змін в Кримінальному кодексі України з'явилися чотири нових статті, які передбачають відповідальність за підготовку до вчинення терористичних актів, що виражається у втягненні та примушуванні особи до вчинення терористичного акту, публічні заклики до вчинення терористичного акту, створенні терористичної групи чи терористичної організації та сприяння вчиненню терористичного акту. Згодом до цих кримінально-правових норм долучилася ще одна, яка встановлює відповідальність за фінансування тероризму. Таким чином, на сьогоднішній день кримінальна відповідальність за злочини терористичного спрямування передбачена у шести статтях Кримінального кодексу України (ст.ст. 258-258-5).

Одним з напрямів удосконалення існуючого законодавства у боротьбі з тероризмом є врахування досвіду іноземних держав щодо застосування конвенцій і угод, а також імплементація норм міжнародного права в національне право України. Як бачимо, законодавство про боротьбу з тероризмом ще розвивається. А поскільки тероризм досить складна, злочинна, в основному, міжнародна діяльність, яку неможливо побороти лише одним нормотворенням, то варто сподіватися, що ці зміни у Кримінальному кодексі України не останні.

Існуючі на сьогодні норми заслуговують на позитивну оцінку, адже вони спрямовані на запобігання та попередження тероризму. До цього ст. 258 Кримінального кодексу України визначала, які суспільно-небезпечні діяння, що вже вчинені, є

терористичним актом, також передбачала відповідальність за створення терористичної групи чи терористичної організації, керівництво, участь у них, тобто ті дії, що вже відбулися. Таким чином, вона не мала превентивного, запобігаючого характеру. А саме такий характер повинен переважати в законодавстві про боротьбу з тероризмом. Адже, загальновідомо, щоб побороти якийсь негативне явище чи вирішити проблему, потрібно усувати умови та причини, що призводять до цього.

Звичайно, не можна сказати, що дані статті повністю вирішують питання запобігання та попередження тероризму, але в тій частині, що стосується створення терористичної групи або організації, втягнення особи у вчинення терористичного акту або публічні заклики до такого, а також сприяння у вчиненні терористичного акту чи фінансування тероризму, то відповідальність за такі діяння вже передбачена в нормах Кримінального кодексу України. Ці статті дають можливість запобігати злочинним проявам щодо підготовки і вчинення терористичного акту. Цим самим зменшується ймовірність загибелі людей, заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків.

Діючий Кримінальний кодекс України містить в Особливій частині ще й інші норми, які так чи інакше передбачають кримінальну відповідальність за терористичні прояви: ст.112 “Посягання на життя державного чи громадського діяча”; ст.147 “Захоплення заручників”; ст.194 “Умисне знищення або пошкодження майна”; ст.257 “Бандитизм”; ст.261 “Напад на об’єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення”; ст.270-1 “Умисне знищення або пошкодження об’єктів житлово-комунального господарства”; ст.278 “Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна”. Але всі вони містяться у різних розділах Кодексу. Зважаючи на загострення проблеми тероризму, доцільно внести зміни до КК України і узагальнити його норми щодо протидії тероризму.

Проте, щоб усунути причини та умови, які сприяють розгортанню терористичної діяльності на українському ґрунті, необхідні зміни не лише в кримінальному законодавстві, і, загалом, не лише законодавчі зміни. Вирішувати потрібно питання, пов'язані з тероризмом, потрібно також у сферах соціального життя, політичних структурах, у релігійному середовищі, в етнічних протиріччях, в інформаційному просторі, у міжнародних стосунках. Вже на основі цього варто формулювати або ж змінювати норми у відповідних галузях права.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Курсант 306 навч.групи Несевра Д.Т.

Науковий керівник: доцент кафедри економічної безпеки, к.ю.н. Томма Р.П.

Боротьба з організованою злочинністю не тільки ввійшла в число найважливіших завдань правоохоронних органів, але вже давно стала однією із загальнодержавних проблем, від оптимального вирішення якої багато в чому залежать долі реформ, моральне здоров'я суспільства, цивілізований розвиток країни. Більше того, інтеграція найбільш потужних антигромадських формувань в Україні перетворює цю проблему не тільки в міждержавну (в межах колишнього СРСР), але й у міжнародну.

Однак, незважаючи на важливість рішення комплексу завдань, спрямованих на боротьбу з найнебезпечнішим антисоціальним феноменом, ніякого поліпшення в кримінальній ситуації не тільки не досягнуто, але і з року в рік послідовно погіршується. Ядром злочинності в Україні, безсумнівно, є її організовані форми різної антисоціальної спрямованості.

Організована злочинність - це складні кримінальні види діяльності, здійснювані в широких масштабах організаціями й іншими групами, що мають внутрішню структуру, що одержують фінансовий прибуток і забирають владу шляхом створення й експлуатації ринків незаконних товарів і послуг. Ці злочини часто виходять за межі державних кордонів. Розуміння організованої злочинності ще менше визначено, ніж насильницької, корисливої або економічної. В основі виділення організованої злочинності із загальної протиправної поведінки лежать характер і ступінь організованої взаємодії декількох злочинців між собою при здійсненні своєї пролонгованої діяльності. Часто організовану злочинність визначають і як процес раціональної реорганізації злочинного світу за аналогією із законною підприємницькою діяльністю на законних ринках. Така злочинна підприємницька діяльність, переслідуючи свою мету, бере участь у таких незаконних видах діяльності, як угоди із незаконними товарами і послугами, монополізація ринку, використання корупції і залякування.

Останнім часом спостерігається зростання організованої злочинності у світі. Ця загрозна тенденція зумовлена значними досягненнями в розвитку технологій і засобів зв'язку та безпрецедентним розширенням міжнародної комерційної діяльності, перевезень, туризму. У результаті злочинність не тільки розширюється, але і стає прибутковою.

Економіка - це така субстанція життєдіяльності суспільства, держави і кожного окремого індивіда, без якої фактично неможливе існування людського суспільства як у біологічній, так і соціальній формах. Через призму економічних умов життєдіяльності суспільства оцінюються усі складові організації суспільного буття: державний устрій, правові системи, межі прав і свобод людини і громадянина, політична система, соціальна сфера і якість життя, інші складові. Власне вся історія людства пов'язана з системою економічних відносин, їх правовою і моральною регламентації, оскільки економіка - це боротьба як за природне, так і соціальне існування. Економічна

структура суспільства - це реальний базис, на якому підіймаються юридична і політична надбудови і якому відповідають певні форми суспільної свідомості.

У сучасному розумінні економіка - це спосіб життєдіяльності людей і суспільства, відносин між ними, врегульованих нормами права, які забезпечують раціональне використання ресурсів для виробництва різних благ та послуг і задоволення життєвих потреб учасниками соціально-економічних відносин.

МЕТОД «СОЦІАЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ» ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ВЧИНЕННЯ МЕРЕЖЕВИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗЛОЧИНІВ

Слухач магістратури ,оперуповноважений УБК МВС України в м. Києві Никифорчук В.Д.

Хакери досить часто (практично на кожному з етапів вчинення злочину) застосовують різного роду психологічні прийоми, називаючи їх методами "соціальної інженерії" (^osiaie^ipeegi^). У першу чергу при цьому передбачається вивідування шляхом обману інформації, необхідної для подолання захисного бар'єра мережевої системи.

Наприклад, в одному із замахів відомий хакер К. Митник, переконавши адміністратора мережної системи в тому, що є легальним користувачем, змусив його повідомити пароль доступу до системи. Описано багато випадки, коли злочинці змушували користувачів змінювати пароль на зазначений, видаючи себе за системного адміністратора.

Вивчення джерел, присвячених соціальній інженерії, дозволило виділити її основні прийоми:

попередній збір інформації про організацію з використанням всіх доступних джерел, включаючи спостереження за співробітниками;

налагодження контактів з персоналом організації по телефону або через електронну пошту, тому що при цьому легше видавати себе за іншу особу;

використання в розмові або переписці характерних виразів, згадування відомих фактів у сукупності з вигаданими;

створення іміджу особи, що має повноваження на доступ до запитуваної інформації;

виведення співрозмовника зі стану психічної рівноваги шляхом залякування, використання різких і принижуючих виразів;

згадування в розмові важливих знайомств і зв'язків для формування в жертви стану тривоги щодо можливих негативних наслідків у випадку відмови від надання запитуваної інформації;

вживання певних прийомів (лестощі, особисту чарівність тощо.) з метою встановлення психологічного контакту.

Як відзначають самі хакери, імовірність успіху підвищується при розподілі ролей в організованій групі, що реалізує методи соціальної інженерії.

Ще один комплексний метод, називаний "зворотною соціальною інженерією", складається в навмисному створенні в користувача технічних проблем, для вирішення яких він змушений вдатися до допомоги злочинця і забезпечити йому доступ до найбільш важливої інформації. Дії розбиваються на три фази: "диверсія" (створення певної позаштатної ситуації, що вимагає залучення фахівця для усунення неполадок у системі), "реклама" (інформування користувача про те, що певна особа здатна допомогти в усуненні його проблеми), "допомога" (одержання повного доступу до комп'ютера).

Таким чином, легко помітити, що метод соціальної інженерії в більшості випадків використовує відомі дії, багато з яких давно стоять на озброєнні в різного роду шахраїв.

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ПРАВА НА ЗАХИСТ ПІДОЗРЮВАНОВОГО (ОБВИНУВАЧЕНОГО)

Курсант 203 н.г. НАВС Омельченко О.О.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н. Мельник О.В.

Суворе та неухильне дотримання процесуальних гарантій під час кримінального провадження є необхідною умовою вичерпного з'ясування всіх суттєвих обставин для досягнення завдань кримінального процесу. Оскільки, порушення процесуальних гарантій завжди негативно відбиваються на правильності розслідування та судового розгляду. Весь кримінальний процес, вся система процесуальних форм і процесуальних відносин побудована таким чином, що для органі досудового розслідування та суду створені необхідні умови, які сприяють забезпеченню досягнення завдань кримінального провадження та протидіють порушенням, помилковим висновкам, необґрунтованим твердженням про обставини, які підлягають доказуванню.

У системі процесуальних гарантій правосуддя, суттєве місце посідають процесуальні гарантії для учасників кримінального провадження, тобто ті встановлені процесуальним законом засоби, якими охороняються, забезпечуються права й законні інтереси осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.

Найважливішою гарантією права підозрюваного, обвинуваченого на захист у кримінальному процесі України, є участь захисника. Участь захисника у процесі є проявом демократизму, який характеризує кримінальний процес. Захист найбільш повно і реально здійснюється при наявності у процесі захисника.

Для виконання обов'язків по захисту підозрюваного, обвинуваченого закон наділяє захисника досить широким колом процесуальних прав, які передбачені законами України. Ці

права є важливим засобом, покликаним не допустити упередженого, необ'єктивного підходу до підозрюваного, обвинуваченого, порушення їх прав і законних інтересів. Особливістю прав і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого в українському кримінальному процесі є їх забезпечення правовими гарантіями, які створюють реальну можливість для фактичного здійснення цих прав. Важливо, щоб права кожного громадянина були не тільки проголошені на папері, записані у Конституції, але й гарантовані.

Оскільки підозрюваний, обвинувачений є центральними фігурами кримінального процесу, то саме процесуальні гарантії прав цієї категорії осіб на захист мають особливе значення. Пояснюється це тим, що саме вони, саме їх суб'єктивні права й інтереси зачіпаються в ході процесу особливо глибоко. Тому перш за все підозрюваному, обвинуваченому повинно бути надана максимальна можливість захисту своїх прав та інтересів від необґрунтованого притягнення до відповідальності й засудження.

Процесуальні гарантії тісно пов'язані із законністю як підґрунтям діяльності всіх органів та посадових осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні. Законність вимагає неухильного дотримання гарантій особистої свободи громадян, гарантій від незаконного притягнення до кримінальної відповідальності та засудження.

Тому під час кримінального провадження повинні бути дотримані норми, які гарантують права підозрюваного, обвинуваченого, їх захисника та законного представника.

Якщо спробувати узагальнити всі гарантії, які забезпечують реальне здійснення права на захист, то можна назвати такі гарантії:

обов'язок слідчого, прокурора, слідчого судді, судді (суду) роз'яснити підозрюваному, обвинуваченому його права і забезпечити можливість їх здійснення;

право підозрюваного, обвинуваченого захищатися не лише особисто, а й за допомогою захисника;

рівність прав підозрюваного, обвинуваченого з іншими учасниками кримінального провадження у наданні доказів, участі в їх дослідженні та доведенні їх переконливості.

Також, необхідно відмітити, що поділ процесуальних функцій і така побудова судового розгляду, при якій обвинувачений - з одного боку, захисник - з іншого, можуть в однаковій мірі відстоювати перед судом свої позиції, є важливою гарантією реалізації права на захист.

Вважається, що співвідносити гарантії з правами й обов'язками не правильно, бо тоді відбувається підміна поняття одне одним. Звичайно, обов'язки і права - взаємопов'язані категорії, але вони наповнені самостійним змістом. На кожне право підозрюваного, обвинуваченого є відповідний обов'язок органу чи посадової особи, якіздійснюють провадження прийняти заходи щодо реалізації цього права. Однак такий обов'язок не завжди дотримується.

Процесуальні гарантії слід пов'язувати із засобами по встановленню порушених прав й обов'язків і їх наслідками. Наприклад, скористатися чи ні послугами захисника - це право підозрюваного, обвинуваченого; надання можливостей по реалізації даного права - процесуальний обов'язок органу чи посадової особи, якіздійснюють провадження, а правові наслідки у випадках невиконання обов'язку або перешкоджанню реалізації права - процесуальні гарантії, які передбачають процесуальні санкції.

Проаналізувавши вище викладене можна дійти висновку, що порушення прав підозрюваного, обвинуваченого суперечить не лише їх інтересам, а й інтересам правосуддя, тягне за собою неправильний розгляд та вирішення кримінального провадження. Таким чином, гарантії прав підозрюваного, обвинуваченого ніяк не можна розглядати як перепони до розкриття кримінального правопорушення. Навпаки, суворе дотримання цих гарантій повністю відповідає завданням кримінального провадження, і є необхідною умовою того, щоб кожна особа, яка вчинила кримінальне

правопорушення понесла справедливе покарання і жоден невинуватий не був притягнутий до кримінальної відповідальності.

СУБ'ЄКТИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ

Здобувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Національної академії внутрішніх справ Осипенко Р.І.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, доцент Черней В.В.

7 жовтня 2014 року прийнято Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти основ національної безпеки, громадської безпеки та корупційні злочини», яким, зокрема, внесено зміни до КПК України щодо підслідності кримінальних проваджень.

Так, відповідно до внесених змін, до ст. 216 КПК України введено п. 6, такого змісту: «У кримінальних провадженнях щодо злочинів, передбачених статтями 209, 258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 261 Кримінального кодексу України, досудове розслідування здійснюється слідчим того органу, який розпочав досудове розслідування».

Наведена норма надала право всім правоохоронним органам здійснювати досудове розслідування злочинів, передбачених ст. 2585 «Фінансування тероризму». Тобто вона застосовуватися в тих ситуаціях, коли певним правоохоронним органом було виявлено та розпочато досудове розслідування вказаного злочину за таких обставин: правопорушення, пов'язане з фінансування тероризму виявлено в процесі розслідування іншого злочину; даний злочин виявлено під час

здійснення оперативно-розшукової діяльності оперативним підрозділом відповідного правоохоронного органу; в разі звернення до правоохоронного органу зі зверненням про вчинення даного злочину, з відповідним внесенням його до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Фактично, виходячи з наведеного суб'єктами, які здійснюють протидію фінансуванню тероризму є підрозділи: Служби безпеки України; Міністерства внутрішніх справ України; Генеральної прокуратури України; податкової міліції Державної фіскальної служби України. Дані підрозділи мають право викривати та розслідувати вказані злочини безпосередньо, якщо ця діяльність віднесена до їх повноважень, так і опосередковано, під час виявлення розслідування інших злочинів.

До підрозділів, які протидіють фінансуванню тероризму, можна також віднести:

Державну службу фінансового моніторингу України, підрозділи якої виявляють різноманітні фінансові оборудки, й після виявлення сумнівних операцій вони перевіряють їх і передають матеріали до відповідного правоохоронного органу;

Національну комісію цінних паперів та фондового ринку, яка вразі виявлення сумнівних операцій, повідомляє правоохоронний орган про такий факт;

Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, яка надсилає правоохоронним органам матеріали стосовно фактів, які містять ознаки правопорушень, застосування заходів впливу щодо яких не входить до компетенції Нацкомфінпослуг;

Державну фінансову інспекцію України, яка передає правоохоронним органам матеріали ревізій у разі встановлення порушень законодавства, що передбачають кримінальну відповідальність та інформує правоохоронні органи про факти інших виявлених порушень законодавства.

Проведений аналіз свідчить, що державна система суб'єктів протидії злочинам, пов'язаним із фінансуванням

тероризму досить велика, втім ефективність протидії даному злочину залежить від налагодженого співробітництва визначених правоохоронних та інших державних органів.

ВИКОРИСТАННЯ ГІПНОЗУ ПІД ЧАС ДОПИТУ

Курсант 3 курсу Остапчук Д.О.

Науковий керівник: начальник кафедри кримінального процесу НАВС, доктор юридичних наук Удалова Л.Д.

Нові за своїм характером способи й засоби посиленої протидії розкриттю та розслідуванню злочинів обумовлюють необхідність пошуку нових засобів і методів для отримання вербальної інформації. Наявні випадки, коли в ході розслідування кримінальних проваджень виникає ситуація, за якої свідки та потерпілі, незважаючи на бажання пригадати важливі для слідства обставини і події за активної допомоги в пригадуванні з боку слідства, все-таки виявляють повну нездатність до репродукції. На нашу думку, допомогу в «пожвавленні» пам'яті може надати така галузь медицини як гіпнологія.

Сучасне законодавство не передбачає застосування гіпнозу у кримінальному судочинстві, втім, на нашу думку, необхідно розглянути таку можливість за певних умов, що будуть мати допустимий та правомірний характер. При цьому наголошуємо, що на даний час розробка має повністю науковий характер. Висновки наукової роботи можуть бути використані під час удосконалення КПК України. Ми підтримуємо думку, що репродуктивний гіпноз, який застосовується відносно готового до співпраці свідка злочину, може суттєво підвищити можливості слідства щодо отримання необхідної інформації першочергового значення. При цьому підкреслюється, що, хоча дані, одержані за допомогою слідчого гіпнозу, характеризуються об'ємнішою та точнішою інформацією

порівняно зі звичайним допитом, дуже важливо, щоб ці дані ретельно перевірялися під час подальшого слідства

Для проведення сеансу гіпнозу підбирається відповідна кімната з доброю звукоізоляцією, куди на час роботи можна було б обмежити доступ іншим співробітникам і де були б вимкненні телефони. Освітлення в кімнаті повинно бути м'яким, принаймні потрібно усунути попадання прямого світла (електричного або сонячного) на обличчя суб'єкта, якого гіпнотизують. Особливо важлива умова для нормального ходу гіпнотизації - наявність оптимальної температури в робочій кімнаті. Якщо слідчий працює спільно з фахівцем-гіпнологом, він не повинен намагатися розмовляти із загіпнотизованим. Питання допитуваному слід ставити через гіпнолога письмово. Ініціатор чи замовник гіпнорепродуктивного дослідження, якими можуть виступати оперативні працівники або ж слідчий, повинні скласти письмовий запит на проведення судово-гіпнорепродуктивної експертизи. Потрібно коротко викласти фабулу провадження, підстави для дослідження, подати необхідні відомості про потенційного носія інформації (про стан його здоров'я і загальний стан на даний момент), а також вказати запитання, що підлягають з'ясуванню. На наш погляд, низка вимог повинна висуватися до гіпнолога та умов проведення гіпнорепродукції. Проведення гіпносеансу можливе тільки фахівцем - гіпнологом, який має медичну освіту (фах - психотерапевт) і юридичну підготовку в галузі криміналістики та кримінального процесу. Фахівець з гіпнозу повинен мати чітке уявлення про особливості функціонування пам'яті, методи її активізації, а також специфіку показань очевидців. Гіпнотизер має бути неупереджений, не ставити навідних запитань і проводити навіювання лише в межах відновлення пам'яті суб'єкта необхідної інформації. Гіпносеанс повинен фіксуватися на відеоплівку. По його закінченні гіпнолог і особа, яка робила відеозапис, зобов'язані скласти протокол, а гіпнолог, окрім того, дати письмовий висновок про результати сеансу.

Інформація, добута із застосуванням гіпнопродукції процесуальним шляхом приєднана до матеріалів провадження, може бути використана у процесі доказування. Однак для цього, зрозуміло, вона повинна бути опрацьована за загальними критеріями оцінки доказів та їх процесуальних джерел. На наш погляд, потрібно внести зміни в КПК України, що допоможуть віднайти додаткове джерело нових напрямів підвищення ефективності слідчої діяльності, а саме - надати можливість використання гіпнозу.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

Курсант 206 навчальної групи Острроверхов Д.Ю.

Науковий керівник: професор кафедри конституційного та міжнародного права, кандидат юридичних наук, доцент, Пелих Н.А.

Європейський Союз - унікальне формування, що не має аналогів в історії та є результатом еволюції міжнародної політики. Більшість країн-засновників та «ключових держав» ЄС (Франція, Німеччина, Велика Британія, Португалія, Іспанія) більше ста років тому були наймогутнішими світовими імперіями, що вели постійну боротьбу за колонії та сфери впливу в різних регіонах планети.

Сьогодні Європейський Союз вважається найбільш успішним регіональним інтеграційним утворенням. Можливий вступ України до цієї міжнародної організації може суттєво вплинути, у позитивному плані, на розвиток України, як в політичній, так і в економічній сферах.

Саме тому вивчення питання інтеграції України до європейського простору є надзвичайно актуальним.

Європейський Союз є політичним, економічним і культурним об'єднанням з ознаками конфедерації, до якого

входять 28 європейських держав з населенням понад 507 млн. людей.

Представництво [Європейської Комісії](#) в Україні було відкрито в центрі Києва у вересні 1993 року. З 1 грудня 2009 року (після набуття чинності Лісабонським договором) Представництво Європейської Комісії перетворилося на [Представництво Європейського Союзу в Україні](#).

Внаслідок політики розширення, ЄС отримав спільні кордони з Україною 1 травня 2004 року, коли до союзу приєдналися десять країн, у тому числі [Польща](#), [Угорщина](#), [Словаччина](#). Наразі спільна протяжність кордонів України та ЄС становить 1390,742 км.

Протягом багатьох років правовою основою відносин між Україною та ЄС є [Угода про партнерство та співробітництво](#) від 14 червня 1994 (набула чинності 1 березня 1998 р.). Ця угода започаткувала співробітництво з широкого кола політичних, торговельно-економічних та гуманітарних питань. Крім того, укладено низку галузевих угод та документів міжнародно-правового характеру, згідно з якими здійснюється співробітництво між Україною та ЄС. Україна співпрацює з ЄС в рамках проекту [«Східне партнерство»](#), одним із завдань якого є підготовка до вступу України до Європейського Союзу.

21 березня 2014 року, була підписана політична частина угоди асоціації з Європейським Союзом.

На основі викладеного можемо зазначити, що співпраця України і ЄС являється багаторічним шляхом від встановлення відносин у 1993 році і до сьогодні, що є надзвичайно важливою складовою як в економічній так і політичній сфері розвитку України.

WHY ARMING UKRAINE IS A BAD IDEA

ЧОМУ ОЗБРОЮВАТИ УКРАЇНУ Є ПОГАНА ІДЕЯ

Панкевич Павло, 203 н/г. ФПФПС ННІПФСКМ НАВС.
Консультант з мови Марченко Ірина Володимирівна,
ст.викл. кафедри іноз.мов НАВС.

Last week the Democratic Party publicly split over the wisdom of sending lethal military assistance to Ukraine. The Obama administration is reportedly sharing some intelligence and non-lethal equipment (like night-vision goggles and armored vehicles) with the Ukrainian army, and is preparing to up its support for Ukrainian National Guard training. But ‘Senate Armed Services Committee Chairman Carl Levin joined prominent Republicans in asking Obama to go further. He called for defensive weapons to be sent to Kiev, including ammunition and anti-aircraft missiles, after a closed-door briefing with Pentagon officials. Demands for U.S. weapons support will likely grow as Russia’s troop buildup along the border continues and the threat of open warfare between the two countries increases. Obama himself has [hinted that weapons might be sent](#) if Russia invades Ukraine. Republican Sen. John McCain accused the Obama administration of kowtowing to Moscow and being [“cowardly”](#) for not sending arms already in mid-July. But the U.S. should think twice about sending weapons to Kiev. This has nothing to do with Russia—and everything to do with Ukraine.

The Ukrainian military is not a well-disciplined or cohesive force. Its troops have made amazing progress in the past several months, taking back Slovyansk and

other eastern territories from the rebels. They have begun shelling rebel strongholds in Donetsk, one of the most important targets in the campaign to retake eastern Ukraine. But their tremendous battle achievements have come in spite of weak preparation and professionalism. This means that the United States

would find itself with little control over how its weapons might be used on the ground. The most recent evidence of this was the bizarre incident earlier this week, [confirmed by the government in Kiev](#), where 311 Ukrainian troops of the 72nd Army brigade laid down their arms and crossed the border into Russia. Moscow's claim that they were trying to defect is suspect, especially since dozens of the troops have reportedly returned to Ukraine. Kiev argues that the troops simply ran out of ammunition.

Whatever the correct explanation turns out to be, it is odd that large units, presumably commanded by at least mid-level officers, would try to escape rebel fire by seeking protection on enemy territory. At best it indicates poor logistical and operational planning. At worst it means that weapons sent by the United States to Ukraine might well end up in rebel or Russian hands. There are conflicting reports about whether the border-crossing troops destroyed their weapons, or instead left them on the field for rebels to pick up.

Beyond any question of poor decision-making by the Ukrainian troops involved in this particular event, many Western analysts believe that the Ukrainian military is penetrated by a web of Russian intelligence agents. Its roots as an institution date to the Soviet era, and the sudden collapse of the Soviet Union in late 1991 was followed by a chaotic period where patriotism and even citizenship were ill-defined across the post-Soviet space. Under the previous regime of Ukrainian president Viktor Yanukovich the [Russian and Ukrainian militaries cooperated](#) in some areas, and the defense industries of the two countries co-produced some weapons. It is not surprising that some members of the Ukrainian military organization would have ambiguous emotions or competing loyalties in the current conflict. Indeed a number of Ukrainian officers defected to the Russian side during Vladimir Putin's seizure of Crimea this past spring. But the lack of discipline and professionalism goes further. There have been numerous cases, well documented by Western journalists, of Ukrainian forces firing on

civilians in recent months. [Human Rights Watch believes](#) that indiscriminate rocket fire used by Ukrainian or pro-Kiev forces in Donetsk has killed over a dozen civilians in violation of international laws of war. The New York Times reports that [the Ukrainian army probably shelled a Donetsk dental clinic](#) by accident on Wednesday. To complicate matters, the Ukrainian army is supported by private paramilitary groups, including both the large [Donbass Batallion](#) and a number of [smaller and less formal groups](#) based in various towns in the region. Some have [already entered](#) the heavily populated area around Donetsk. While their political sympathies lie with Kiev, these militias are not under Kiev's command and control, and certainly have not undergone any professional unit training. U.S.- supplied weapons might end up in their hands, as well, with unpredictable consequences.

It would be tragic if U.S.-supplied ammunition or armaments ended up killing the very Ukrainian civilians that Washington hopes will be coaxed back into a unified Ukrainian state. Moscow would have a field day in its local propaganda war if that happened. And if U.S. weapons ended up in the hands of pro-Kiev non-state militias, it would take away the moral authority that Washington has in criticizing Moscow's supply of weapons to the anti-Kiev militias. Until the Ukrainian military achieves a higher degree of discipline and cohesion the U.S. needs to concentrate on helping train those troops, not arm them. A professional army, subservient to democratic civilian authority, is one of the best guarantees of a strong Ukrainian state in the future. Defeating Russian incursions on to Ukrainian territory might bring a short-lived sense of victory to the American public, but immediate military gains will be meaningless if Ukrainian state security forces cannot gain legitimacy and trust in the areas they are now trying to recapture.

The Washington Post

By Kimberly Marten, August 7

INFORMATION SECURITY IN FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATIONS

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА У ФЕДЕРАЛЬНОМУ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Партевян Артур 210 н.г. ФПФПКМ ННІПФСКМ
НАВС.

Консультант з мови: старший викладач кафедри іноземних мов НАВС Харчук Наталія Ростиславівна.

Information security, sometimes shortened to InfoSec, is the practice of defending information from unauthorized access, use, disclosure, disruption, modification, perusal, inspection, recording or destruction. It is a general term that can be used regardless of the form the data may take.

By the time of the First World War, multi-tier classification systems were used to communicate information to and from various fronts, which encouraged greater use of code making and breaking sections in diplomatic and military headquarters. In the United Kingdom this led to the creation of the Government Code and Cypher School in 1919. Encoding became more sophisticated between the wars as machines were employed to scramble and unscramble information. The volume of information shared by the Allied countries during the Second World War necessitated formal alignment of classification systems and procedural controls. An arcane range of markings evolved to indicate who could handle documents (usually officers rather than men) and where they should be stored as increasingly complex safes and storage facilities were developed. Procedures evolved to ensure documents were destroyed properly and it was the failure to follow these procedures which led to some of the greatest intelligence coups of the war (e.g. U-570). The end of the 20th century and early years of the 21st century saw rapid advancements in telecommunications, computing hardware and software, and data encryption. The availability of smaller, more

powerful and less expensive computing equipment made electronic data processing within the reach of small business and the home user. These computers quickly became interconnected through the Internet.

The rapid growth and widespread use of electronic data processing and electronic business conducted through the Internet, along with numerous occurrences of international terrorism, fueled the need for better methods of protecting the computers and the information they store, process and transmit. The academic disciplines of computer security and information assurance emerged along with numerous professional organizations - all sharing the common goals of ensuring the security and reliability of information systems.

The FBI's Cyber Division The FBI's reorganization of the last two years included the goal of making our cyber investigative resources more effective. In 2002, the reorganization resulted in the creation of the FBI's Cyber Division. The Cyber Division addresses cyber threats in a coordinated manner, allowing the FBI to stay technologically one step ahead of the cyber adversaries threatening the United States. The Cyber Division addresses all violations with a cyber nexus, which often have international facets and national economic implications. The Cyber Division also simultaneously supports FBI priorities across program lines, assisting counterterrorism, counterintelligence, and other criminal investigations when aggressive technological investigative assistance is required. The Cyber Division will ensure that agents with specialized technology skills are focused on cyber related matters. At the Cyber Division we are taking a two-tracked approach to the problem. One avenue is identified as traditional criminal activity that has migrated to the Internet, such as Internet fraud, on-line identity theft, Internet child pornography, theft of trade secrets, and other similar crimes. The other, non-traditional approach consists of Internet-facilitated activity that did not exist prior to the establishment of computers, networks, and the World Wide Web. This encompasses "cyber terrorism," terrorist threats, foreign

intelligence operations, and criminal activity precipitated by illegal computer intrusions into U.S. computer networks, including the disruption of computer supported operations and the theft of sensitive data via the Internet. The FBI assesses the cyber-threat to the U.S. to be rapidly expanding, as the number of actors with the ability to utilize computers for illegal, harmful, and possibly devastating purposes is on the rise.

To accomplish its mission, the Cyber Division will form and maintain public/private alliances in conjunction with enhanced education and training to maximize counterterrorism, counterintelligence, and law enforcement cyber response capabilities. The FBI will also maximize the success of cyber investigations through awareness and exploitation of emerging technology.

To support this mission we are dramatically increasing our cyber training program and international investigative efforts. Consequently, specialized units are now being created at FBI Headquarters to provide training not only to FBI cyber squads, but also to the other agencies participating in existing or new cyberrelated task forces in which the FBI is a participant. This training will largely be provided to investigators in the field. A number of courses will be provided at the FBI Academy at Quantico.

A typical case will come to the FBI through the Internet Fraud Complaint Center (IFCC). In its fourth year of operation, IFCC has proven to be a very successful clearinghouse, receiving over 75,000 complaints in 2002 on crimes ranging from identity theft and computer intrusions to child pornography. If the IFCC received an intrusion report from a company in Birmingham, Alabama, we would first attempt to locate where the intrusion took place. That same company may have its servers in Minneapolis, while the intruder is routing attacks through Internet providers in California and Europe. If the servers in Minneapolis were hacked, the Minneapolis Cyber Crime Task Force would be assigned the lead on the case. The leads could start in California, but end up in Eastern Europe, Nigeria or even back to Birmingham, if an insider was involved. One of the FBI's Computer Analysis Response Teams

(CART) would be called upon to preserve computer forensic evidence, and that evidence could be forwarded to one of our new Regional Crime Forensic Labs, now located in Chicago, Dallas and San Diego. The Lab would determine the extent and duration of the intrusion, and whether the attacker came from inside or outside the company. Depending on the sophistication of the intruder, the case can be cracked in a few days or take years. Cases are routinely complex, and often involve international connections.

КООРДИНАЦІЯ ПО ЗАПОБІГАННЮ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗЛОЧИНІВ

Старший інспектор факультету підготовки спеціалістів-правознавців навчально-наукового інституту заочного навчання Національної академії внутрішніх справ Пасека Л.Г.

Спільна діяльність правоохоронних органів передбачає певну координацію зусиль, направлену на виявлення, розкриття і розслідування автотранспортних злочинів. Під координацією розуміється взаємозв'язок, узгодження. Ефективність розкриття і розслідування злочину залежить від того, наскільки специфічна діяльність слідчого з органом дізнання належним чином скоординована. Така координація сприяє формуванню стабільних зв'язків при плануванні по виявленню, розкриттю і розслідуванню злочинів і вирішенню проблем, що виникають при здійсненні взаємодії слідчого і органа дізнання, здійснюючи оперативно-розшукову діяльність.

Завданнями запобігання автотранспортної злочинності перш за все є: зменшення кількості вчинених злочинів; створення обстановки, що перешкоджає або виключає можливість вчинення злочинів певною категорією осіб; виявлення і усунення обставин, які сприяють вчиненню таких злочинів.

До основних цілей і завдань запобігання автотранспортної злочинності, відносяться: спільний аналіз стану злочинності, її структури і динаміки, прогнозування тенденцій її розвитку; вивчення практики виявлення, розслідування, розкриття, запобігання і припинення злочинів; розробка спільно з іншими державними органами, а також науковими установами пропозицій по запобігання злочинам, підготовка і напрям в необхідних випадках інформаційних матеріалів з питань боротьби із злочинністю державним органам і органам місцевого самоврядування; виконання регіональних, місцевих програм боротьби зі злочинністю .

Для досягнення ефективності запобігання автотранспортних злочинів, правоохоронним органам необхідно розробляють і здійснювати наступні заходи: реалізовувати заходи, направлені на запобігання злочинам, в рамках комплексних оперативно-профілактичних операцій; створювати робочі групи для проведення комплексних заходів профілактичної спрямованості; розробляти міжвідомчі цільові програми по запобігання злочинності, направлені на максимальне використання попереджувальних потенціалів правоохоронних органів, організацію спільних дій; складати спільні плани по запобігання злочинності; брати участь в профілактичних заходах органів виконавчої влади (органів місцевої самоврядності).

Запобігання злочинам забезпечується перш за все виявленням і вживанням заходів по усуненню причин, що їх породжують, шляхом проведення комплексних цільових перевірок із залученням фахівців контролюючих органів.

Створені правоохоронними органами робочі групи по питаннях боротьби і запобігання злочинності повинні планувати свою роботу, регулярно обговорювати поточні і перспективні питання, виносити пропозиції для розгляду на нараді, готувати відповідні аналітичні матеріали і узагальнення.

В роботі, присвяченій проблемам попередження злочинності, необхідно приймати участь всім правоохоронним

органам відповідного рівня. Запрошувати також голови судів, представників органів виконавчої і законодавчої влади, органів місцевого самоврядування, контролюючих органів, суспільних об'єднань.

В цілях забезпечення профілактики злочинів використовувати можливості засобів масової інформації, виступів перед населенням керівників охоронних і інших державних органів. Проводити певну роботу по правовій освіті, вченню і вихованню, сприяти підвищенню рівня правової культури і правосвідомості суспільства.

ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ФІКТИВНИМ ПІДПРИЄМНИЦТВОМ

Науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування НАВС, кандидат юридичних наук, Патик А.А.

На сьогодні фіктивна форма підприємництва трапляється майже у кожному кримінальному правопорушенні у сфері економіки. На жаль, це проблема не лише одного злочину, а у більшості випадків сукупності. Наприклад, коли особи під прикриттям фіктивного підприємства досягають конкретної злочинної мети, здійснюють фіктивне банкрутство, ухилення від сплати податків або контрабанду, продають викрадене майно, вчинюють ухилення від повернення валютної виручки чи шахрайство з фінансовими ресурсами. Тому потреба наукового вивчення особливостей розслідування завжди залишається актуальною. Підтвердженням цього є також дані статистичних відомостей про злочини господарської діяльності Департаменту інформаційних технологій МВС України з 2009 р. по 2012 р., згідно яких включно органами внутрішніх справ України зареєстровано 1868 випадків фіктивного підприємництва.

Зокрема, у 2009 р. - 460, у 2010 р. - 521, у 2011 р. - 565 та у 2012 р. - 322.

У зв'язку з цим, особливої уваги та нового теоретичного осмислення потребують питання кримінально-правової, криміналістичної, кримінологічної характеристик кримінальних правопорушень, пов'язаних з фіктивним підприємництвом, які уможливають якісно підійти до розроблення методичних рекомендації з організації їх розслідування. У центрі таких характеристик лежить поняття фіктивного підприємництва, яке висвітлюється у тезах.

Відповідно до ст. 205 Кримінального кодексу України (надалі - КК України) встановлено відповідальність за фіктивне підприємництво, як за створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона.

На думку А.Ф. Волобуєва, фіктивне підприємництво визначається як спосіб приховання тяжких економічних злочинів, О.І. Куріцина вважає фіктивне підприємство знаряддям злочину, В.В. Лисенко - як засіб вчинення та приховання злочинної діяльності та як механізм, що дозволяє зменшити або повністю виключити сплату податків, зборів (обов'язкових платежів), В. Р. Мойсик - як спосіб шахрайського обману.

Метою створення і функціонування фіктивних підприємств є обслуговування ними несумлінних платників податків для приховування об'єкту оподаткування шляхом взяття на себе їх податкових зобов'язань, переведення безготівкових коштів у готівку за допомогою операцій за ЛОРО-рахунками та сприяння їх відтоку до «тіньового» сектора. Через фіктивні комерційні структури здійснюється багато протиправних фінансових операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності, особливо при експорті сировини і товарів.

Фіктивне підприємництво, на мою думку, це діяльність зареєстрованого або перереєстрованого суб'єкта підприємницької діяльності, не пов'язана із здійсненням підприємництва, яка має на меті отримання матеріальної вигоди або здійснення різних видів незаконної діяльності. У свою чергу, фіктивне підприємство виступає знаряддям вчинення вказаного злочину; сукупність таких підприємств називають «конвертаційними центрами».

ПОНЯТТЯ «КОНВЕРТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ» ЯК НАЙСКЛАДНІШОЇ ВИСОКООРГАНІЗОВАНОЇ ФОРМИ ФІКТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри криміналістики та судової медицини НАВС Патик Л.Л.

На жаль, сьогодні доводиться спостерігати той факт, що діяльність «конвертаційних центрів» вийшла далеко за рамки виключно операцій з конвертації грошових коштів із безготівкової форми в готівкову або з національної валюти в іноземну. Спектр діяльності центрів крокує в ногу з сучасністю, а тому став набагато ширшим і різноманітнішим, набув ознак організованості та групових характеристик. У результаті злочинної діяльності «конвертаційних центрів» економічним інтересам України завдається значна шкода як у вигляді ненадходження податків, зборів, інших обов'язкових платежів, так і у вигляді прямого відтоку грошових ресурсів за кордон.

Незаконна конвертація безготівкових грошових коштів - це злочинне переведення в готівку безготівкових грошових коштів, яке вчиняється організованими злочинними угрупованнями з метою ухилення від сплати податків або легалізації злочинних доходів шляхом створення та використання фіктивних підприємств і легальних фінансово-господарських інструментів ринкової економіки.

Найскладнішою високоорганізованою формою фіктивного підприємництва на сьогодні є «конвертаційний центр». Діяльність останнього постійно модифікується залежно від зусиль, яких докладають контролюючі органи. Так, типовий «конвертаційний центр», зазвичай, формується при банківській установі і включає в себе групу підприємств - від 10 до 30, різних форм власності: від приватних підприємств (орієнтованих на дрібні операції), товариств з обмеженою відповідальністю (найбільш розповсюджені) та до закритих акціонерних товариств (найвищий рівень).

Однак конвертацією «брудних» коштів у більшості випадків займаються легальні фірми, а не фіктивні підприємства; причинами таких дій є: високий рівень оподаткування фонду заробітної плати, який зумовлює економічну доцільність позакасових форм оплати праці (так звана тіньова частина зарплати - «чорна готівка»), прагнення ухилитись від сплати податку на додану вартість і податку на прибуток підприємств, бажання мати готівкові кошти для здійснення повсякденної фінансово-господарської діяльності.

За даними ДПА України з «конвертаційним центром» контактують близько 100-125 легальних підприємств, денний оборот окремих «конвертаційних центрів» досягає 2 млн. гривень. Так, станом на 25.12.2014 року працівники ДСБЕЗ МВС викрили «конвертаційний центр» із загальним обігом понад 2 мільярди гривень. До складу «конверту» входило 45 фіктивних підприємств, через які члени злочинної групи проводили конвертацію безготівкових грошових коштів у готівку та виводили кошти підприємств реального сектору економіки в «тіньовий» обіг.

«Конвертаційні» центри являють собою мережі зареєстрованих в установленому порядку підприємств, створених організованими злочинними угрупованнями для здійснення тіньових фінансово-господарських операцій. Існують «конвертаційні центри» від кількох місяців до трьох років

залежно від їх ролі в злочинних схемах, у подальшому на їхній базі створюються нові.

Відповідно до змісту «конвертаційні центри» аналогічні до фіктивних підприємств, однак мають більш досконалу структуру організації управління злочинним бізнесом та чітко визначений розподіл злочинних ролей (мається на увазі керівник, диспетчер, дилер, юрист та інші).

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗНАЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОВС

Слухач 104 н/г Національної академії внутрішніх справ
Подобед Г.С.

Науковий керівник: доцент кафедри управління та роботи з персоналом НАВС, кандидат юридичних наук, доцент
Лукашенко А.А.

В умовах реформування системи МВС України та розробки проекту Закону України «Про поліцію та поліцейську діяльність» актуальною постає потреба комунікативної компетенції та вміння працювати з людьми і для людей. У цьому аспекті юридична педагогіка вивчає та узагальнює факти реальної дійсності, що відбуваються у правовій сфері, зокрема в діяльності правоохоронних органів, базуючись на природі педагогічних явищ, виявляє причини та передбачати закономірний їх розвиток.

Важливе значення в розвитку юридичної педагогіки, зокрема юридико-педагогічної підготовки правоохоронців, мають дослідження та публікації В. Г. Андросюка, О. М. Бандурки, Ю. Б. Ірхіна, М. В. Костицького, В. І. Кривуші, А. О. Лігоцького, В. С. Медведєва, Л. І. Мороз, А. І. Папкіна, Г. О. Пономаренко, І. Пліска, В. М. Синьова, О. П. Сєверова,

О. М. Столяренка, М. П. Стурової, М. О. Супруна,
Г. Х. Яворської, С. І. Яковенка та ін.

Вся діяльність працівників правоохоронних органів, крім виконання прямих правоохоронних функцій, має педагогічний аспект. Він виражається у тому, що ця діяльність здійснює безпосередній вплив на правову вихованість громадян, на те, як і яка правосвідомість формується у них, чи підвищується авторитет правових норм, віра в необхідність їх дотримання, повага до юристів, бажання надавати їм і правоохоронним органам допомогу у зміцненні правопорядку тощо.

Педагогічні аспекти тією чи іншою мірою мають місце в діяльності всіх працівників правоохоронних органів: працівників досудового слідства, забезпечення охорони порядку, безпеки, співробітників пенітенціарних установ та ін. Чітко виражені педагогічні функції характеризують діяльність працівників ОВС, зокрема працівників оперативних підрозділів, дільничних інспекторів міліції, працівників патрульно-постової служби та ін. Зокрема, для працівників оперативних підрозділів важливе значення має оперативно-пошукові і профілактичні заходи в роботі з населенням, вміння оцінювати особливості людських стосунків (у т. ч. і педагогічні - правове виховання і навчання населення).

З позицій юридичної педагогіки основним завданням патрульно-постової служби є психолого-педагогічний вплив на правосвідомість громадян, а основним методом - переконання, що поєднується з примусом. Для дільничних інспекторів міліції важливе значення має правове виховання населення; проведення профілактичних заходів; розгляд скарг і заяв громадян; робота з особами, які стоять на обліку; надання допомоги батькам у вихованні дітей та інше. Тобто у діяльності різних фахівців правоохоронних органів існують відмінні особливості зіткнення з педагогічною дійсністю, а тому і вимоги до професійно-педагогічної підготовленості їх мають свої особливості.

Вся сукупність компонентів педагогічної системи (мета, принципи, зміст, методи, засоби, суб'єкти і об'єкти у їх

взаємодії та інше), характеристик та причинно-наслідкових взаємозалежностей з правом, законністю і правопорядком утворюють педагогічну складову сфери права та системи МВС. Тому юридико-педагогічна реальність є невід'ємною частиною правової сфери суспільства. Розширення ж і зміцнення зв'язків педагогічної науки та правоохоронної практики (зокрема, МВС) свідчить про розвиток юридико-педагогічної галузі як різновиду професійної педагогіки.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА НЕДОТОРКАНОСТІ

Курсант 218 н.г. Попова К.О.

Науковий керівник: викладач кафедри кримінального права Олійник О.С.

Зґвалтування є найбільш тяжким і небезпечним злочином проти статевої свободи та статевої недоторканості. Небезпечність його визначається тим, що воно може потягнути за собою тяжкі наслідки на дуже тривалий час, а іноді й на все життя, воно може завдати серйозної шкоди здоров'ю людини і заподіяти їй глибоку моральну травму. Такі дії грубо принижують гідність особи, посягають на статево свободу, а якщо потерпіла особа є малолітньою або не досягла статевої зрілості - на її статево недоторканість. «В структурі української злочинності його питома вага серед інших злочинів протягом досить тривалого часу практично залишалася незмінною: зґвалтування складають приблизно 90-95% всіх злочинів даної категорії (десь 1 тис. в рік)».

Дану тему розглядали велика кількість науковців, серед них можна виділити таких: О.В. Губанова, Т.Д. Лисько, Д.П. Москаль, А.С. Лукаш, О.М. Джужа, Л.В. Дорош, В.М. Дрьомін,

О.П. Дяченко, А.О. Едельштейн, Г.Б. Єлемісов, А.П. Журавльов, А.П. Закалюк, А.Н. Ігнатов, О.Г. Кальман, М.М. Корчовий, С.С. Косенко, О.М. Костенко, В.М. Кудрявцев, Ю.Н. Кудряков, І.І. Лановенко, П.В. Мельник, П.І. Орлов, Є.П. Побегайло.

В ході проведеного дослідження була звернута увага на питання, які стосуються особливостей кримінальної відповідальності за розглядуваний злочин, а саме: зниження віку потерпілого та віднесення зґвалтування до особливо тяжких злочинів; способи подолання та запобігання зґвалтуванню; особливості зґвалтування цнотливої особи тощо.

За результатами проведеного дослідження ми дійшли наступних висновків:

статева недоторканність не може прирівнюватися до статевої свободи, перша повинна мати більш пріоритетний захист, що зумовлюється певними властивостями;

потерпілим при зґвалтуванні може бути особа як жіночої, так і чоловічої статі;

статева свободи жінки охороняється, не зважаючи на перебування її з гвалтівником в офіційно зареєстрованому або фактичному шлюбі;

віктимна поведінка потерпілої особи за жодних умов не може звільнити винного від відповідальності за ст. 152, проте може бути врахована при визначенні покарання насильнику;

вважаємо за доцільність розмежування дій сексуального характеру природним та неприродним способом вітчизняного законодавця на відміну від Австрії, Нідерландів, Франції, Іспанії, Бельгії;

така складова ознака складу злочину, як омана пов'язана з особистими властивостями характеру та життєвим досвідом потерпілої особи, тому не має доцільності у виокремленні такої кваліфікуючої ознаки;

Не визнаються ознаками зґвалтування такі погрози:

а) застосувати насильство колись, у майбутньому;

б) знищити чи пошкодити майно потерпілої особи або її близьких родичів;

в) розповсюдити вигадки чи дійсні факти, які можуть уразити гідність потерпілої;

поняттям фізичного насильства має охоплюватися вплив на внутрішні органи людини без пошкодження зовнішніх тканин шляхом отруєння або обпоювання одурманюючими речовинами, якщо це здійснюється проти або поза волею потерпілої особи; об'єктивну сторону злочину, необхідно відзначити, що її обов'язковими ознаками є фізична або психічне насильство або використання безпорадності жінки.

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ

Курсант Попсуй І.С.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ Барчук Г.І.

Діяльність органів прокуратури завжди займала особливе місце в державно-правовій системі України. Про значення правового статусу прокуратури свідчить й те, що в Конституції України даній структурі відводиться особливе місце, зокрема розділ VII, де чітко виписані основні конституційно-правові функції прокуратури, а також визначається її конституційно-правовий статус. З моменту проголошення України суверенною і незалежною державою, розпочався новий етап розвитку прокуратури.

Прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому Законом України «Про прокуратуру», здійснює встановлені Конституцією України функції, з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави.

Сьогодні дієвий механізм органів прокуратури є одним з важливих чинників законності та правопорядку, сприяє реалізації принципу верховенства права, адже правоохоронна діяльність прокуратури спрямована на утвердження та забезпечення прав і свобод людини.

Питаннями конституційно-правового статусу прокуратури займається ряд науковців, а саме: В.Погорілко, А.Колодій, В.Федоренко, Н.Шукліна, Г.Семаков тощо.

Варто зазначити, що прокуратура функціонує у всіх державах. Всі без винятку держави, покладають на прокуратуру обов'язки органу кримінальної юстиції. Без сумніву, державне обвинувачення в суді в рамках кримінального судочинства є основною функцією прокуратури.

Наразі, прокуратура України, як і прокуратури інших постсоціалістичних держав Східної Європи, переживає складні часи. Криза законності, неналежне забезпечення правового захисту особистості й інтересів суспільства, постійне зростання злочинності, висувають підвищені вимоги до неї.

Саме ці фактори і об'єктивували необхідність прийняття нового закону, який врегулював би статус прокуратури, із врахуванням сучасних політичних та соціально-економічних реалій.

Так, в жовтні 2014 року, в Закон України «Про прокуратуру» парламентом були внесені певні зміни. Найбільш суттєвим нововведенням є скасування функції прокуратури щодо загального нагляду, а також приведення її структури до більш чіткого вигляду. Ліквідація цієї функції наблизить діяльність прокуратури у відповідність до європейського законодавства.

Водночас, позбавляючи прокуратуру вказаних функцій, Закон посилює механізми реалізації основних функцій прокуратури, тобто - нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно - розшукову діяльність. Зокрема, прокуратура може надавати письмові вказівки цим органам, які є обов'язковими для них і підлягають негайному виконанню.

Однією з найбільш суттєвих змін є те, що тепер структура прокуратури буде чітко трирівневою: Генеральна прокуратура України, регіональні прокуратури та місцеві прокуратури.

Отже, можна сказати, що попри певні зміни, Закон України «Про прокуратуру» далеко не досконалий, і новий парламент повинен продовжувати працювати над його вдосконаленням, та іншими законодавчими актами стосовно вдосконалення діяльності органів прокуратури.

ОСОБЛИВОСТІ ШАХРАЙСТВ, ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Слухач магістратури 102 н.г. Прокопчук І.В.

Науковий керівник: к.ю.н., старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування НАВС Брисковська О.М.

Основним способом учинення шахрайств у сфері мобільного зв'язку, є заволодіння коштами фізичних осіб шляхом створення у потерпілої особи уявної необхідності передачі коштів стороннім особам. Таке уявлення створюється за допомогою різноманітних способів, основними з яких є:

повідомлення про виграші у лотереях, для отримання яких необхідно перерахувати певну суму завдатку;

повідомлення про ситуації з близькими людьми, які начебто потрапили у скрутне становище (були затримані працівниками міліції, потрапили в лікарню тощо) і для надання допомоги яким терміново необхідно перерахувати кошти на той чи інший мобільний рахунок;

благодійні акції, коли для надання допомоги тяжко хворим особам потрібно перерахувати кошти на той чи інший мобільний рахунок;

інші повідомлення.

Найбільш поширений вид телефонного шахрайства на сьогоднішній день є вимагання грошей для порятунку родичів.

Невід’ємний компонент усілякої шахрайської дії - довірливість. Установлення й розвиток довірливих відносин та стосунків як керований процес з боку суб’єкта злочину (шахрая) виявляється суто технологічною усвідомленою цілеспрямованою дією.

Зазвичай шахраєм використовується наступна схема.

1. Спочатку шахрай закуповує певну кількість стартових пакетів того чи іншого мобільного оператора. Вказані картки використовуються для телефонування на номери потенційних жертв.

2. Відбувається “продзвін” телефонних номерів потенційних жертв шахрайства. При цьому дуже рідко використовуються якісь певні особливості номеру, які б дозволяли обрати його шахраєві у якості жертви. У більшості випадків відбуваються спроби дозвону на певні номери, що знаходяться поряд у номерній ємності. Тобто, спочатку шахрай телефонує, наприклад, на номер 050-331-1100. У випадку, коли шахрайство не відбулося з будь-яких причин (шахраєві не відповіли; вказаний номер взагалі не працює; власник номеру відповів відмовою на пропозицію шахрая тощо) - відбувається спроба дозвону на наступний номер, тобто 050-311-1101. Потім на наступний і так до тих пір, доки хтось із власників чергового телефонного номеру не погодиться на пропозицію шахрая.

3. У випадку, коли відбувся контакт між шахраєм та потерпілим, відбувається безпосередньо факт шахрайства - тобто злочинець тим чи іншим способом примушує потерпілу особу передати йому кошти (перевести, або продиктувати номер поповнення).

4. Після отримання коштів на той чи інший мобільний рахунок, злочинець здійснює переміщення коштів із одного рахунку на інший. У такому ланцюгу переміщень можуть бути задіяні до 10-15 мобільних рахунків.

5. Зрештою відбувається використання коштів на послуги мобільного зв'язку. Така необхідність для злочинця обумовлена тим фактом, що нині операторами мобільного зв'язку не передбачена можливість отримання коштів з мобільного рахунку у готівковому вигляді.

6. Злочинець отримує готівкові кошти від власника мобільного рахунку, з якого отримані злочинним шляхом кошти були витрачені на послуги зв'язку. Зазвичай такими особами є вуличні торговці послугами зв'язку, які надають можливість поповнити рахунок шляхом переводу коштів з одного номеру на інший.

Характерною рисою шахрайства у сфері мобільного зв'язку є відсутність документів, пов'язаних безпосередньо із процесом отримання злочинцем коштів від потерпілої особи. Чи не єдиними джерелами доказової інформації, що можуть бути надані абонентом, є документи (предмети), що підтверджують факти здійснення оплати послуг зв'язку на номер шахрая. Такими можуть бути: оригінали карток поповнення рахунку, чеки, що підтверджують факт здійснення платіжних операцій. Основними джерелами інформації, за цих умов є відомості про стан мобільного рахунку жертви та злочинця у той чи інший період часу, покази свідків, а також дані про телефонні переговори (SMS-розсилки) та переведення коштів що здійснюються з телефонного номеру на телефонний номер шахрая. Така інформація може бути отримана насамперед від самого потерпілого, а у подальшому - має бути використана для отримання необхідних даних від оператора мобільного зв'язку. Зокрема, оператором можуть бути надані документи, що містять дані про: особу, яка є власником того чи іншого мобільного номеру; з'єднання абонента; стан мобільного рахунку жертви та злочинця у той чи інший період часу; переведення коштів з телефонного номеру на телефонний номер шахрая.

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ТА УМОВИ ПОШИРЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ СЕРЕД МОЛОДІ

Здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС Прохоренко С.М.

Злочинність являє собою специфічну форму антигромадських явищ. Ціна злочинності величезна. Злочини заподіюють шкоду особистості, економіці, екології, громадському порядку, суспільній безпеці, державній владі та іншим об'єктам посягання. Аналіз статистичних даних МВС України свідчить про те, що у структурі злочинності молоді домінуюче місце належить групі злочинів проти власності - крадіжкам, грабєжам, розбоям, шахрайствам, вимаганням.

Вивчення причин девіантності серед молоді відбувалося в різні періоди розвитку нашого суспільства. Так, Г.М. Міньковський, ще у 1968 р. зазначав, що "...психологія підліткового та юнацького віку має суттєві особливості: нестача життєвого досвіду, спадковість, невміння правильно оцінювати окремі явища, емоційна збудливість, недостатній розвиток системи навичок соціального гальмування і ін". До того ж до цих особливостей додається прагнення молоді особи до самостійності, демонстрації сміливості, схильність ставити себе на місце авторитетних героїв фільмів тощо. Це твердження актуальне і тепер, і багато в чому зумовлює високий ризик виникнення й укорінення у молоді антигромадських поглядів та звичок, що цілком природно може спонукати до скоєння правопорушень.

Необхідно відзначити, що протягом 60-80-х років ХХ століття пояснювали схильність підлітків до протиправної поведінки лише "вадами виховання у сім'ї". Причому таке пояснення було цілком доречним, оскільки на той час функціонувало чимало культурно-оздоровчих закладів, відповідних організацій, що займалися роботою з молоддю, проводилася ідеологічна та пропагандистська робота.

Українські кримінологи виділяють ряд негативних обставин, що відіграють вирішальну роль у формуванні підлітків, здатних у певній ситуації вчинити злочин.

О.М. Джужа вважає незадовільні умови виховання в сім'ї однією із причин формування у повнолітнього девіантної поведінки. Сім'ї належить пріоритетне місце у процесі формування і розвитку особистості від моменту її народження і вона є одним з найстародавніших соціальних інститутів. Вона являється першим вихователем дитини і середовищем передачі духовного багатства, культурних традицій, формування ціннісних орієнтацій, практичних навичок і умінь, тому, безперечно, основну причину корисливо-насильницької злочинності слід шукати в особливостях сімейного оточення.

У сучасних умовах економічної кризи у нашій державі дедалі помітніше стає криза сім'ї як соціального інституту суспільства, шляхи виходу з якої поки що невідомі. Криза виявляється в тому, що сім'я дедалі гірше реалізує свої основні функції - організацію подружнього життя, народження і виховання (соціалізацію) дітей, відтворення населення і робочої сили. Причиною того, що батьки дуже рідко проводять дозвілля разом з дітьми, є не лише брак вільного часу. Важливим компонентом реалізації виховного потенціалу сім'ї є батьківський контроль і взаємини між дітьми та батьками.

Наступним чинником злочинності молоді у сучасних умовах є негативний вплив у найближчому оточенні - побутовому, навчальному, виробничому з боку однолітків чи дорослих. Нестача спілкування, емоційна всюдозволеність, яку діти нерідко відчувають у власних родинях, потреба у належності до референтної групи можуть бути частково компенсовані уважним доброзичливим ставленням педагогів.

Поширенню злочинності серед молоді сприяє відсутність цілеспрямованої профілактичної діяльності адміністрації вищих навчальних закладів.

Як наслідок, інституції, на які покладено обов'язок дбати про виховання підростаючого покоління, нині часто діють

ізолювано, не одержують практично ніякої допомоги з боку громадськості, держави, суспільства, опинившись сам-на-сам із всіма труднощами процесу виховання, вони нерідко почувають себе безсилими перед виконанням складних завдань загальновиховного і профілактичного характеру.

Також, однією з причин злочинності молоді є їх незайнятість та не працевлаштованість після закінчення навчального закладу. Для підприємств, багато з яких перебуває у важкому економічному стані, основне завдання нині - вижити й зберегти кістяк кваліфікованих працівників.

У свою чергу багато хиб спостерігається у роботі правоохоронних органів і судів у профілактиці злочинності молоді. Іноді безпідставний лібералізм, своєрідну “данину моді” виявляють судді, коли не беруть під варту під час провадження досудового слідства обвинувачуваних підлітків, які вчинили тяжкі злочини, коли виносять невинувато м’які вирок, якщо покарання не пов’язане з позбавленням волі, хоча це явно потрібно.

Досить часто правопорушники серед причин, які штовхнули їх на скоєння злочину, називають перегляд відповідних відеоматеріалів. Телеекрани сучасного телебачення заповнили сцени насилля, безкарність злочинця, еротики тощо, що є однією з причин криміналізації молоді. Вказаним негативним тенденціям сприяє відсутність у сучасного підлітка позитивного героя з відповідними ідеалами для наслідування. Оскільки в нього ще не сформовані свої принципи поведінки, він переймає їх у більш “сильної” особистості, у тому числі, що пропагується з телеекрану, викликаючи деформацію духовного життя підростаючого покоління.

Окрім телебачення, комп’ютерних ігор на поведінку молоді людини негативно впливає використання Інтернет-технологій, через які юнаки та дівчата (добровільно чи неупереджено) дізнаються про секс і сексуальність засобом доступу до порнографічних матеріалів. Також існують випадки потрапляння в сексуальне рабство через спілкування з особами,

які пропонують знайомства, просять надіслати фотокартки, а потім використовуючи монтаж, розміщують їх на порносайтах.

Крім того, останнім часом серед студентів стало популярним розповсюдження відео- та фото зображень з допомогою мобільного зв'язку із насильницьким та аморальним змістом: побиття однолітків, статеві акти, різноманітні форми приниження, так званого буллінгу (англійською - bulling, від bully - хуліган, забіяка, грубіян, гвалтівник). Це поняття означає залякування, фізичний або психологічний терор стосовно особистості з боку групи дітей, молоді, спрямований на те, щоб викликати в неї страх і тим самим підкорити її собі. Використання мобільних телефонів, чатів, Інтернет сайтів як інструментів буллінгу отримало назву "кібербулінг".

Неконтрольований доступ до Інтернет ресурсів, що пропагують насильство, порнографію, жорстокість, інші асоціальні явища в закладах такого типу, негативно впливає на молоде покоління, розбещує несталу свідомість, призводить до ускладнення криміногенної ситуації в містах, незважаючи на потребу виховання у дітей і молоді належної моральності та духовності в умовах сьогодення.

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ, ПІДСТАВИ

Курсант НАВС Розовик І.В.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного та міжнародного права
Національної академії внутрішніх справ Барчук Г.І.

Суттєвим фактором розвитку сучасного суспільства в
Україні, засобом формування соціальної, правової державності є
забезпечення правильного застосування норм Конституції
України і законів, утвердження законності у всіх сферах

життєдіяльності суспільства, гарантування прав і свобод людини і громадянина.

Одним з найбільш ефективних інструментів утвердження режиму конституційної законності та врегулювання державно - правових конфліктів є конституційно- правова відповідальність.

Серед існуючих засобів виділяємо насамперед розпуск (дострокові вибори) парламенту, притягнення до відповідальності уряду, імпічмент вищим посадовим особам як найвищий прояв конституційної відповідальності.

Конституційно-правова відповідальність має досить складний політико-правовий характер, оскільки вона пов'язана з такими соціальними явищами, як народ, нація, держава, влада, політика.

Проведене наукове дослідження становить за мету - проникнення в суть поняття конституційно-правової відповідальності, характеристика її окремих аспектів і особливостей, а також з'ясування їх практичного значення для держави і суспільства

В оціночному контексті положень Конституції України 1996 р., на жаль, недостатня увага приділяється питанням конституційно-правової відповідальності. Останніми роками серйозному науковому аналізу згаданої проблеми приділяли увагу лише окремі дослідники.

До провідних вчених, у вище згаданій сфері, слід віднести: П. Е. Недбайло, М. В. Вітрук, М. А. Боброва, Т. Д. Зражевська, Д. Т. Шон, М. М. Колосова, Ю. М. Тодика, В. О. Лучин, Д. А. Червяцова, Д. А. Липінський, М. В. Баглай, Ю. Г. Барабаш, С. А. Авакян, І. М. Шаповал, Л. Р. Наливайко, В. В. Бойцова та ін.

Проблеми конституційно-правової відповідальності досліджувались у працях таких зарубіжних вчених як С.А. Авак'ян, М.П. Авдеєнкова, А.О. Безуглов, Н.А. Боброва, Виноградов, Ю.А. Дмитрієв, Ю.П. Єрмоєнко та ін.

Конституційна відповідальність є видом юридичної відповідальності та містить притаманні їй ознаки: міра державного примусу, встановлення для правопорушника певних негативних наслідків.

Підставою настання конституційно - правової відповідальності є порушення норм Конституції (конституційний делікт).

Конституційний делікт - це діяння (дія або бездіяльність) суб'єкта конституційно - правових відносин, що не відповідає належній поведінці і тягне за собою застосування заходів конституційної відповідальності.

Конституційно - правова відповідальність може наставати за неналежне виконання своїх конституційних повноважень, має особливий суб'єктивний склад та чітко виявлений політичний характер, тобто є різновидом політичної відповідальності.

Особливість конституційно - правової відповідальності полягає у тому, що вона може бути позитивною та ретроспективною

Як бачимо, конституційно - правова відповідальність являє собою обов'язок суб'єктів конституційного права зазнати несприятливих наслідків особистого, майнового чи громадського характеру за скоєне правопорушення.

Отже, у процесі дослідження теми даної наукової роботи автором з'ясовано сутність поняття конституційно-правової відповідальності, як особливого виду юридичної відповідальності, що має складний політико-правовий характер, настає за скоєння конституційно-правового делікту та знаходить вияв у передбачених конституційно-правовими нормами особливих несприятливих наслідках для суб'єкта конституційного делікту.

ЩОДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ЗАКОННІСТЬ»

Свиридюк Н.П., кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії держави та права НАВС.

Співавторство: курсант 1-го курсу НАВС Воронцов В.П.

Найважливішою умовою існування будь-якого цивілізованого суспільства є додержання закону, що на сьогодні в Україні набуло особливого значення. Законність характеризується як один з головних принципів організації діяльності органів державного управління та як узагальнена мета загалом. Адже одним з пріоритетів державного управління в широкому сенсі є дотримання законності. Тобто, це стан суспільного життя, за яким максимально проявляється охорона прав, свобод і законних інтересів громадян. Загалом законність уможливує функціонування держави, здійснення державного управління, забезпечення комфортних умов існування громадян.

Отже, законність - це комплексне політико-правове явище, яке визначається обов'язковим дотриманням вимог чинного законодавства всіма суб'єктами права. Законність відтворює правову природу організації суспільно-політичного життя, органічне поєднання права з владою, з державою, із суспільством. Дотримання законності має бути нормою не тільки для вищих органів державної влади та інших державних органів, які ухвалюють у межах своєї компетенції підзаконні акти, а й для власне виконавців: посадових осіб, громадських організацій і громадян. Законність є основним принципом державного й суспільного життя, оскільки це закріплено в ст. 68 Конституції України.

Підґрунтям законності є конституційність законів, що гарантує свободу особистості на основі рівності перед законом і судом, принципів представницької демократії, механізму стримувань і противаг, правового статусу людини та громадянина.

Термін «законність» походить від слова «закон» і всебічно охоплює право - від його ролі у створенні закону до реалізації його норм в юридичній практиці. Тракткування поняття «законність» у різних авторів є неоднозначними. Найзагальнішим трактуванням є його розуміння як точного, суворого, неухильного виконання всіма суб'єктами права законів і заснованих на їх підставі підзаконних актів.

Законність можна вважати критерієм правового життя суспільства, оскільки вона відображає правові особливості його організації і є комплексним соціально-правовим явищем, яке визначає організацію та функціонування суспільства і держави на правових засадах. Існує погляд на законність як на загальний принцип демократичної політичної системи, що полягає у верховенстві права, неухильному виконанні законів та інших правових актів органами державної влади, посадовими особами, об'єднаннями громадян і окремими громадянами, припинення правопорушень, неодмінності правової відповідальності в гарантуванні прав і свобод людини.

З наведеного бачимо, що законність розглядається як дотримання законів фізичними та юридичними особами. Іншими вченими законність трактується як неухильне дотримання юридичних норм суб'єктами права, як принцип державного та суспільного життя, що полягає в точному здійсненні правових норм або як режим суспільно-політичного життя, що передбачає здійснення правових норм усіма учасниками суспільних відносин.

На нашу думку, вказані трактування терміну «законність» охоплюють його наповнення в широкому сенсі, коли законність розуміють як спосіб поведінки населення, необхідний державі. Ми погоджуємося з думкою вчених стосовно того, що при розгляді цього терміну варто також враховувати його вузьке розуміння, коли законність вважається принципом діяльності державного апарату щодо здійснення його функцій.

У законності поєднуються дві ознаки: зовнішня (формальна), яка стосується обов'язку виконувати норми законів і підзаконних правових актів державними органами, посадовими особами, громадянами та різними об'єднаннями, і внутрішня (сутнісна), яка характеризується наявністю науково обґрунтованих законів.

У вітчизняній науці термін «законність» увійшов до правничого лексику ще за радянських часів, але й дотепер практично не закріплений на законодавчому рівні. Його трактування відсутнє як у Конституції, так і в законах України. Зважаючи на прагнення побудувати дійсно правову державу, украї необхідно сформулювати таке визначення та надати йому правового закріплення.

Проаналізувавши наукові джерела, можемо виокремити такі основні риси законності як універсальність, загальнообов'язковість, обґрунтованість та наявність у державі органів, які забезпечують дотримання законності. Універсальність означає регулювання законами суспільних відносин незалежно від місця й часу виникнення цих відносин. У загальнообов'язковості проявляється вища юридична сила законів, оскільки приписи норм права обов'язкові для всіх суб'єктів права, незалежно від майнового статусу, належності до державної влади тощо. Обґрунтованість передбачає, що положення законів мають об'єктивний характер, вони вигідно спрямовують суспільні відносини так, аби досягти балансу інтересів людини та держави. Державі органи забезпечують дотримання законності. Йдеться, насамперед, про правоохоронні органи, прокуратуру, суд, правозахисні громадські організації тощо.

Таким чином, законність є найбільш впливовим явищем соціального життя, елементом правової системи суспільства, закріплення якої відбувається на доктринальному та нормативному рівнях. Проте лише визнання законності та закріплення автоматично не призводить до стану належної впорядкованості відносин. Як свідчить національний та

міжнародний досвід правового регулювання, потрібні додаткові фактори та умови, серед яких: високий рівень правової культури суспільства, надійна робота правоохоронних органів держави, розвинутість інститутів громадянського суспільства, налагодження партнерських відносин влади та населення тощо.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ ТА ПОТЕРПІЛОГО, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 345 КК УКРАЇНИ

Шармар О.М., доцент кафедри кримінального права НАВС, к.ю.н., доцент.

Співавторство: курсант 211 навчальної групи НАВС Сероветник В.С.

Українські реалії свідчать про те, що почастишали випадки погроз або інших насильницьких дій, спрямованих проти працівників правоохоронних органів, членів їх сімей, близьких родичів, близьких осіб у зв'язку із реалізацією покладених на них законом повноважень. Викладені обставини зумовлюють актуальність теми дослідження кримінально-правової охорони правоохоронної діяльності.

Вагомий внесок для удосконалення цієї проблематики зробили : П. П. Андрушко, М. І. Бажанов, В. П. Беленок, В. Т. Дзюба, В. П. Ємельянов, О. Ф. Імамутдинов, В. М. Кудрявцев, М. Й. Коржанський, М. І. Мельник, А. В. Наумов, В. І. Осадчий, Д. В. Попов, М. М. Сенько, О. О. Титаренко, А.М. Удод, М. І. Хавронюк, В. Б. Харченко, О. В. Юношев, С. С. Яценко та деякі інші вчені.

Мета публікації полягає у здійсненні аналізу проблемних питань об'єкта злочину та потерпілого, передбаченого ст. 345 КК України.

Враховуючи те, що досліджувана норма міститься у XV розділі «Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян»

Особливої частини КК України, з назви можна констатувати, що родовим об'єктом є авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. На підставі аналізу існуючих в науці підходів до визначення цього родового об'єкту, вважаємо за доцільне замість авторитету, який розглядаємо похідним від нормальної законної діяльності відповідних органів, визнати родовим об'єктом - суспільні відносини у сферах правоохоронної та адміністративної діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян і фізичних осіб, офіційного документообігу та виконання цивільно-правових зобов'язань.

Як наслідок основним безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст. 345 КК України є суспільні правоохоронні відносини. Під обов'язковим додатковим об'єктом злочину, передбаченого ст. 345 КК України пропонується розуміти суспільні відносини у сфері забезпечення особистої недоторканості та здоров'я працівника правоохоронного органу та (або) його близьких родичів, та (або) відносини у сфері забезпечення недоторканості власності зазначених осіб

Згідно із положеннями ст. 345 КК України потерпілими від цього злочину можуть бути лише працівники правоохоронних органів та їх близькі родичі. Працівник правоохоронного органу - це особа, що перебуває на службі в правоохоронному органі, у зв'язку з чим, залежно від обсягу наданих їй прав та покладених на неї обов'язків, постійно або тимчасово виконує правоохоронні або правозастосовні функції. Згідно з ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993р., до таких належать: працівники органів прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, митних органів, органів охорони державного кордону, державної податкової адміністрації, державної контрольно-ревізійної служби, рибохорони, державної лісової охорони, інших органів, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Згідно ст. 1 Закону України «Про демократичний цивільний контроль над

Военною організацією і правоохоронними органами держави», правоохоронними органами є державні органи, які відповідно до законодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції

Близькі родичі працівника правоохоронного органу - це особи, які зазначені у ч. 2 ст. 2 Закону «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 р., а саме: батьки, дружина (чоловік), діти, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 3 чинного КПК надається розширений перелік близьких родичів, ними є члени сім'ї визнаються чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Ми пропонуємо розширити перелік осіб, права і свободи яких додатково ставляться під кримінально-правову охорону у зв'язку з вчиненням досліджуваного злочину в якості потерпілого замість поняття «близькі родичі» вживати в ст. 345 КК України ширше за обсягом словосполучення «близькі родичі, члени сім'ї чи інші близькі йому особи».

ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО ДЕМОГРАФІЧНОГО РЕЄСТРУ

Курсант 208 навч. групи ННПФПСКМ НАВС
Сильченко В.Ф.

Керівник: доцент кафедри адміністративного права і
процесу НАВС, к.ю.н. Волох О.К.

Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-УІ «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» суперечить основним документам Ради Європи та Європейського Союзу щодо захисту персональних даних, оскільки передбачає непропорційне втручання у право на приватність шляхом обробки надмірної кількості персональних даних без визначення правомірної мети такої обробки. Запровадження так званих біометричних документів для виїзду за кордон та виконання відповідних положень Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму із Україною не виправдовує грубе порушення прав і свобод людини, до якого призведе реалізація положень даного Закону. Взагалі, сама концепція та головні положення цього Закону суперечать основоположним принципам захисту персональних даних.

Використавши прагнення багатьох громадян України досягти прогресу у виконанні Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму із Україною, у Законі безпідставно розширили перелік документів, щодо яких застосовуються технології електронного зчитування біометричної інформації. Виготовлення цих документів, а також встановлення відповідного обладнання для зчитування інформації тягне за собою великі необгрунтовані витрати і є непропорційним до заявленої мети.

Всупереч вимогам Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних, Директиви ЄС

95/46 з цього питання та Закону України «Про захист персональних даних», Закон не визначає мету збору персональних даних. Зокрема, ч. 3 ст. 6 Закону України «Про захист персональних даних» передбачає, що склад та зміст персональних даних мають бути відповідними та ненадмірними стосовно визначеної мети їх обробки. За відсутності визначення мети збору даних відповідність і ненадмірність збору даних встановити неможливо. Таким чином, не забезпечується юридична визначеність, яка є невід'ємною складовою принципу верховенства права.

Закон передбачає відкритий перелік даних, що можуть бути внесені до єдиного державного демографічного реєстру, що дає можливість збору та внесення до реєстру інших персональних даних, не визначених законом. За відсутності чітко визначеної мети створення реєстру, це створює небезпеку тотального контролю над особистістю, порушує право на приватність.

Це також суперечить Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи CM/Rec(2010)13: «використання профайлів, навіть законне, без обмежень і належних гарантії, може завдати серйозної шкоди людській гідності, а також іншим основоположним правам і свободам, в тому числі економічним і соціальним правам».

Використання в якості ідентифікатора у Єдиному державному демографічному реєстрі реєстраційного номера облікової картки фізичної особи-платника податків суперечить Податковому кодексу України, відповідно до статті 70 якого, відомості із державного реєстру фізичних осіб-платників податків використовуються органами державної податкової служби виключно для здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства України.

Крім того, низка норм Закону прямо суперечать Керівним принципам ОБСЄ щодо реєстрації населення, ухваленим 2009 року.

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ З ВИПРОБУВАННЯМ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Курсант 2-го курсу 210 н.г. Синоверський А.І.

Науковий керівник: викладач кафедри кримінального права Олійник О.С.

Розбудова України як правової держави обумовила затвердження курсу гуманізації кримінального закону загалом, що в свою чергу сприяло теоретичній розробці проблемних питань звільнення від відбування покарання.

У кримінально-правовій доктрині дослідження інституту звільнення від відбування покарання неповнолітніх здійснювали такі вчені як М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, П.В. Хряпінський, А.І. Дольова, Х.Х. Кадарі, І.І. Карпець, О.О. Книженко, О.М. Костенко, А.О. Клевцов, Г.М. Мінковський, С.Л. Останець, М.Ф. Савін, А.В. Савченко, Е.А. Саркісова та інші.

Водночас, в теорії кримінального права окремі аспекти звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх й досі залишаються дискусійними. Потребують переосмислення передумови, підстави та умови застосування даного інституту.

На нашу думку, призначаючи покарання неповнолітньому, суд повинен врахувати більш широке коло обставин, ніж при призначенні покарання особі, яка вчинила злочин після досягнення повноліття.

КК України передбачає такі умови звільнення неповнолітнього від відбування покарання з випробуванням:

- 1) неповнолітній засуджений до покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
- 2) суд дійде висновку про можливість виправлення неповнолітнього без реального відбування визначеного йому покарання.

Що ж стосується підстав звільнення неповнолітнього від відбування покарання з випробуванням, то варто зазначити, що підставами є обставини справи, що характеризують суспільну небезпечність вчиненого злочину й суспільну небезпечність особи, яка вчинила його.

Так виходячи з вищесказаного такий науковець як А.О. Клевцов виділив такі групи неповнолітніх, до яких застосовується звільнення від відбування покарання з випробуванням:

1) особа, яка вчинила злочин вперше всупереч попередньої позитивної поведінки і зразковою поведінкою довела своє виправлення. Під час іспитового строку така особа повністю виконує покладені на неї судом обов'язки, не вчиняє правопорушень та злочинів і після закінчення іспитового строку позбувається судимості;

2) особа, яка вперше вчиняє тяжкі або особливо тяжкі злочини під впливом негативного збігу обставин, але в цілому характеризується позитивно і здатна виправитися під час іспитового строку. Вчинення такою особою злочину відбувається під впливом зовнішніх обставин. Однак під час іспитового строку така особа намагається виправдати надану їй довіру державою, і, отже, здатна виправитися під час іспитового строку, виконавши всі умови випробування;

3) особа, яка вчинила злочин вперше, але її поведінка до вчинення злочину характеризується в цілому позитивно, водночас мають місце деякі нестійкі прояви антисуспільної спрямованості. Наявність деяких антисуспільних установок у свідомості такої особи викликає певні сумніви щодо можливості її виправлення, але в багатьох випадках таке виправлення стає можливим;

4) особи, які вчинили будь-які злочини і їхня поведінка саме під час іспитового строку характеризується стійкою антисоціальною спрямованістю. Така поведінка стає можливою завдяки наявності саме стійкої антисоціальної спрямованості у свідомості особи і звільнення від відбування покарання для

такої особи є засобом уникнення від реального відбування призначеного покарання.

Така класифікація має важливе значення для цілеспрямованої ресоціалізації засуджених на рівні знання їхніх психологічних особливостей і з урахуванням зовнішнього впливу їхнього оточення. Саме тому, на нашу думку, для правильного вирішення питання про вибір міри покарання необхідно в найкоротший термін у повному обсязі з'ясувати всі дані про особистість підлітка, вишукати можливість його перевиховання без ізоляції від суспільства. Для цього і існує в кримінальному праві України інститут звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх.

РОЗВИТОК КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Курсант 3-го курсу НАВС Скакун І.В.

Науковий керівник: заступник начальника кафедри кримінального права НАВС, кандидат юридичних наук, доцент Кісілюк Е.М.

Підрив суверенітету, незалежності, демократії в Україні, дії, спрямовані проти України як соціальної та правової держави, можуть завдати великої шкоди конституційному ладу й іншим складовим національної безпеки, віддалятимуть нашу державу від досягнення сучасних ідеалів держави і суспільства. Тому посягання на ці блага є найбільш небезпечними як для держави, так і для суспільства та кожного його члена. Саме завдяки своєму особливому значенню злочини проти основ національної безпеки України розміщено в розділі І Особливої частини КК України.

Для інших злочинів, які також спрямовані тим чи іншим чином проти безпеки держави, на відміну від злочинів проти основ національної безпеки України, не є характерними відверто антидержавницькі мотиви та мета підірвати або послабити державу, змінити її конституційний лад, завдати істотної шкоди її безпеці.

У період розбудови незалежної, демократичної, правової української держави, формування громадянського суспільства історичне минуле, правова спадщина українського народу відіграє важливу роль. Вирішення актуальних проблем, пов'язаних з реформуванням та вдосконаленням правової системи сучасної України, у великій мірі залежить і від дослідження та засвоєння історичного досвіду, знання тих правотворчих процесів, які мали місце в Україні раніше. Політичні перетворення, які відбуваються в житті нашої країни, соціально-економічні реформи створюють нові умови організації і здійснення боротьби зі злочинністю в суспільстві. Особливо це стосується злочинів проти основ національної безпеки України, які раніше мали назву злочини проти держави.

У системі правових засобів, які покликані забезпечити правопорядок, норми про кримінальну відповідальність за злочини проти держави виконували важливу функцію охорони державного і суспільного ладу від протиправних посягань на нього. А злочини проти держави в кримінальному законодавстві завжди розглядалися як найтяжчі суспільно небезпечні діяння, що посягають на суспільні відносини.

У теперішній час, на відміну від розглядуваних історичних періодів державотворення України, злочини проти держави в загальній структурі злочинності займають незначне місце. Однак, це стосується тільки кількісних показників і аж ніяк не зменшує значення таких кримінально-правових норм. Адже навіть кожне окреме посягання на основи національної безпеки України становить велику суспільну небезпеку, ставить під загрозу саме існування держави чи її окремих інституцій. Споконвіку ставлення народу до зрадників, шпигунів, бандитів

було вкрай негативним, таким воно залишається й тепер. Слід також відзначити, що у боротьбі з посяганнями на основоположні інтереси держави кримінально-правові засоби відіграють вирішальну роль, оскільки виховні, організаційні та економічні заходи, як правило, в цій сфері не завжди ефективні.

Родовим об'єктом злочинів проти основ національної безпеки України виступають відносини, які забезпечують державну безпеку, конституційний лад, суверенітет, територіальну цілісність, недоторканість, обороноздатність України. Всі ці злочини здійснюються шляхом активної поведінки - дії. Суб'єктивна сторона злочинів проти основ національної безпеки - прямиї умисел. Мета - повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, ослаблення держави. Суб'єкт - фізична осудна особа, яка досягла 16 років (крім ст.ст. 112 і 113 КК).

Подальший розвиток відповідальності за злочини проти основ національної безпеки відбувається відповідно до суспільних процесів, які мають місце у державі. Нові кримінально-правові норми спрямовані на активізацію діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, юридичних та фізичних осіб, щодо захисту основ конституційного устрою, прав та свобод людини і громадянина, забезпечення цілісності та національної безпеки держави, виявлення та ліквідації причин та умов, що сприяють посяганням на національну безпеку, а також попередження, виявлення та зупинення такої злочинної діяльності й ліквідації її наслідків.

ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТА ПРИ НАДАННІ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ СВІДКУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Курсант 3-го курсу НАВС Скакун І.В.

Науковий керівник: в.о. заступника начальника ННПФЕКП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент Зарубей В.В.

Відповідно до ст. 59 Конституції України кожен має право на правову допомогу. Після набрання чинності КПК України 20 листопада 2012 року інститут надання правової допомоги свідку змінився. У п. 2 ч. 1 ст. 66 КПК України лише зазначено, що свідок має право користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями ст. 50 цього Кодексу. Однак, чиним КПК України не визначено права й обов'язки адвоката свідка, його процесуальне становище, порядок допуску до участі в допиті та інших процесуальних діях. Це спричиняє відповідні труднощі під час провадження досудового розслідування та судового розгляду .

Існує нагальна потреба в регламентації у КПК України порядку роз'яснення свідку права на отримання правової допомоги від адвоката. Науковці Л.Д.Удалова та О.В.Панчук вважають, що ст. 137 КПК України слід доповнити окремим пунктом, у повістці про виклик свідка повинно бути роз'яснено його право з'являтися на допит або для участі у проведенні інших процесуальних дій з обраним за власним бажанням адвокатом. Якщо виклик здійснюється по телефону або телеграмою, слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд також повинен роз'яснити свідку зазначене право. Вищезазначені науковці пропонують доповнити ст. 135 КПК України нормою такого змісту: «При особистому врученні свідку працівником правоохоронного органу, слідчим, прокурором повістки, йому

роз'яснюється право з'явитись з адвокатом на допит або для участі в іншій процесуальній дії. Про роз'яснення цього права складається протокол».

У разі, якщо свідок з'являється на допит з адвокатом, він має право бути присутнім під час його проведення; надавати в присутності слідчого короткі консультації свідку; з дозволу слідчого ставити йому запитання, що підлягають занесенню до протоколу допиту для уточнення і доповнення до відповідей; висловлювати заперечення проти порушень прав та законних інтересів свідка; застосовувати з дозволу слідчого технічні засоби; знайомитися з протоколами слідчих дій, у яких раніше брав участь свідок; оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність слідчого в порядку, встановленому цим Кодексом.

Під час проведення допиту свідка адвокат має слідкувати за тим, чи дотримується слідчим час його проведення. Допит не може продовжуватися без перерви понад дві години, а в цілому - понад вісім годин на день.

Якщо час проведення допиту свідка слідчим не дотриманий, адвокат повинен висловити зауваження, яке підлягає занесенню слідчим до протоколу слідчої дії. За певних обставин адвокат під час судового розгляду може заявити клопотання про визнання показань свідка недопустимими відповідно до ст. 86 КПК України через порушення вимог щодо тривалості його допиту.

Під час допиту адвокат має стежити за реалізацією свідком права відмовитися давати показання проти себе, членів сім'ї та близьких родичів. У разі порушень під час проведення допиту адвокат може застосувати передбачені законодавством важелі впливу стосовно незаконних дій слідчого.

У п. 2 ч. 1 ст. 66 КПК зазначено, що свідок має право користуватися правовою допомогою адвоката як під час давання показань, так і під час участі у проведенні інших процесуальних дій. При проведенні такої слідчої (розшукової) дії, як пред'явлення для впізнання, якщо особа пред'являлась свідку, щодо якого вжито заходів безпеки, у протоколі слідчої

(розшукової) дії вказується його псевдонім. Як зазначають Л.Д.Удалова та О.В.Панчук, такому адвокату також необхідно присвоювати псевдонім і вказувати його у протоколі впізнання, оскільки після закінчення слідчої (розшукової) дії протокол має пред'являтися підозрюваному для ознайомлення. Якщо у протоколі будуть вказані справжні дані про адвоката свідка, щодо якого застосовуються заходи безпеки, не виключається, що шляхом незаконного впливу на адвоката підозрюваного буде зроблена спроба дізнатися про дійсне прізвище, ім'я та по батькові свідка .

При проведенні освідування об'єктом слідчої (розшукової) дії є тіло свідка. Адвокат має слідкувати за тим, щоб ця дія не принижувала його людської гідності. Виникає запитання, як бути, якщо освідування супроводжується оголенням свідка, а він та адвокат є особами протилежної статі. Науковці вважають, що в цьому випадку можливі такі варіанти. Якщо перш ніж з'явитися до слідчого для проведення цієї слідчої (розшукової) дії, свідок-жінка звернулася до адвоката- чоловіка для укладення угоди про надання правової допомоги, він має роз'яснити, що їй потрібна правова допомога адвоката жіночої статі. Якщо такий адвокат вже був допущений до участі у процесуальних діях, то він має перебувати впродовж усіх дій слідчого в процесі освідування, крім безпосередньо під час оголення свідка. Особливу увагу адвокат має приділяти тому, щоб не порушувались права свідка у проведенні примусового його освідування .

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Курсант 3 курсу 308 н.г. Сливка В.В.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального права
Смаглюк О.В.

Неповнолітніми вважаються особи, які не досягли 18-річного віку. Серед неповнолітніх в КК виокремлюються ще ряд категорій осіб, зокрема : малолітні, тобто ті які не досягли 14-річного віку, новонароджені діти, діти, які не досягли 16 -річного віку тощо.

Злочинність неповнолітніх завжди перебувала і перебуває в центрі уваги представників кримінологічної науки. Це зумовлено передусім тим, що скоєння особою в неповнолітньому віці злочину значною мірою визначає її подальший життєвий шлях, оскільки суттєво впливає на формування стереотипу особи, систему її ціннісних орієнтирів.

Суб'єктом злочину є особа, яка на момент вчинення злочину досягла певного віку - шістнадцяти або чотирнадцяти років. Вік суб'єкта злочину - це не тільки критерій нижчої межі, з якої можлива кримінальна відповідальність, а й обставина, що визначає характер і ступінь кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Враховуючи біологічні, психологічні та соціальні особливості неповнолітніх, закон, по-перше, забезпечує їх посилену кримінально - правову охорону, по-друге, передбачає особливості притягнення їх до відповідальності, звільнення від відповідальності, призначення покарання, звільнення від покарання і його відбування.

Необхідність виокремлення спеціальних норм про кримінальну відповідальність неповнолітніх обумовлена принципами справедливості, гуманізму, економії кримінальної репресії. Особливості психології неповнолітніх, зокрема їх

схильність до сприйняття стороннього впливу, з одного боку, спонукають максимально обмежувати їх спілкування з повнолітніми злочинцями, які розміщуються в окремих установах з відбування покарання, а з другого, - дає змогу обмежитися щодо таких осіб порівняно більш м'якими заходами, достатніми для забезпечення їх виправлення і перевиховання. Суспільство не має право висувати до неповнолітніх такі самі суворі вимоги, як до своїх дорослих членів. Тому часто щодо неповнолітніх достатніми є міри виховно-педагогічного, а не карального характеру.

З усіх видів покарань, передбачених в КК, до неповнолітніх можуть бути застосовані лише ті, які прямо вказано у ст. 98 КК.

У тих випадках, коли покарання, які за законом не можуть бути призначені неповнолітньому, передбачені санкцією статті Особливої частини КК про злочин, за який засуджується така особа, суд їх не призначає, а натомість обирає покарання з інших, які названі у ст. 98 КК.

Основні види покарання у ст. 98 КК вказані у відповідному порядку - від менш тяжких до більш тяжких. З цього слід виходити, зокрема, при вирішенні питань, що випливають із ст. 69 КК.

При призначенні покарання неповнолітньому суд, крім обставин, передбачених у статтях 65 - 67 цього Кодексу, враховує умови його життя та виховання, вплив дорослих, рівень розвитку та інші особливості особи неповнолітнього.

При призначенні покарання неповнолітньому за сукупністю злочинів або вироків остаточне покарання у виді позбавлення волі не може перевищувати п'ятнадцяти років.

Наявність у Кримінально-процесуальному кодексі України норм, якими врегульовуються особливості судочинства у справах про злочини і суспільне небезпечні діяння вчинені особами, які не досягли повноліття, узгоджуються з вимогами Мінімальних стандартних правил ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

Курсант 303 н.г. Старунський Є.В.

Науковий керівник: начальник кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук, доцент Дерев'янка П.В.

Для більшості людей статеве життя є невід'ємною частиною їх буття. При цьому задоволення статевих (сексуальних) потреб людини має біологічний і соціальний аспекти. Соціальний аспект статевого життя людини повинен охоронятися, перш за все, кримінальним правом. Водночас об'єктом правової охорони та регулювання можуть бути і деякі біологічні елементи статевого життя, наприклад, статева зрілість. Статеві злочини як протиправні посягання на свободу та недоторканність людини спричинюють шкоду правам, свободам та інтересам людини, суспільства та держави. Саме статевими злочинами називають передбачені кримінальним законом сексуальні посягання на статево волю, статево недоторканність, умови нормального розвитку неповнолітніх та на нормальний уклад у галузі статевих відносин.

Характерна особливість злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи полягає в тому, що вони мають сексуальні мотиви, спрямовані на збудження чи задоволення статевого інстинкту.

Сексуальні дії, які утворюють об'єктивну сторону цих злочинів, завжди спрямовані на конкретного потерпілого. Всі вони навмисні, бо вчинюються з певною метою — порушити чи задовольнити статево потребу. Найпоширенішим серед статевих злочинів є зґвалтування.

При аналізі зґвалтувань необхідно враховувати особу та поведінку потерпілої, що дуже важливо і для оцінки обставин, що призвели до злочину, і для розробки конкретних,

попереджувальних, профілактичних, запобігаючих заходів.

Згвалтування порушує статеву волю потерпілої особи, яка є видовим об'єктом цього злочину. Кримінальний закон охороняє статеву волю жінки і статеву волю чоловіка. Потерпілою від згвалтування може бути особа жіночої і чоловічої статі. Жертвами злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, і згвалтування зокрема, звичайно стають ті, хто за тими чи іншими причинами не здатен подати опір злочинцям (малолітні, фізично слабкі, занадто слухняні, безвільні), а також ті, хто провокує посягання з боку чоловіка своєю легковажною, необачною поведінкою.

Профілактична робота правоохоронних органів при розслідуванні таких злочинів має певну особливість, оскільки стосується інтимних сторін життя потерпілих осіб, більшість з яких не бажають розголошення відомостей щодо факту згвалтування та їхнього особистого життя.

Обставини, що сприяють вчиненню цього злочину, визначаються шляхом допитів підозрюваних, свідків, потерпілих осіб, оглядів місця події, обшуків, призначення судових експертиз і проведення інших слідчих дій та оперативно - розшукових заходів.

Особи, які вчинили злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, як правило, характеризуються негативно. Нерідко це алкоголіки, несімейні люди, особи з відхиленнями психіки, вузьким світоглядом. Такими вони стають унаслідок неблагополучної обстановки і неправильного виховання в сім'ї, дурного впливу оточуючих.

Саме попереджувальні заходи мають бути орієнтованими на детермінанти розглядуваних суспільно - небезпечних діянь і складатися із профілактики, попередження, запобігання і припинення цих злочинів, які негативно впливають на суспільство. Найдійовіша профілактика є випередження. Вона розпочинається зі статевого виховання неповнолітніх, яке повинно містити соціально - психологічний, педагогічний, медичний і сексологічний аспекти.

ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Курсант 219 навчальної групи Суконько Н.Ю.

Науковий керівник: викладач кафедри криміналістики та судової медицини НАВС, к.ю.н. Атаманчук В.М.

Суспільна небезпека незаконного обігу наркотиків є цілком очевидною. Незаконний попит на наркотичні засоби і психотропні речовини, збільшення їх незаконного виробництва й обігу є глобальною проблемою сучасності, що являє серйозну загрозу для соціальної, економічної та політичної систем і стабільності, національної безпеки і суверенітету всіх держав.

В Україні особливо за останні роки організована злочинна діяльність у сфері наркобізнесу поширюється загрозливими темпами. На офіційному рівні визнано, що поширення в Україні наркоманії створює безпосередню загрозу геноциду нації, забезпечення правопорядку та національної безпеки держави.

Наркоманія веде до вчинення інших злочинів, створює умови для формування наркоринку, злочинних груп і формувань, злочинно пов'язаних з міжнародним наркобізнесом, різними мафіозними структурами.

Найбільша суспільна небезпека поширення наркотичних засобів полягає в тому, що особи які споживають їх, здатні до вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів.

Щоб визначити основні особливості криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів було розглянуто підходи наукового аналізу, методика розслідування незаконного обороту наркотичних засобів, осіб, які його здійснюють.

Питаннями дослідження данної теми займалися наступні вчені-криміналісти: Белкін Р.С., Боголюбова Т.А., Весельський

В.К., Валов С.В., Денисов Ю.М., Іщенко А.В., Єрмолович В.Ф., Черноус Ю.М. та інші.

На жаль, при розслідуванні незаконного виготовлення, зберігання і збуту наркотиків увага звертається в більшості випадків на сліди, які можна назвати традиційними в криміналістиці (наприклад, сліди пальців рук). Тим часом злочинець може залишити такі сліди, що характерні для даного виду злочинів. Оскільки коло матеріальних слідів при розслідуванні незаконного обігу наркотичних речовин дуже широке (це речовини рослинного, тваринного і синтетичного походження в малих дозах, головним чином у вигляді мікрочастинок), то серед криміналістичних експертиз найпоширенішою є експертиза матеріалів, речовин і виробів (КЕМРВ).

Загальна криміналістична характеристика даного виду злочинів складається з таких елементів: предмет злочинного посягання; спосіб скоєння злочину; типові сліди; обстановка скоєння злочину; особа злочинця; обставини, що сприяли скоєнню злочину.

Криміналістична характеристика злочинів у сфері незаконного обігу наркотиків буде неповною без характеристики осіб, які їх здійснюють. Дані про особу злочинця є також елементом і кримінологічної характеристики злочинів, але в кримінології вони застосовуються в основному для попередження і вивчення злочинів. Певна сукупність відомостей про особу злочинця не входить у кримінологічну характеристику (наприклад, навички виготовлювачів наркотичних засобів). Ці злочинні навички відображаються в способах скоєння злочинів, можуть впливати на вибір предмета злочинного посягання, приховання злочину і залишати на місці скоєння злочинів сліди певного "почерку" злочинця. Вчені-криміналісти підкреслюють, що для криміналістики можуть бути важливі й такі властивості особи, що вивчаються іншими науками. У більшості випадків вчені-криміналісти розглядають структуру особи як сукупність даних про соціально -

демографічні, психофізичні, психологічні, біологічні й інші особливості суб'єкта, його виробничу, побутову, соціально - правову і суспільно-політичну характеристику.

Із сукупності ознак особи, що займається виготовленням, зберіганням і збутом наркотичних засобів, найбільший інтерес являють собою:

відомості соціально-демографічного характеру (стать, вік, рід занять, освіта, родинний стан);

відомості виробничо-побутового характеру (поведінка за місцем роботи, навчання, за місцем проживання);

відомості соціально-правового характеру (судимість, раніше скоєні адміністративні правопорушення).

Аналіз даних осіб, які вчинили злочини у сфері незаконного обігу наркотиків, дозволяє скласти соціально-кримінологічний збірний портрет. Серед чоловіків переважають особи молодого віку, які не мають сім'ї, постійного місця проживання, які мають загальну середню освіту та спеціальність, не вживають наркотики, неодноразово судимі. Серед жінок переважають особи більш старшого віку, які мають сім'ї, постійне місце проживання, неповну середню освіту і спеціальність, не споживають наркотики, не судимі.

Злочини в сфері обігу наркотичних засобів відрізняються багатоепізодністю, тривалим характером, наявністю посередників, що здійснюють переміщення наркотичних засобів, виробників, розповсюджувачів, організаторів кубел. При цьому дії більшості з них утворюють самостійний склад злочину, наприклад, організація і утримання кубел, посів і вирощування наркотичної сировини тощо.

Врахування зазначених ознак злочинців та злочинних угруповань дозволяє пов'язувати їх діяльність з ознаками певних способів вчинення контрабанди, ознаками предметів контрабанди (синтетичні наркотичні засоби, наркотики рослинного походження тощо), а також можливими слідами злочинної діяльності і відповідно висувати обґрунтовані слідчі

та оперативно-розшукові версії особливо в умовах неочевидності вчинення аналізованих злочинів.

Крім того контрабанда наркотичних засобів є злочином високого ступеня суспільної небезпечності. Цим злочином завдаються збитки національним інтересам держави, оскільки йдеться про руйнування фізичного і морального здоров'я нації, її генофонду, інтелектуального потенціалу суспільства. Вчинення таких злочинів сприяє поширенню такого негативного явища, як наркоманія. Цей злочин завдає істотної шкоди економічно-господарській діяльності держави. Деякі форми сучасної контрабанди наркотиків дедалі тісніше зливаються зі структурами організованої злочинності і набувають рис національної і транснаціональної організації злочинності, що також має бути враховано при кримінологічному дослідженні особи злочинця, у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.

Підсумовуючи викладене відзначимо, що особистість злочинця, який вчиняє злочини у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, є дуже складним предметом дослідження, який потребує комплексного вивчення, узагальнення та аналізу з позиції криміналістики, медицини, психології та інших наук.

ВИМОГИ ДО КЕРІВНИКА ЯК ОРГАНІЗАТОРА УПРАВЛІННЯ В ОВС

Слухач магістратури НАВС 103 н.г. Ткачук О.І.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент
кафедри управління та роботи з персоналом НАВС Коруля І.В.

Вимоги до керівників органів внутрішніх справ є традиційно високими, незалежно від кількості підлеглих. Він здійснює управління десятками, сотнями, тисячами чи десятками тисяч людей, як це має місце в управліннях МВС у великих областях та містах та галузевих службах. Керівники

високого рівня повинні завжди пам'ятати, що їх посада для багатьох рядових працівників сприймається як щось недосягненне і навіть абстрактне, наділене владою, яка вважається безмежною і створює умови життя, незрівнянні з умовами життя інших людей. Як вважає О.М. Бандурка, кожен керівник органу внутрішніх справ - це особистість зі своїм характером, своїм баченням проблеми, досвідом і знаннями. Але це не виключає необхідності для кожного керівника відповідати певним загальним вимогам.

У загальнотеоретичній літературі питання щодо необхідних особистісних якостей керівника достатньо розроблені, при цьому основну увагу приділено організаторським здібностям керівника, відповідальності, вимогливості до себе і підлеглих, старанності, особистої дисциплінованості, твердості й наполегливості в реалізації рішень. При цьому під якостями особистості керівника розуміються узагальнені, найстійкіші характеристики, які впливають на управлінську діяльність. До загальних вимог, що висуваються до керівників, О.М. Бандурка відносить три групи:

1) професіональні - компетентність, загальна ерудиція, широта мислення тощо;

2) ділові - уміння організувати роботу ОВС, висунути і розподілити серед виконавців завдання, створити для їх роботи необхідні умови, координувати і контролювати їх діяльність та ін.;

3) особисті - високі моральні стандарти; фізичне і психічне здоров'я; високий рівень внутрішньої культури; оптимізм, упевненість у собі, врівноваженість.

В.В. Крижко, Є.М. Павлютенков зазначають, що керівнику необхідно формувати такі риси: здорове тіло, відсутність шкідливих звичок, енергійність та життєстійкість, спокійний та збалансований підхід до життя та до роботи, спроможність справлятися із стресами, ефективно використовувати час.

Вважаємо, що всю сукупність вимог, що висуваються до керівників органів внутрішніх справ доцільно звести у три групи:

1. Соціально-психологічні, відповідно до яких діяльність керівника має спиратись на потреби підлеглих, враховувати їхню думку, що, у свою чергу, забезпечує усунення волонтаризму під час підготовки та прийняття управлінських рішень.

2. Організаційно-фахові, що полягають у поєднанні теорії та практики, що, передусім, знаходить прояв в умінні компетентно, оперативно й ефективно приймати рішення, застосовуючи сучасні досягнення у сфері організації управління. До організаційно-фахових вимог належить і якість прийняття управлінських рішень. Стислі та чіткі формулювання, що містяться в управлінському рішенні, їх недвозначність свідчать про високий рівень управлінської культури керівника.

3. Морально-етичні, серед яких скромність, інтелігентність, чуйність до людей, вимогливість до себе, об'єктивність, які сприяють взаєморозумінню в колективі, створенню оптимального психологічного клімату для виконання поставлених завдань.

Отже, на теперішньому етапі розвитку суспільства сучасний керівник повинен у повному обсязі відповідати загальним вимогам, які висувають до всіх працівників ОВС України, проте цього явно недостатньо. Для того, щоб успішно виконувати свої функціональні обов'язки, він повинен володіти додатковими знаннями і навичками, а також відповідати окремим вимогам, до яких слід відносити вміння ефективно діяти в екстремальних ситуаціях, комунікабельність, навички ораторської майстерності та ін.

ПРОЦЕСУАЛЬНА ФОРМА ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Слухач з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» ФПФПС ННПФПСКМ НАВС лейтенант міліції Ткачук Іванна Дмитрівна

Зі вступом в закону силу Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК) з'явився новий інститут як повідомлення особі про підозру, процедурі якої присвячена ціла 22 глава, що безумовно підкреслює її значимість.

Повідомлення про підозру є одним з визначальних процесуальних актів, який здійснюється прокурором або слідчим за погодженням з прокурором до закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні.

В результаті проведення цієї процесуальної дії з'являється новий учасник провадження - підозрюваний.

Підозрюваний є центральною фігурою у кримінальному процесі, навколо якої концентруються процесуальні дії органів досудового розслідування, прокурора, суду та інших учасників процесу.

Теоретичні і практичні питання, пов'язані з повідомлення особи про підозру, є фактично новим інститутом в юридичній літературі. Тому проблема обґрунтованості повідомлення особі про підозру, суворого дотримання законності при реалізації цієї процесуальної дії є досить актуальною. Так як навіть незначні помилки, що можуть бути допущені при повідомленні особі про підозру призводять до порушення закону та істотних обмежень прав і свобод громадян.

Юридичне значення акту повідомлення особи про підозру складається з того, що в стадії досудового розслідування настає новий етап, пов'язаний з тим, що в його процесі накопичено достатньо доказів для підозри у скоєнні злочину конкретної особи. Ця підозра вперше чітко сформульована в офіційному документі - повідомленні особі

про підозру. В ній слідчий або прокурор дає першопочатковий висновок, про наявність і сутність кримінально-караного діяння, вчиненого конкретною особою. Повідомлення особі про підозру здійснюється за наявності правових та фактичних підстав. До правових підстав слід віднести здійснення процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень, спрямованих на об'єктивізацію підозри, що виникла (затримання особи та обрання запобіжного заходу), а до фактичних - наявність фактичних даних, які вказують на те, що особа причетна до вчинення злочину (наявність достатніх доказів для підозри) .

Сам акт повідомлення особи про підозру має важливе юридичне значення. Він служить одним із засобів забезпечення невідворотності відповідальності осіб, які вчинили кримінальне правопорушення. Обґрунтована підозра дозволяє призначити таким особам справедливе покарання відповідно до характеру і тяжкості скоєного кримінального правопорушення. Акт повідомлення особи про підозру є початковим моментом забезпечення кримінальної відповідальності особи, винуватої у скоєнні кримінального правопорушення. Також після повідомлення особи про підозру процесуальне становище даної особи погіршується (її можна оголосити в розшук, відсторонити від займаної посади, тощо).

Таким чином правильне вирішення питання щодо повідомлення особи про підозру сприяє досягненню таких завдань кримінального провадження, як зміцнення законності та правопорядку, охорона інтересів суспільства, прав і свобод громадян, та виховання їх в дусі дотримання Конституції України та відповідних законів.

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Доцент кафедри економічної безпеки ННІПФПСКМ НАВС, кандидат юридичних наук, доцент Томма Р.П.

Застосування прихованої інформації задля маніпулювання психікою населення, реклами іноземних товарів і послуг, створення позитивного іміджу іноземних держав, окремих політичних діячів, підприємств - далеко не повний перелік можливостей використання інформації для погіршення стану економічної безпеки та рівня політичної стабільності в Україні, що використовуються зараз проти її населення. Різноманітність та розгалуженість засобів надання інформації практично унеможливує повне знешкодження негативного впливу супротивників незалежної України.

Інформаційна безпека — це захищеність інформаційних систем і інформаційних ресурсів від зовнішніх і внутрішніх загроз, що ускладнюють ефективне використання інформації суспільством, державою, окремими індивідуумами.

Причини недосконалості вітчизняних систем інформаційної безпеки пояснюється тим, що:

- інформація як матеріальна цінність у порівнянні з будь-якою іншою матеріальною цінністю відносно просто копіюється, модернізується або знищується;
- широкомасштабний розвиток та впровадження обчислювальної техніки і телекомунікаційних систем у рамках територіально розподіленої мережі, перехід на цій основі до безпаперової технології (електронним документам), збільшення обсягів і структурованості оброблюваної інформації, розширення кола її користувачів приводить до ускладнення можливості контролю та запобігання несанкціонованого одержання та використання інформації.

Інформаційна безпека повинна вирішувати наступні завдання:

- виявлення, оцінка і запобігання загроз інформаційним системам і інформаційним ресурсам;
- захист прав юридичних і фізичних осіб на інтелектуальну власність, а також збір, нагромадження і використання інформації;
- захист державної, службової, комерційної й особистої таємниці.

Концепція безпеки повинна в загальному вигляді відповідати на три базових питання:

- що захищати?
- від чого (кого) захищати?
- як захищати?

З питанням “що захищати” пов’язане поняття “об’єкт захисту”. За сформованою в міжнародній практиці думкою, об’єктами захисту з урахуванням їх пріоритету є:

- людина;
- інформація;
- матеріальні цінності.

Тому загальна проблема безпеки містить у собі:

- фізичну безпеку, під якою розуміється забезпечення захисту від зазіхань на життя людей;
- матеріальну безпеку, що забезпечує збереження матеріальних цінностей.

Зважаючи на зазначене під інформаційною безпекою слід розуміти такий стан інформаційного середовища (інформації, інформаційної системи, інформаційного ресурсу), при якому гарантується розвиток цього середовища та його використання в інтересах людини, суспільства та держави, а також захищеність від відповідних загроз.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗАЙНЯТТЯ ГРАЛЬНИМ БІЗНЕСОМ

Студент освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» за спеціальністю «Правознавство» Фінагєєва К.А.

Гральний бізнес є одним із найнебезпечніших злочинів, що причиняє значну шкоду як окремій особі, яка потрапляє в його полон, так і суспільству та державі. Цей злочин, як правило, вчиняється організованими злочинними угрупованнями, які мають високу технічну оснащеність, власні розвідки й контррозвідки, корумповані зв'язки, у тому числі й управоохоронних та судових органах.

Вони володіють новітніми формами й методами протидії правоохоронним судовим органам, що ускладнює, а іноді й унеможливує виявлення та документування обставин, що можуть свідчити про зайняття гральним бізнесом, лише кримінально-процесуальними та криміналістичними засобами.

Незважаючи на те, що зайняття гральним бізнесом є одним з найбільш латентних видів злочинів, у 2014 р. за даними МВС та Генеральної прокуратури України обліковано 1084 таких кримінальних правопорушень, з яких лише у 187 злочинах особам вручено повідомлення про підозру.

Незаконне зайняття гральним бізнесом вважається відносно новим видом злочину, а відтак досвіду щодо розслідування цієї категорії кримінальних проваджень у більшості слідчих недостатньо.

В ході інтерв'ювання працівників ОВС вченими виявлено такі проблемні питання документування кримінальних правопорушень, пов'язаних з зайняттям гральним бізнесом:

1. Проведенню негласних слідчих передують слідчі (розшукові) дії, спрямовані на встановлення осіб, які організували або здійснюють діяльність у сфері грального бізнесу, що обумовлює тривале збирання інформації про таких

осіб, у зв'язку з чим є ризик витоку інформації про наміри правоохоронних органів викрити цю діяльність.

2. Велика плинність найманих працівників в закладах, що здійснюють діяльність з грального бізнесу.

3. Не завжди досягається порозуміння з прокуратурою щодо узгодження клопотань про проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

4. Приблизно третя частина повідомлень про факти зайняття гральним бізнесом є анонімними. У зв'язку з цим, багато часу витрачається на проведення перевірки та прийняття рішень за такими повідомленнями, які здебільшого не знаходять свого підтвердження.

5. Трапляються факти низької ефективності проведення розслідування, відсутність належної взаємодії між слідчими та оперативними працівниками під час розслідування кримінальних проваджень зазначеної категорії. Це не лише невиконання або неналежне виконання доручень слідчого у провадженнях, неузгодженість дій при проведенні спільних заходів, а й небажання залучати слідчих до заведених оперативно-розшукових справ для забезпечення їх методичного супроводження та надання практичної допомоги щодо якісного документування кримінального правопорушення .

Таким чином, на сьогодні необхідно оптимізувати зусилля правоохоронних органів щодо вирішення окреслених проблем з метою підвищення ефективність розслідування зайняття гральним бізнесом.

МІЖНАРОДНО - ПРАВОВІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН, ІНОЗЕМЦІВ ТА АПАТРИДІВ

Курсант 205 н.г. Хоменко М.М.

Науковий керівник: професор кафедри конституційного та міжнародного права, к.ю.н. Пелих Н.А.

Статут ООН став першим в історії міжнародних відносин багатостороннім статутом. Безпосередня регламентація прав і свобод громадян, гарантій їх захисту як і раніше залишається внутрішньою справою кожної держави, тим більше що обов'язки держав у цій галузі в Статуті ООН виражені в самій загальній формі, який заклав основи широкого розвитку співробітництва держав з прав людини. Він зобов'язує держави розвивати міжнародне співробітництво з метою сприяння «загальній повазі і дотриманню прав людини та основних свобод для всіх, незалежно від раси, статі, мови і релігії». Таким чином, Статут ООН покладає на держави юридичне зобов'язання дотримуватися основних прав і свободи людини, не допускаючи при цьому дискримінації. Положення Статуту ООН у галузі прав людини поклали початок створенню міжнародно-правової бази у цій сфері та закріплення їх у національному законодавстві держав.

У Статуті ООН закріплені принципи, на підставі яких в наступних документах і були сформульовані міжнародно-правові стандарти у галузі прав людини. Під такими стандартами розуміються, перш за все, міжнародно-правові зобов'язання, що розвивають і конкретизують принципи поваги прав людини. Це зобов'язання держав не тільки надавати особам, які знаходяться під їх юрисдикцією, будь-які певні права і свободи, але і не зазіхати на їхні права (наприклад, не допускати національної та іншої дискримінації, застосування тортур).

Всі норми і принципи міжнародного права в галузі прав людини носять загальний характер. Це означає, що права і свободи громадян підлягають обов'язковому дотриманню у всіх державах і діють відносно всіх осіб без будь-якої дискримінації.

Метою вироблення міжнародних стандартів у цій сфері є не уніфікація національного законодавства, а розробка стандартів, які служили б своєрідною відправною точкою для вироблення державами власного національного законодавства, що стосується прав людини.

Відповідно до ст. 26 Конституції України, "іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України". У цьому положенні відображено той факт, що в Україні провідним щодо іноземців є національний режим, що однак не виключає застосування окремих елементів режиму найбільшого сприяння, спеціального (преференційного, пільгового) режиму та режиму взаємності, про що мова йтиме далі.

Спеціальним правом, яке, відповідно до Конституції України (ст. 26), надається тільки іноземцям та особам без громадянства - це право на отримання притулку у порядку, встановленому законом.

Відповідно до Закону "Про громадянство України", іноземцем визнається особа, яка не перебуває у громадянстві України і є громадянином (підданим) іншої держави чи держав, а особою без громадянства - особа, яку жодна з держав відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином.

Вказаний Закон також передбачає, що іноземець може отримати дозвіл на імміграцію, іммігрувати на постійне проживання та отримати посвідку на постійне проживання.

Безпосередня регламентація прав і свобод громадян, гарантій їх захисту як і раніше залишається внутрішньою

справою кожної держави, тим більше що обов'язки держав у цій галузі в Статуті ООН виражені в самій загальній формі. Аналіз відповідних положень Конституції України та Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" показує, що іноземці не обмежуються в праві: займатися інвестиційною та підприємницькою діяльністю (якщо інше не впливає із законів України); на приватну власність; на відпочинок; на соціальний захист (як правило, відповідно до міжнародних договорів України); на користування досягненнями культури; на свободу совісті; на свободу і особисту недоторканність, недоторканність житла, захист від втручання в особисте і сімейне життя, таємницю листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень; на повагу до гідності; на звернення до суду та, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, до інших державних органів для захисту їх майнових та немайнових прав.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
ЗЛОЧИНІВ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАНЯТТЯМ ГРАЛЬНИМ
БІЗНЕСОМ

Курсант 302 н.г. Хоморецький С.О.

Науковий керівник: доцент кафедри СТ та ОРД, доцент
Шевчук О.Ю.

Незважаючи на посилення державно-правової протидії соціально негативному явищу - заняттю гральним бізнесом, зокрема шляхом доповнення Кримінального кодексу (КК) України статтею 203-2. у якій установлену кримінальну відповідальність за зняття гральним бізнесом, досі мають місце випадки незаконної організації, проведення азартних ігор з наданням можливості доступу до них невизначеному колу

зацікавлених осіб, зокрема неповнолітнім. За даними МВС України упродовж 2014 року працівники підрозділів ДСБЕЗ опрацьовано близько 2,5 тис. звернень щодо надання послуг у сфері грального бізнесу на території держави. Такі результати оперативно-службової діяльності зумовлюють необхідність дослідження особливостей учинення та кваліфікації злочинів, пов'язаних з гральним бізнесом.

Стаття 203-2 КК України передбачає відповідальність за заняття гральним бізнесом. Якщо запрограмований програш гравця (одержання або недержання гравцем виграшу (призу) не залежать від випадковості), учинене може кваліфікуватись як заволодіння чужим майном шляхом обману, тобто шахрайство, за ст. 190 КК України. Якщо заняття гральним бізнесом маскується під організацію та проведення лотерей і супроводжується підробленням білетів державної лотереї, такі дії можна кваліфікувати за сукупністю злочинів - за ст.203-2 та 199 КК України, якою встановлено кримінальну відповідальність за виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, увезення в Україну з метою використання під час продажу товарів, збуту підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного збору чи голографічних захисних елементів. Злочини у сфері грального бізнесу можуть учинятися і службовою особою, яка дала вказівку здійснювати заборонену діяльність або керувала нею. За наявності відповідних підстав, дії такої особи слід кваліфікувати додатково за статтями розділу XVII «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» Особливої частини КК України.

Оперативна значима поведінка має декілька варіантів, а саме: організація азартних ігор; підготовка до заняття гральним бізнесом; проведення азартних ігор; надання можливості доступу до азартних ігор; допоміжні дії персоналу обслуговування; ужиття конспіративних заходів з метою приховання грального бізнесу; надання посередницьких послуг

у занятті гральним бізнесом; учинення шахрайських дій у процесі незаконного надання послуг у занятті гральним бізнесом;

До осіб злочинців належать: організатори азартних ігор; виконавці; особи, які виконують розпорядження організаторів азартних ігор.

Суб'єкти, які становлять оперативний інтерес - особи, які організують і вчинюють злочин, службові особи, які сприяють учиненню злочину, особи, що можуть надати інформацію, що становить оперативний інтерес (як гласним, так і негласним шляхом).

Об'єкти, що становлять гральний інтерес: гральне обладнання; електронні гроші, що формуються шляхом прийому касиром готівки; документи про право власності на приміщення, у якому просяться азартні ігри; комп'ютерна інформація; приміщення, у яких розташовано гральні заклади та їх обладнання.

Таким чином, нами визначено оперативно-розшукову характеристику злочинів, пов'язаних із зняттям гральним бізнесом, розглянуто її головні елементи й особливості використання в діяльності МВС України.

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ЗЛОЧИНІВ ПОВ'ЯЗАНИХ З НЕЗАКОННИМ
УТРИМАННЯ МІСЦЬ ДЛЯ ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ
ЗАСОБІВ

Курсант 308 навчальної групи Цісар О.О.

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та
судової медицини, к.ю.н. Комаринська Ю.Б.

Україна за останні десятиліття стикається з новими
проблемами, щодо незаконного вживання наркотиків та
наркозлочинності і з кожним днем набуває все більшого

масштабу. Але ще в середині минулого століття наркотики стали частиною нашої культури. В 60-ті роки їх зробили популярними завдяки музиці і засобам масової інформації, а зараз вони існують в усіх сферах суспільства. Сьогодні вживання наркотиків пов'язують насамперед з ін'єкціями (хоча необхідно зважити на те, що їх здійснюють у різні способи — курять, їдять, п'ють, нюхають).

Що ж таке «підпільна лабораторія»? - це місце для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Таким місцем може бути, як будь-яке жиле або нежиле приміщення (будинок, квартира, лазня, гараж, склад, горище, підвал тощо) за умови, що вони визначені для використання із зазначеною метою. На думку Запорощенко Н.А., місцями незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів виступають як правило квартали (63,2 %).

Причинами та умовами виготовлення наркотичних засобів у підпільних лабораторіях є : 1) недієвий контроль з боку правоохоронних органів за відпуском наркотичних засобів; 2) матеріальна зацікавленість серед працівників аптечних мереж (корупційність); 3) легкодоступність; 4) недостатня проінформованість про настання наслідків; 5) вплив на неповнолітнього, шляхом схиляння до вживання наркотичних засобів; 6) байдужість соціуму до даної проблеми.

У споживачів наркотиків і наркоманів, як правило, спостерігається зміна в інтелектуальній і емоційній сферах, зниження пам'яті, уваги, кмітливості, підвищена дратівливість, брехливість, відсутність витримки і здатності до діяльності, що вимагає вольової і розумової напруги. В більшості випадків споживачі наркотиків, наркомани, розуміють свою неповноцінність, що породжує у них необгрунтовану злість на найближче оточення і бажання залучати до вжитку наркотиків своїх знайомих і родичів. Зацікавленість до вжитку наркотиків

великої кількості осіб пояснюється також розширенням можливостей придбати наркотичні засоби з нових джерел.

Можна також виділити два основних мотиви злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків: 1) прагнення до збагачення; 2) прагнення забезпечити себе наркотиками для власного споживання.

На теперішній час, особа злочинця зазначеного злочину може характеризуватися рядом відмінностей. Ця особа взагалі може не вживати наркотичні засоби, не мати жодного відношення до їх виготовлення, але матеріально забезпечувати це місце чи залучати клієнтів до нього. Тому вказувати на особу злочинця, маючи на увазі «наркоспоживаючу» людину, не варто, бо це може стати великою помилкою при розслідуванні даного злочину.

Активна протидія наркоманії стала одним із стратегічних напрямків діяльності органів внутрішніх справ і розглядається як суттєвий чинник стабілізації загальної криміногенної ситуації державі.

ВІДМІНА СМЕРТНОЇ КАРИ В УКРАЇНІ. ІСТОРІЯ. СВІТОВИЙ ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Курсант 309 навчальної групи Червінська С.О.

Науковий керівник: професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, кандидат юридичних наук, доцент Кальченко Т.Л.

Смертна кара або страта (вища міра покарання) — страта злочинця, чи неугодної владі особи, засудженої на смерть за скоєння особливо тяжких злочинів чи дій, що суперечать державній політиці країни.

Майже всі суспільства людства на певній стадії свого розвитку застосовували смертну кару до кримінальних і політичних злочинців. «Руська Правда», як і «варварські правди», не передбачала смертної кари. Спроби її запровадження у Київській Русі робилися, але не прижилися. Найвищою, винятковою мірою покарання було вигнання («поток і розграбленіє»), яке не виключало загибелі засудженого, бо на вигнанця не поширювався захист закону. Систематичне застосування смертної кари в Україні почалося у Литовський період її історії («Судібник» Казимира IV Ягеллончика 1468 р. та «Статут Литовський» 1529 р.).

У багатьох сучасних суспільствах смертна кара була скасована, в тому числі і в Україні. Смертна кара вважається недопустимою на території Ради Європи. Деякі країни скасували смертну кару за винятком особливих обставин, таких як, наприклад, зраду під час військових дій. В інших країнах смертна кара була скасована на практиці, але законодавчо все ще залишається вищою мірою покарання. Такі держави, як Китай, США та інші зберегли смертну кару за злочини, окремо визначені законодавством.

У країнах, які практикують смертну кару, метод страти визначається законодавчо. Традиційно найпоширеніші види смертної кари: повішення, розстріл, обезголовлення. У США з 20-го століття стали широко поширеними також електричний стілець і смертельна ін'єкція.

Ставлення до смертної кари не є однотайним у багатьох суспільствах — там, де вона практикується, шириться рух за її скасування; у країнах, де вона скасована, існує певна кількість прихильників її відновлення.

Усюди скасовували смертну кару виходячи з гуманістичних принципів, а не внаслідок народного волевиявлення. В жодній країні Європи, де було скасовано смертну кару, з цього приводу не було проведено референдуму, і в усіх цих країнах на момент скасування згідно з опитуваннями

більшість населення підтримувало збереження такого виду покарання.

Смертна кара відома більшості країн світу. Вона з'явилася тоді, коли держава взяла на себе функцію виконання покарання за вчинені злочини. За часів Київської Русі смертна кара передбачалася «Руською Правдою». Поширеною була вона і згідно з «Правами, за якими судиться малоросійський народ» (1734). Козаки застосовували цю міру покарання за найтяжчі злочини. Військовими артикулами Петра I смертна кара встановлювалася за 123 злочини. Цариця Єлизавета Петрівна призупинила виконання смертної кари, хоча й не скасувала остаточно цей вид покарання.

Упродовж 1990-2000 років в Україні смертна кара існувала «як виняткова міра покарання» у вигляді розстрілу. Спочатку на виконання таких вироків було накладено мораторій. Смертна кара встановлювалася за особливо небезпечні злочини проти держави, проти життя, правосуддя, за воєнні злочини (в умовах воєнного стану чи бойової обстановки). Рішенням Конституційного Суду України № 11- рп/99 від 29 грудня 1999 року визнано, що смертна кара суперечить Конституції України. Остаточно як вид покарання її скасовано у 2000 році. Кримінальним кодексом України 2001 року вже не передбачено смертної кари як виду покарання.

До речі, під час прийняття рішення Конституційним Судом України про скасування смертної кари між його суддями точилися досить гострі дискусії. Зокрема, вагомі і юридично обґрунтовані контраргументи не раз наводив суддя О. Мироненко. У своїй статті «Відміна смертної кари - плід юридичної еквілібристики» він писав: «Як суддя цього поважного державного органу, я не пропустив жодного засідання суду. Не раз обґрунтовував і ставив на голосування власне правове бачення проблеми, вносив пропозиції щодо її розв'язання, покладав надію, що мені буде надана передбачена законом можливість довести свою позицію до відома юридичної громадськості та народу України.

Природа подарувала право на життя кожному. Воно справді невід'ємне й абсолютне, а в Божих заповідях окреслене у формулі «Не убий». На переконання всіх коментаторів Святого Письма, ця заповідь адресована злочину, а не покаранню. Смертні вироки злочинцям у найжорстокішій формі передбачені Старим Заповітом, чим і користувалася християнська церква. Аналогічні приписи містяться і в божественному праві інших релігій.

Переглядаючи релігійні кодекси (Біблію, Коран, Талмуд), можна дійти висновку, що Бог не вважає смертну кару неправильним чи аморальним заходом. Навпаки, знаходимо чимало заповідей, у яких правопорушення, беззаконня є найтяжчим гріхом. Тому кожному пропонується поважати закон, не спілкуватися з правопорушниками та засуджувати їхні протизаконні вчинки.

По суті, закликами до законослухняності сповнені всі релігійні кодекси. Це їхня головна ідея. Стримати людину від протиправних дій, гріхопадіння - от у чому суть релігійних учень. Є й такі заповіді, які до профілактики правопорушень, правового виховання мають безпосередній стосунок: «Не заздри тим, хто робить беззаконня», «Кожний, хто вчиняє гріх, вчиняє і беззаконня». Є й категоричніші застереження на зразок, скажімо, такого: «Беззаконники всі будуть знищені».

СУТНІСТЬ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Курсант 3 курсу НАВС Червінська С.О.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук, доцент Мельник О.В.

Прихильники ідеї судового контролю за досудовим слідством вважають, що тільки суд, будучи незалежним від зовнішнього впливу і вільним від функції обвинувачення, може бути дійсним гарантом прав і законних інтересів усіх учасників кримінального судочинства, може реально і швидко відновити порушені права, забезпечити законність і об'єктивність дій і рішень органів досудового слідства. При цьому одні представники такої позиції виступають за судовий контроль за всіма діями і рішеннями, прийнятими на стадії досудового розслідування, інші — пропонують обмежити контрольні дії суду за допомогою встановлення кола питань, що підлягають судовій перевірці.

По-перше, усе це стало результатом реалізації судово-правової реформи в Україні, одним з основних завдань якої є захист прав і свобод людини при здійсненні правосуддя. При цьому кінцевим результатом судової реформи повинно стати створення такої системи кримінального судочинства, де будуть забезпечені як інтереси суспільства і держави в сфері боротьби зі злочинністю, так і права учасників кримінального процесу, в тому числі осіб, підозрюваних і обвинувачуваних у вчиненні злочинів.

По-друге, прагнення України інтегруватися у світове співтовариство, у свою чергу, накладає на неї певні зобов'язання щодо імплементації в національне законодавство норм міжнародного права, котрі передбачають судовий порядок вирішення питань, пов'язаних з обмеженням прав і свобод людини при провадженні досудового розслідування. Як слушно відзначалося в літературі, саме в процесуальних механізмах

стикаються інтереси суб'єктів основних прав, окремих осіб і суспільства у цілому. Внаслідок цього визначення меж основних прав, умов їхньої реалізації і порядку вирішення можливого конфлікту виникає об'єктивна потреба функціонування соціуму, з одного боку, і свободи особи — з другої.

По-третє, необхідність судового контролю за досудовим слідством визнана на конституційному рівні. Відповідно до Конституції України, як відзначалося вище, проведення окремих слідчих дій, що обмежують права і свободи людини, може здійснюватися тільки на основі рішення суду.

Крім того, Конституція України надає право кожній людині на оскарження в суд рішень, дій чи бездіяльності державних органів і посадових осіб, що істотно розширює можливості всіх учасників кримінального процесу скористатися судовим захистом своїх процесуальних прав.

Розглядаючи питання, що безпосередньо стосується діяльності слідчого судді, то можна виділити наступне. Рішення, які приймаються слідчим суддею в порядку судового контролю, за своїм характером і призначенням поділяють на два види судового контролю: попереджувальний і подальший. Попереджувальний контроль за рішеннями органів розслідування здійснюється до їх реалізації і лише на підставі рішення слідчого судді. Подальший контроль здійснюється стосовно конкретних реалізованих рішень і дій органів розслідування на підставі скарг осіб, чиї інтереси зачіпаються такими рішеннями.

Обґрунтовано, що для злагодженої роботи судової системи та забезпечення громадянам права судового захисту основних прав і свобод необхідно впорядкувати процедуру питань судового контролю.

Інститут судового контролю за оскарженням до суду дій і рішень посадових осіб, що ведуть процес, у кримінальному процесі України є реалізацією гарантій, передбачених міжнародними актами та ст. 55 Конституції України.

ТИМЧОСОВИЙ ДОСТУП ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОХОРОНЮВАНУ ЗАКОНОМ ТАЄМНИЦЮ

Слухач ад'юнктури та докторантури НАВС Чуб Антон Володимирович.

Так, відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК України інформація, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій, про зв'язок, абонента надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо (у тому числі й інформація, щодо абонентського номеру оператора мобільного зв'язку) належить до речей і документів, які містять охоронювану таємницю.

Для отримання інформації про абонентів, які перебували на місці вчинення злочину (поряд з цим місцем) та період їх знаходження на цій місцевості, слідчий податкової міліції діє таким чином: За погодженням із прокурором, вносить до слідчого судді, суду (місцевого суду - ст. 132 КПК України) клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю, у якому зазначає обставини, передбачені ч. 2 ст. 160 КПК України. Після отримання клопотання слідчий суддя, суд у порядку ст. 163 КПК України розглядає його та у разі встановлення обставин, передбачених Ч. 5, 6 ст. 163 КПК України постановляє ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю. Вказана ухвала надається оператору або провайдеру телекомунікацій, у володінні яких знаходиться необхідна інформація, після чого відповідна службова особа зобов'язана надати тимчасовий доступ до зазначеної в ній інформації, з метою вилучення необхідної інформації (її носіїв, тощо про що зазначається в ухвалі слідчого судді, суду) або виготовлення необхідних копій.

Слідчий аналізує отримані дані або дає доручення оперативним підрозділам на їх моніторинг.

У подальшому отримана інформація (щодо абонентського номера оператора мобільного зв'язку) аналізується та в разі необхідності отримання додаткової інформації, яка має значення для кримінального провадження, можливе проведення негласних слідчих (розшукових) дій, таких як, наприклад, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК України) або ж установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268 КПК України).

Іншої процедури здобуття зазначених відомостей КПК України не передбачає навіть для випадків невідкладності її отримання (терористичний акт, запобігання вчиненню тяжкого та особливо тяжкого злочину тощо). Участь представника оператора в судовому засіданні не може бути забезпечено через відсутність у більшості регіонів представництв оператора.

ВИЗНАЧЕННЯ СКЛАДУ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У СПРАВАХ ПРО УСИНОВЛЕННЯ

Доцент кафедри цивільного права і процесу НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент Чурпіта Ганна Вікторівна.

Чинним цивільним процесуальним законодавством розгляд справ про усиновлення віднесено до судової юрисдикції, він здійснюється в порядку окремого провадження (п. 4 ст. 234 ЦПК України). Судовий розгляд максимально забезпечує здійснення процедури усиновлення з дотриманням передбаченого законом порядку шляхом встановлення обставин, з якими закон пов'язує настання відповідних правових наслідків, дослідження та оцінки доданих на їх підтвердження доказів, висновків компетентних органів щодо доцільності усиновлення та відповідності його інтересам дитини, і тому є

гарантією ухвалення законного та обґрунтованого рішення, ефективного захисту прав та інтересів дитини та інших заінтересованих у розгляді справи осіб.

Як впливає із частин 2, 3 ст. 26, ч. 1 ст. 38, ч. 4 ст. 235 ЦПК України, особами, які беруть участь у справах окремого провадження, у тому числі у справах про усиновлення, є: заявник; інші заінтересовані особи; їхні представники; органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Відповідно до ч. 1 ст. 211 СК України усиновлювачем дитини може бути дієздатна особа віком не молодша двадцяти одного року, за винятком, коли усиновлювач є родичем дитини. При цьому усиновлювачем може бути особа, що старша за дитину, яку вона бажає усиновити, не меш як на п'ятнадцять років, а різниця у віці між усиновлювачем та дитиною не може бути більшою ніж сорок п'ять років. У разі усиновлення повнолітньої особи різниця у віці не може бути меншою, ніж вісімнадцять років (ч. 2 ст. 211 СК України).

Крім того, у ч. 3-6 ст. 211 СК України містяться додаткові вимоги щодо особи усиновлювачів, якщо такими є подружжя, особи, які не перебувають у шлюбі між собою; у ст. 212 СК України перераховані особи, які не можуть бути усиновлювачами, а у ст. 213 СК України - особи, які мають переважне перед іншими право на усиновлення дитини.

Поряд із цим, ст.ст. 217-222 СК України передбачають необхідність отримання у випадках, встановлених законом, згоду на усиновлення: батьків дитини; самої дитини; другого подружжя, якщо усиновлення дитини здійснюється одним із подружжя; опікуна, піклувальника, якщо над дитиною або батьками дитини встановлено опіку або піклування; закладу охорони здоров'я або навчального закладу, якщо дитина не має батьків і перебуває у цих закладах.

Таким чином, заявником у справах про усиновлення є дієздатна особа віком не молодша двадцяти одного року, за винятком, коли усиновлювач є родичем дитини, яка відповідає

вимогам, визначеним ч. 2-6 ст. 211, ст. 212, ст. 213 СК України. Відповідно до ч. 1 ст. 223 СК України заява про усиновлення не може бути подана через представника.

Іншими заінтересованими особами у справах про усиновлення, виходячи зі змісту ст. ст. 214-215, 217-222, ст. 233 СК України, ч. 1 ст. 253 ЦПК України, є: батьки дитини; сама дитина; другий з подружжя, якщо усиновлення дитини здійснюється одним із подружжя; опікун, піклувальник дитини або її батьків; заклад охорони здоров'я або навчальний заклад, якщо дитина не має батьків і перебуває у цих закладах; органи державної влади, які здійснюють облік дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування, та облік осіб, які бажають усиновити дитину; державний орган реєстрації актів цивільного стану; уповноважені органи виконавчої влади, якщо заявником є іноземний громадянин; інші особи.

Як зазначає С.Я. Фурса, у справах про усиновлення заінтересовані особи можуть заперечувати проти встановлення факту та оспорювати його достовірність, що не тільки не припиняє провадження у справі, а навпаки зобов'язує суд ретельніше дослідити та оцінити подані докази з метою встановлення об'єктивної істини та правильного вирішення справи по суті.

Як органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб, у справах про усиновлення беруть участь органи опіки та піклування у формі подання висновку про доцільність усиновлення та відповідність його інтересам дитини (ч. 1, 2 ст. 253 ЦПК України).

Як вже відмічалось, відповідно до ч. 1 ст. 223 СК України заява про усиновлення не може бути подана через представника. Відтак, норми інституту представництва у справах про усиновлення можуть застосовуватися лише щодо інших заінтересованих осіб, а також органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

БОРОТЬБА З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИКІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ЗА ОСТАННІ 30 РОКІВ

Курсант 301 н.г. Шаповалова М.В.

Науковий керівник: викладач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, викладач Варваринець В.І.

Нелегальний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні набуває все більш значних масштабів, стає досить серйозним соціальним чинником, який негативно впливає на стан здоров'я і благополуччя людей, розвиток суспільства в цілому. Різко збільшується кількість осіб, які незаконно вживають наркотики і психотропні речовини. Швидкими темпами зростає число злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами. Прогресуюче зловживання ними і різке зростання цін на такі засоби створюють сприятливі умови для формування організованих груп, які займаються нелегальним наркобізнесом. Стає реальністю включення у ці процеси міжнародної наркомафії та її злиття з внутрішніми злочинними угрупованнями, що призводить до появи, існування і розвитку наркомафії на території України. Все виразніше проявляється прагнення українських та іноземних наркоділців до "відмивання" наркогрошей у різних комерційних структурах, корумпування представників органів влади та управління.

В умовах соціально-політичної та економічної нестабільності перехідного періоду, складного морально-психологічного клімату в суспільстві, переоцінки соціальних орієнтирів у свідомості мас, зростання злочинності, особливо у молодіжному середовищі, розширення незаконного попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори та їх протиправного

пропонування на "чорному ринку" стають тією силою, що реально загрожує безпеці суспільства.

Масштаби та темпи поширення зловживання наркотиками і психотропними речовинами, широкий розмах їх нелегального обігу свідчать, що заходи, які вживалися правоохоронними органами у цьому напрямі, були недостатньо ефективними.

Багато в чому це зумовлювалось тим, що боротьба з нелегальним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, у тому числі й зі зловживанням ними, не мала необхідного організаційного та правового забезпечення.

Велике занепокоєння викликає зловживання наркотиками, одержуваними з наркотиковмісних рослин, що незаконно культивуються на території України, оскільки це створює реальну загрозу погіршення не тільки генотипу особи, а й генофонду суспільства в цілому.

Складні проблеми пов'язані зі вживанням сучасних синтетичних засобів з наркотичною та психотропною дією, які створюються вченими-фармакологами і виготовляються медичною промисловістю. До них належать такі препарати з високою терапевтичною активністю, як наркотичні засоби опійноподібної дії, а також препарати з широким спектром психотропної активності, які вживаються як стимулятори діяльності центральної нервової системи (ЦНС), седативні засоби, снотворне, транквілізатори та ін. Сучасні синтетичні ліки дають полегшення багатьом людям, які відчують потребу в них. Проте їх безладне і надмірне вживання є причиною занепокоєння наркологів. Відомо також, що ці препарати викликають залежність організму від них і досить часто стають предметом зловживання, а це, в свою чергу, народжує великі проблеми для системи охорони здоров'я та соціальні проблеми, пов'язані з проникненням таких медикаментів на "чорний ринок".

Не менш складні проблеми виникли з поширенням нелегального вироблення наркотиковмісної сировини з

снотворного маку та конопель, виготовлення з неї кустарним способом неочищених наркотиків з досить небезпечними властивостями, а також виготовлення синтетичних речовин з наркотичною дією (прекурсорів) у підпільних лабораторіях з використанням різних хімікатів промислового та побутового призначення.

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОВЖИВАНЬ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

Студент освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» за спеціальністю «Правознавство» Швець Ольга Петрівна.

Відповідно до ст. 19 Конституції України посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами нашої держави. Від реалізації цього положення значною мірою залежить нормальна та правильна діяльність державного апарату, функціонування підприємств, установ і організацій, забезпечення реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина, законних інтересів юридичних осіб. На вирішення цих питань повинні бути спрямовані зусилля усіх службових осіб владних органів. Однак, службові особи нерідко зловживають владою або службовим становищем. Своїми протиправними діями вони серйозно порушують нормальну роботу органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій різних форм власності, завдають великої шкоди державним і громадським інтересам, охоронюваним законом правам та інтересам окремих фізичних та юридичних осіб, підривають авторитет держави.

Ефективна протидія цим злочинам потребує розроблення питань криміналістичної характеристики цих протиправних діянь.

Відповідно до ст. 364 КК України зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб.

За способом вчинення дані злочини, поділяють на дві загальні групи: 1) прості злочини - вчинені шляхом безпосереднього зловживання владою, службовим становищем або службовими повноваженнями; 2) складні злочини - вчинюються у сукупності з іншими злочинними діяннями (наприклад службовим підробленням).

Серед типових способів вчинення зловживань владою або службовим становищем можна виокремити надання незаконних послуг, пільг та переваг,

привласнення або незаконне використання держаного чи колективного мана, невиконання службових обов'язків тощо.

Особу злочинця, як елемент криміналістичної характеристики зловживань владою або службовим становищем представляють службові особи, зокрема представники влади.

Об'єкти слідоутворення зловживань владою або службовим становищем умовно можна об'єднати в такі основні групи: документи; предмети; приміщення; товарно-матеріальні цінності та грошові кошти; електронні носії інформації; пам'ять людей. Водночас найбільше значення серед них мають документи.

Таким чином, найбільш вагомими елементами криміналістичної характеристики зловживань владою або службовим становищем є відомості про способи вчинення цього злочину, особу злочинця та типові сліди. Вони утворюють певний орієнтир у розслідуванні кримінальних проваджень за фактами вчинення зазначених протиправних діянь.

ОПЕРАТИВНО - РОЗШУКОВЕ ЗАПОБІГАННЯ УМИСНИМ ВБИВСТВАМ В УКРАЇНІ

Слухач 104 н.г. магістратури Шевченко Олена Станіславівна.

Науковий керівник: професор кафедри оперативно - розшукової діяльності Никифорчук Дмитро Йосипович.

Актуальність дослідження зумовлена великим значенням вирішення проблем припинення умисних вбивств в Україні. За останні роки вбачається зростання злочинності в цілому і збільшення особливо тяжких злочинів проти особи, таких як умисні вбивства, зокрема. Так, кількість зареєстрованих вбивств за останні 10 років в Україні збільшилося майже на 10%. Найбільше їх вчиняється в Київській, Харківській, Донецькій і Одеській областях.

Окремі правові проблеми боротьби із умисними вбивствами досліджували у своїх працях Д. Й. Никифорчук, Е. В. Рижков, В. П. Захаров, І. П. Козаченко, О. П. Снігерьев, І. Р. Шинкаренко, М. В Корнієнко, В. Л. Регульський, О. М. Бандурка та інші. Так, завдяки працям цих науковців удосконалена теоретична база для визначення шляхів боротьби із злочинністю оперативними підрозділами ОВС.

Проте, на жаль, зниження цих злочинів не спостерігається. Це зумовлено зростаючим професіоналізмом і організованістю злочинних проявів, використання злочинцями корупційних зв'язків під час підготовки, вчинення та приховування вбивств. Збільшується кількість цих злочинів, учинених із застосуванням вогнепальної зброї, вибухових пристроїв і речовин.

Правовий нігілізм, низький рівень виховання значної частини населення нашої держави призводять до зростання таких злочинів, як умисні вбивства. Мета запобігання злочинності досягається шляхом поліпшення матеріального

забезпечення, підвищення культурного рівня і свідомості громадян.

Організація запобігання умисним вбивствам потребує застосування знань управлінських, юридичних і спеціальних наук. Для виконання завдань протидії злочинності необхідно також використовувати наукові досягнення щодо вдосконалення форм і методів оперативно - розшукової діяльності, що отримуються із вивчення матеріалів оперативної практики.

Правоохоронні органи покликані вирішувати завдання, пов'язані з охороною особи та забезпеченням дотримання прав і свобод громадян. «Людина, її життя і здоров'я, честь та гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю», - зазначено в ст.3 Конституції України. «Кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави - захищати життя людини (ст. 27 Конституції України). Як свідчить практика боротьби органів внутрішніх справ із злочинами, що посягають на життя людини, своєчасне їх виявлення і попередження можливе лише у разі належної обізнаності працівників ОВС з особливостями їх усунення.

Виявлення причин і умов, які сприяють вчиненню умисних вбивств, і вжиття заходів щодо їхнього усунення є основними положеннями діяльності стосовно запобігання злочинам.

Р. А. Халілев визначає основні властивості оперативно - розшукового запобігання:

- наявність притаманних тільки йому специфічних прийомів і методів впливу на криміногенних осіб;
- на відміну від кримінологічного запобігання, що ставить за мету комплексне оформлення усіх сфер і об'єктів свого впливу, оперативно - розшукове запобігання не має такого масового характеру;
- власне інформаційне забезпечення, що складається з системи оперативно - розшукових і оперативно - профілактичних обліків, картотек автоматизованих

інформаційно - пошукових і експертних систем, інтегрованих баз даних, джерелами формування яких є негласні джерела;

- оперативно - розшукові заходи, спрямовані на об'єктів профілактичного впливу, здійснюються тільки на підставах законності.

Погоджуємось із Р. А. Халілевім, що оперативно - розшукове запобігання можна поділити на три стадії, а саме:

оперативно - розшукова профілактика умисних вбивств (як загальна, так і індивідуальна) - її сутність полягає в усуненні. Нейтралізації причин і умов (об'єктивних і суб'єктивних), обставин та факторів (внутрішніх і зовнішніх) стосовно імовірного злочинця.

оперативно - розшукове попередження злочинів, як друга стадія запобігання, є цілком логічною реалізацією в ОРД вимог законодавця. Її сутність полягає у виявленні осіб, дії яких свідчать про протиправну спрямованість вчинити злочин і може перерости в злочинні.

оперативно - розшукове припинення злочинів - третя стадія запобігання злочинам із використанням можливостей оперативно- розшукової діяльності. Вона настає в разі невіршення завдання запобігання злочинам на перших двох стадіях.

Наголосимо, що заходи оперативного характеру передбачають збір інформації про вбивства, що готуються, про поведінку конкретних осіб, про причини певних злочинів, що вимагають профілактичних дій. Такі дії здійснюються шляхом оперативно - розшукових заходів: забезпечується розпад групи, що формується для скоєння умисного вбивства, здійснюється періорієнтування її учасників, відрив окремих осіб від шкідливо - впливового середовища.

Також поділяємо думку А. С. Овчинського, що теоретичні основи оперативно - розшукової профілактики формувалися одночасно з теорією оперативно- розшукової інформації. Власне профілактика передбачала і ґрунтувалася на інформаційно - аналітичному й інформаційно - прогностичному

забезпеченні ОРД. «Заповнити гострий дефіцит інформації та активізувати слідчо - оперативну роботу з розкриття і розслідування злочинів, - стверджують Є. П. Іщенко та П. П. Іщенко, - можна за рахунок використання нових інформаційних технологій: шляхом своєчасного використання інформації, накопиченої в криміналістичних обліках, інших відомчих обліках, узагальнення й аналізу відомостей з «відкритих» джерел. На нашу думку, являючи собою інформаційний процес, запобігання умисним вбивствам дійсно певною мірою залежить від інформації.

Загалом, під попередженням злочинності розуміють такі заходи, що безпосередньо спрямовані на виявлення і усунення причин

та умов скоєння злочинів, запобігання їм та припинення. Виходячи з цього у діяльності підрозділів карного розшуку щодо попередження умисних вбивств слід зазначити такі напрями:

1. Виявлення і усунення (нейтралізація) обставин, які можуть обумовлювати скоєння вбивств.

2. Попередження реально можливих (в тому числі таких, що готуються) вбивств і переходу на злочинний шлях певних осіб.

3. Припинення умисних вбивств, що скоюються.

4. Виявлення і усунення обставин, які безпосередньо сприяли скоєнню вбивств та які можуть сприяти новим злочинам.

5. Попередження рецидиву.

Щодо припинення умисних вбивств підрозділами карного розшуку, то воно полягає у тому, що винний вже почав безпосереднє вчинення умисного вбивства, тобто в стадії замаху на скоєння злочину. Відповідно до ст.15 ч.1 Кримінального Кодексу України замахом на злочин є вчинення особою з прямим умислом діяння, безпосередньо спрямованого на здійснення

злочину, якщо при цьому злочин не було доведено до кінця з причин, що не залежали від волі винного.

Запобігання вбивствам як головний напрям у боротьбі із умисними злочинами не повинне зводитися тільки до виявлення причин вчинення цих злочинів та їх усунення, а передбачає також проведення таких заходів, як створення обстановки нетерпимості стосовно порушень норм і правил громадського способу життя, залучення у боротьбу із злочинами населення, призначення справедливого покарання за вчинений злочин, належна організація його відбування.

Отже, як висновок зазначимо, що втілення у практику діяльності підрозділів карного розшуку зазначених заходів безперечно буде позитивно сприяти боротьбі з умисними вбивствами. Державно - правові механізми повинні гарантувати безпеку кожного учасника соціуму, оскільки від безпеки окремого громадянина залежить взаємне суспільне благополуччя, що і визначає головне завдання правоохоронної системи.

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Доцент кафедри економічної безпеки ННПФПСКМ
НАВС к.ю.н., доцент Шевчук О.О.

Поняття економічної безпеки стало актуальним в Україні з моменту проведення активних реформ в економіці. Аналіз світового досвіду показує, що поняття економічної безпеки добре відоме в практиці діяльності управлінських структур Заходу, причому економічна безпека розглядається, як правило, як складова національної безпеки.

Отже, національна економічна безпека є таким станом економіки й інститутів влади, при якому забезпечується гарантований захист національних інтересів, гармонійний,

соціально спрямований розвиток країни в цілому, достатній економічний та оборонний потенціал навіть при найбільш несприятливих варіантах розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів.

Поняття національної безпеки істотно ширше за поняття економічної безпеки і включає такі складові, як військова, екологічна, інформаційна, соціальна, енергетична, економічна й інші види безпеки. Усі ці складові національної безпеки тісно взаємозв'язані і взаємодоповнюють один одного: кожний з видів національної безпеки може достатньо яскраво виявлятися у сфері дії іншого, доповнюючи або послабляючи його вплив. Так, наприклад, не може бути військової безпеки при слабкій і неефективній економіці, так само, як не може бути одночасно ні військової, ні економічної безпеки в суспільстві, що роздирається соціальними конфліктами. Але все-таки базисом національної безпеки продовжує залишатися економічна безпека.

У зв'язку з тим, що поняття економічної безпеки порівняно недавно стало об'єктом наукових розробок, у вітчизняній літературі спектр різних підходів до трактування цього терміна виявився вельми широким:

якісно певний стан економіки країни, який з погляду суспільства бажано зберегти або розвинути в прогресуючих масштабах;

можливість і готовність економіки забезпечити гідні умови життя й розвитку особи, соціально-економічну та військово-політичну стабільність суспільства і держави, протистояти впливу внутрішніх і зовнішніх загроз;

найважливіша якісна характеристика економічної системи, визначальна її здатність підтримувати нормальні умови життєдіяльності населення, стійке забезпечення ресурсами розвитку народного господарства, а також послідовну реалізацію національно-державних інтересів України;

рівень розвитку економіки, який забезпечує економічну, соціально-політичну і військову стабільність в умовах дії несприятливих чинників;

сукупність умов і чинників, що забезпечують незалежність національної економіки, її стабільність і стійкість, здатність до постійного оновлення й самовдосконалення;

це не тільки захищеність національних інтересів, а й готовність і здатність інститутів влади створювати механізми реалізації та захисту національних інтересів розвитку вітчизняної економіки, підтримку соціально-політичної стабільності суспільства;

характеристика національного господарського комплексу і його складових з погляду його здатності до прогресуючого розвитку шляхом стійкого зростання добробуту всіх верств населення в умовах соціальної й економічної стабільності та ефективної міжнародної співпраці, спрямованої на позитивне вирішення внутрішніх і зовнішніх проблем, що створюють загрози життєвим інтересам суспільства.

Перелік визначень поняття економічної безпеки можна було б продовжувати, оскільки сама проблема економічної безпеки стала об'єктом дослідження багатьох учених.

Різноманітність трактувань терміна «економічна безпека», проте, дає підстави для загального висновку, а саме: економічна безпека не одновимірне поняття, а комплексне, оскільки включає безліч аспектів і зумовлена дією багатьох чинників і обставин.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ Ф СЕПАРАТИЗМУ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Курсант 309 навчальної групи Шелестинський В.А.

Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, кандидат юридичних наук Миронюк Т.В.

Тероризм та сепаратизм належить до числа найнебезпечніших злочинів проти основ конституційного ладу та безпеки держави. Тому для пошуку адекватної та ефективної протидії цій серйозній загрозі необхідний її аналіз з різних позицій.

Слід відзначити, що хоча боротьба з тероризмом має похідний характер, вона є достатньо автономним явищем, вплив якого на суспільні процеси є значно стабільнішим та всеохоплюючим, ніж власне терористичних актів. Перетин кордону, перевезення небезпечних вантажів, фінансові трансакції, формування державного бюджету - перелік проявів цього впливу можна продовжувати.

В основі будь-яких стратегій сепаратизму в Україні лежить уявлення, що сепаратизм може призвести до того, що на окремих територіях в разі їх від'єднання від України може бути все так само, як раніше в Україні, плюс ще краще за рахунок грошей Росії (чи Європи).

Мрія українського сепаратиста, щоб було краще, ніж є, нездійсненна. Краще не буде. Буде тільки гірше. Краще не може бути за будь-яких умов, доки немає ідей того кращого.

"Бути не з Україною, а з Росією" це узагальнена ідея сепаратизму, що нав'язана російськими ЗМІ протягом тривалого зомбування жителів Сходу України. Українські люди не знають, що їх чекає в союзі Росії. Вони думають, що їм залишать їх свободи і ще додадуть до цього більше грошей на життя. Так не

буває. Буває лише - втрата звичних для українців свобод в обмін на гроші.[6]

Відповідальність за злочини пов'язані з тероризмом, сепаратизмом, посяганням на територіальну цілісність і національну безпеку України, диверсіями, державною зрадою і шпигунством буде посилено. Крім тюремних строків на осіб, яких суд визнає винними, очікує конфіскація майна і грошових коштів.

У зв'язку з цим МВС розробило законопроект про внесення змін до Кримінального Кодексу, який просить підтримати всі Міністерства та відомства і всіх народних депутатів-патріотів України.

Ст. 109 КК - Дії спрямовані на насильницьку зміну конституційного ладу і повалення державної влади. Ст. 110 КК Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України. Ст. 111 КК Державна зрада.

Ст. 113. КК Диверсія. Ст. 114. КК Шпигунство. Ст. 258 КК Тероризм.

Ст. 258 -1 КК Залучення у вчинення терористичного акту.

Ст. 258-2 КК Публічні заклики до вчинення терористичного акту

Ст. 258-3. КК Створення терористичної групи чи терористичної організації. Ст. 258-4 КК Пособництво у скоєнні терористичного акту.

Ст. 260. КК Створення незаконних збройних формувань. Ст. 261. КК

Напад на об'єкти на яких є предмети що становлять підвищену небезпеку для оточуючих - хімічні, радіоактивні, біологічні чи вибухові речовини", - зазначив А.Аваков.

Український глава держави Петро Порошенко підписав ухвалений Верховною Радою України Закон від 5 червня 2014 року №1313-УП "Про внесення змін до законів України щодо боротьби з тероризмом". З метою захисту громадян, держави і суспільства від терористичних загроз у районі проведення

довготривалої антитерористичної операції, як виняток, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, може здійснюватися превентивне затримання осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години, але не більше ніж на 30 діб.

Отже, відповіді за свої дії, спрямовані на розкол України мають не тільки українці, які зрадили свою Батьківщину, а й представники інших країн. В зв'язку з цим в окрему групу були винесені посадові особи Російської Федерації та інших держав, які закликають до війни з Україною і публічно закликають до порушення територіальної цілісності України.

До останньої групи осіб, до яких буде застосовано санкції потрапили українські та зарубіжні фізичні та юридичні особи, що спонсорують тероризм і сепаратизм на території України.

Є впевненість, що прийняття нових законопроектів сприятиме боротьбі з тероризмом у всіх його проявах, ще раз підтвердить прихильність України до неухильного виконання своїх зобов'язань перед світовою спільнотою стосовно протидії цьому негативному явищу, нашу позицію засудження всіх актів, методів і практики тероризму, свідчитиме про підтримку нашою державою дій, що вживаються проти тероризму відповідно до норм міжнародного права та вимог ООН, Ради Європи та інших міжнародних організацій.

ВАЖЛИВІСТЬ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕКОНАННЯ СУДДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Курсант 309 н.г. Шелестинський В.А.

Науковий керівник: професор кафедри кримінального процесу НАВС, кандидат юридичних наук Никоненко М.Я.

Питання внутрішнього переконання судді стало предметом багатьох наукових робіт та публікацій Ю. М. Грошевого. Особливий акцент у них зроблено на новій категорії - професійна правосвідомість, яку визначено центральним елементом структури внутрішнього переконання. У результаті Ю.М. Грошевий формулює наступне визначення: «Суддівське переконання - це такий стан свідомості судді, коли він вважає зібрані по справі докази достатніми для вирішення питання про наявність чи відсутність фактів, що входять в предмет доказування, впевнений у правильності свого висновку та готовий до практичних дій у відповідності до отриманих знань».

Внутрішнє переконання судді як елемент вільної оцінки доказів, свідчить про те, що воно формується в процесі доказування й стосується фактичних обставин кримінальної провадження. Звісно, що під час розгляду та вирішення кримінального провадження у судді формуються й інші види переконання, зокрема, щодо правильності кваліфікації діяння підсудного, вибору виду та міри покарання, проте їх зміст не стосується принципу вільної оцінки доказів та законодавчо закріплених правил доказування. Іншими словами, суддя в процесі опосередкованого пізнання подій і фактів конкретного кримінального провадження здійснює розумову діяльність, звертаючись до свідомості, в якій «реконструює» на підставі зібраних доказів фактичні обставини провадження. При цьому особисті, загальнолюдські види переконання, як то релігійні, моральні, політичні тощо не стосуються юридичної оцінки доказів. Тому, підсумовуючи, слід відмітити, що поняття «внутрішнього переконання» в принципі вільної оцінки доказів

характеризує пізнання доказів як відображення матеріального світу в діяльності людей. Сформулювавши принцип вільної оцінки доказів за внутрішнім переконанням, законодавець забезпечив нормативне регулювання пізнання в процесі та автономію волі судді. У результаті діяльності по здійсненню правосуддя суддя з дотриманням вимог процесуального закону оцінює докази, а отже, здійснює розумову суб'єктивну діяльність, й виносить судові рішення. При цьому вказівка на суб'єктивний характер суддівської діяльності не означає сваволлю чи не контрольованість владних повноважень судді при здійсненні правосуддя. Недовіра законодавців середньовіччя до представників судової влади, яким надавалися широкі повноваження, призвела до жорсткої регламентації процесу оцінювання доказів, однак не сприяла підвищенню ефективності правосуддя. Тому легальна теорія доказів припинила своє існування, після чого повернулися до їх вільної оцінки із зверненням до свідомості людини. У результаті здійснення правосуддя внутрішнє переконання судді знаходить свій прояв у відповідному судовому рішенні, що є свідченням рішучості носія судової влади діяти відповідно до сформованого внутрішнього переконання по конкретному кримінальному провадженню. На основі комплексного аналізу та з урахуванням вказаних характеристик внутрішнього переконання судді, пропонується наступне визначення цього поняття. Внутрішнє переконання судді - це стан свідомості особи судді, що відображає результат розумової суб'єктивної діяльності судді в процесі судочинства щодо оцінки доказів з метою достовірного встановлення фактичних обставин конкретного кримінального провадження, що входять до предмету доказування, результат якої втілюється в судовому рішенні.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ЗДІЙСНЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ОВС УКРАЇНИ

Ад'юнкт 7 курсу ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ Шерудило В.О.

У відповідності до наданих повноважень, передбачених пунктом 2 статті 40 Кримінального процесуального кодексу України слідчий проводить негласні слідчі (розшукові) дії у порядку визначеному розділом 3 глави 21 (Негласні слідчі (розшукові) дії). Проведення негласних слідчих (розшукових) дій слідчий може доручити відповідним оперативним підрозділам (пункт 3 частина 2 стаття 40).

Правовою підставою, здійснення негласних слідчих (розшукових) дій оперативними підрозділами органів внутрішніх справ, є письмове доручення слідчого, або прокурора в кримінальному провадженні. У цьому випадку, на час проведення зазначених дій, працівник оперативного підрозділу набуває повноважень слідчого. Працівники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора (стаття 41 КПК).

З метою дотримання умов конспірації, досягнення максимального позитивного результату при проведенні запланованих негласних слідчих (розшукових) дій, доручення необхідно направляти виконавцю через підрозділи документального забезпечення та режиму органів внутрішніх справ з дотриманням вимог таємного діловодства.

Слідчим, прокурором у дорученні обов'язково зазначається: посада, звання, клас, орган досудового розслідування, прізвище та ініціали посадової особи; реєстраційний номер кримінального провадження; контактний телефон; оперативний підрозділ, якому доручено проведення

негласних слідчих (розшукових) дій згідно з напрямками оперативно-службової діяльності (наказ МВС від 24.09.2010 № 456); стислий зміст обставин злочину; правова кваліфікація злочину (частина, стаття Кримінального кодексу України); відомості про особу (осіб), місце або річ, щодо яких необхідно провести негласну слідчу (розшукову) дію; обставини, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину; вид негласної слідчої (розшукової) дії та обґрунтування строку її проведення; обґрунтування неможливості отримання відомостей про злочин та особу, яка його вчинила, в іншій спосіб; відомості залежно від виду негласної слідчої дії про певні ознаки, які дозволяють унікально ідентифікувати абонента спостереження, телекомунікаційну мережу, кінцеве обладнання тощо; очікувані результати проведення негласної слідчої (розшукової) дії та докази, які можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину або встановлення осіб, які його вчинили. До доручення обов'язково додається витяг з Єдиного реєстру досудового розслідування та постанова слідчого, прокурора про прийняте рішення щодо проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

При проведенні негласної слідчої (розшукової) дії у порядку, передбаченому статтею 250 КПК, до оперативного підрозділу направляється постанова слідчого, прокурора, на виконання якої, у дорученні крім обов'язкових вищезазначених відомостей, додатково обґрунтовуються виняткові підстави її проведення з наданням підтверджуючих документів.

Постанова про проведення негласних слідчих (розшукових) заходів складається у відповідності до вимог статті 251 КПК.

Результати негласних слідчих (розшукових) дій повинні відповідати загальним правилам фіксації кримінального провадження, передбаченими КПК. За результатами проведення негласної слідчої (розшукової) дії складається протокол, до якого, в разі необхідності, долучаються відповідні додатки. Відомості про осіб, які проводили негласні слідчі (розшукові) дії

або були залучені до їх проведення, у разі здійснення щодо них заходів безпеки, можуть зазначатися з забезпеченням конфіденційності в порядку, визначеному законодавством.

УЧАСТЬ ПРОКУРОРА НА ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ

Курсант 309 н/г Шкуратовський Д.В.

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук, доцент Степанов О.С.

Прокурор у досудовому розслідуванні виконує і ряд інших кримінально-процесуальних функцій, які є нечітко чи неповно визначені в законодавстві України. Що це за функції?

Наглядова функція прокурора за додержанням законів під час проведення досудового розслідування закріплена у п.3 ст.121 Конституції України, ч.2 ст.36 КПК України та у ст.29 Закону України „Про прокуратуру”. Виділення цієї функції в самостійний напрям зумовлено наступними факторами: 1) важливістю боротьби з кримінальними правопорушеннями як найтяжчим порушенням закону, що завдають великої, а часом й непоправної шкоди інтересам людини; 2) важливістю недопущення можливих порушень прав, законних інтересів людини і громадянина.

Функція обвинувачення у формі підготовки і офіційного оформлення обвинувального акта закріплена у п. 13 ч. 2 ст. 36; ст. 291 КПК України. Її сутність проявляється у покладеному на прокурора обов’язку використовувати передбачені законом заходи для встановлення особи, як вчинила кримінальне правопорушення (кримінальний проступок, злочин), для її (особи) викриття і притягнення до кримінальної відповідальності..

Функція процесуального керівництва прямо не закріплена в КПК України, а визначається лише як форма

прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування (ч.2 ст. 36 КПК України).

Правозахисна функція закріплена у ч. 2 ст. 3 Конституції України та у ст. 8. КПК України, які визначають права, свободи і законні інтереси людини і громадянина найвищою соціальною цінністю, а їх захист загальнодержавним обов'язком, виконання якого покладається Конституцією України на всі державні органи без винятку..

Координаційна функція закріплена у ст. 10 Закону України „Про прокуратуру” і направлена на розроблення і проведення узгоджених дій з протидії злочинності кримінальними процесуальними засобами усіх державних органів, що діють у досудовому розслідуванні.

Запобіжна (профілактична) функція обумовлена кримінально-правовими засобами реакції органів кримінальної юстиції (в тому числі і прокурора) на злочинність, на злочинність. Сутність цієї функції- попередження окремих видів кримінальних правопорушень та загальна і індивідуальна профілактика.

Функція безпосередньої участі прокурора в розслідуванні кримінального правопорушення обумовлена характером і направленістю його повноважень у досудовій стадії процесу, визначеними ч. 2 ст. 36 КПК України. Вказана функція є специфічною, перш за все, своїм призначенням- забезпечити участю прокурора або особистим проведенням окремої слідчої дії повну доказову інформацію по провадженню.

Функція організаційного забезпечення прокурорської діяльності у досудовому розслідуванні. Наявність цієї функції обумовлена необхідністю належної організації роботи прокурора на певному напрямі його діяльності, тобто вжиття заходів спрямованих на виконання завдань та функцій прокурора у досудовому розслідуванні. Від того як буде організована робота, залежить ефективність здійснення кримінальних процесуальних функцій прокурора, покладених на нього у досудовому розслідуванні.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН В ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Курсант 303 н.г. Штефанко В.І.

Науковий керівник: доцент кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового, кандидат юридичних наук Круглий В.М.

Захист прав і свобод громадян в оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ завжди був надзвичайно актуальним. Вжиті державними органами України заходи щодо приведення законодавства у відповідність до міжнародних стандартів, забезпечення прав громадян у різних сферах правоохоронної діяльності можуть дати реальні результати лише при створенні ефективного механізму й умов для їх реалізації. Важливість якісного нормативно-правового регулювання оперативно-розшукової діяльності на основі конституційного принципу верховенства права диктує необхідність більш повно враховувати специфіку правових відносин, що виникають у процесі оперативно-розшукової діяльності правоохоронних органів України. Саме під час проведення оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів поширені випадки порушень прав і свобод громадян. Останнім часом намітилась динаміка зростання кількості проведення оперативно-розшукових заходів, які тимчасово обмежують права та свободи громадян.

Особливо напружене становище із забезпеченням прав громадян склалося у сфері оперативно-розшукової діяльності органів внутрішніх справ. Незважаючи на вжиті МВС України заходи, в оперативно-розшуковій діяльності ОВС продовжують мати місце: недотримання умов проведення оперативно-розшукових заходів, які тимчасово обмежують права і свободи громадян; неправомірне застосування спеціальної техніки; несанкціоноване використання оперативно-технічних засобів, безпідставне заведення оперативно-розшукових справ тощо.

Значною мірою це пояснюється наявністю окремих прогалів у діючому законодавстві України, а також недостатньою науковою розробкою питань забезпечення прав і свобод громадян саме в теорії оперативно-розшукової діяльності.

У вітчизняній науці окремі питання забезпечення прав і свобод громадян в оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ висвітлювались у працях К.В. Антонова, О.М. Бандурки, В.Л. Грохольського, Е.О. Дідоренка.

За часи незалежності України цими вченими зроблено значний внесок у розробку правових основ оперативно-розшукової діяльності, питань її організації і тактики, правового регулювання, дотримання законності, контролю та нагляду за нею. Однак питання забезпечення прав і свобод громадян в оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ, на наш погляд, потребують особливого комплексного наукового дослідження.

В результаті проведеного дослідження теоретико-правових засад забезпечення прав людини в ОРД встановлено, що змістовне навантаження професійного терміну «забезпечення прав і свобод громадян в оперативно-розшуковій діяльності» є значно ширшим, ніж дотримання законності при проведенні окремих оперативно-розшукових заходів. Під ним слід розуміти не тільки самі дії оперативних працівників, а й наявність дієвого нормативно-правового регулювання питань забезпечення прав і свобод громадян, де визначенні завдання та принципи оперативно-розшукової діяльності, умови проведення оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів, що тимчасово обмежують права і свободи громадян, а також особливості контролю та прокурорського нагляду за діяльністю оперативних підрозділів.

Захист прав людини - це здійснення комплексу заходів щодо недопущення їх порушення, а також відновлення порушених прав. В такому контексті необхідно підходити до цієї проблеми таким чином, щоб враховувати зміни в соціально-політичних процесах. При цьому необхідне перенесення

акценту з реагування на конкретні порушення прав людини при здійсненні ОРД, на повсякденну роботу, що виключають порушення при виконанні завдань працівниками оперативних підрозділів. А це можливо при принциповому ставленні оперативних працівників до найменших порушень прав людини, принципів, норм моралі та професійної етики.

ЗМІ ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ І ПСИХОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА ТЕРОРИСТИЧНИХ ПРОЯВІВ

Курсант 310 навчальної групи Юско В.В.

Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, кандидат юридичних наук Миронюк Т.В.

Система масової інформації наразі є основним засобом формування суспільної свідомості.

В Україні, на жаль, є потенційні можливості й умови для активізації різних форм тероризму.

На мій погляд, головні причини тероризму полягають у людському факторі, психології окремих людей, які за будь-яку ціну намагаються керувати світом, мати надвладу тощо.

У зв'язку з цим актуальною є психологічна профілактика тероризму.

На практиці велику роль у психологічній профілактиці тероризму відіграє організаційно-правова сфера. Зокрема, засоби масової інформації щодо проблем поширення терористичних актів мають дуалістичний характер.

З одного боку, ЗМІ, які в пошуках сенсації викладають подробиці дій терористів, форм і прийомів вчинення терактів, призводять до швидкого поширення не лише вітчизняного «передового досвіду», а й міжнародного.

З іншого - саме ЗМІ володіють найміцнішими каналами впливу щодо запобігання терористичних актів.

Однією з головних причин, що породжують та сприяють поширенню у світі злочинів терористичного спрямування, дослідники вважають нестримну пропаганду ЗМІ насильства, смакування самого процесу вбивства, жорстокості.

На тлі економічного розшарування суспільства, зростаючого безробіття, ідейного хаосу, розмивання звичайних уявлень про добро і зло, посилюється схильність певних верств населення до використання силових засобів у вирішенні конфліктних ситуацій.

Особливого значення у використанні потужного впливу сучасних ЗМІ набуває здатність до висвітлення тем, пов'язаних із подоланням антисоціальних явищ.

На відміну від інших профілактичних програм ЗМІ здатні вплинути не лише на окремих індивідів, а й цілі соціальні групи чи навіть суспільство загалом.

Рекламні заходи посідають особливе місце у здійсненні психологічної профілактики терористичних проявів.

Використовуючи роль механізму переконання, реклама впливає на цінності та спосіб життя людини.

Невід'ємною частиною профілактичної роботи має стати інформування про роботу самих соціальних служб та інституцій.

Проте, необхідно зазначити, що успішними не можна вважати ніякі профілактичні заходи, якщо вони не будуть підтримані усіма громадськими та державними інституціями.

МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ОВС ПРИ ВИКОНАННІ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

Курсант 303 н.г., Ю.А. Ярмольчук

Науковий керівник: старший викладач кафедри СТ та
ОРД Камінський В.П.

Спілкування є невід'ємною частинкою всього суспільства та його свідомості, завдяки спілкуванню люди навчилися виражати свої почуття, емоції, невдоволення та уподобання.

Спілкування - це складний багатоплановий процес установа та розвитку контактів між людьми, що породжується потребами у спільній діяльності і включає обмін інформацією, сприймання й розуміння іншої людини, вироблення єдиної стратегії взаємодії.

Спілкування в ОРД, як і в інших видах діяльності, відбувається на внутрішньому та зовнішньому відомчо-функціональному рівнях, а тому його можна диференціювати на внутрішнє (переважно організаційно-управлінського характеру) та зовнішнє, що передбачає безпосередню практичну реалізацію заходів ОРД.

Пізнання психологічних основ оперативного спілкування має двояке значення. По-перше, відомості про характер і зміст спілкування об'єктів оперативного інтересу є джерелом цінної оперативно-розшукової інформації про кримінальні наміри та події, які відбуваються в злочинному середовищі.

Спілкування починається із зовнішнього сприймання і інформування першого враження. Позитивний вплив справляють ознаки уваги й інтересу до людини, впевненість у собі, естетична привабливість; негативно впливають емоційна напруженість, багатослів'я, квапливість, реагування на

висловлювання співбесідника. Цей процес зовні виглядає стихійним, але він має свої закономірності та може бути достатньою мірою упорядкований і прогнозований завдяки попередньому вивченню особистості.

Основним завданням правоохоронних органів є захист прав людини та встановлення істини, що практично неможливо втілити у практику без проведення результативного спілкування працівників оперативних підрозділів при виконанні своїх функціональних обов'язків. Саме таке спілкування має важливе профілактичне значення.

Особливого значення у практичній діяльності оперативних працівників набуває вивчення конкретної людини, отримання необхідної інформації, переконання в чомусь тощо. Тобто, дуже важливим є вміння оперативного працівника правильно спілкуватися, правильно проводити опитування, в результаті чого він матиме можливість взяти ініціативу в розмові у свої руки, викликати ту лінію поведінки, яка буде вигідна для нього, та зробити це так, щоб особа, з якою проводиться розмова і не здогадалась про істинні наміри та ціль розмови. Тому, питання, що стосується такого результативного спілкування потребує глибокого теоретичного осмислення, систематизації та узагальнення існуючого матеріалу, що й обумовлює його актуальність.

ЗМІСТ

1. Козачек А.М. Розвиток електронного урядування в Україні	5
2. Конончук А.О. Правовий статус жінки.....	7
3. Короленко В.С. Процесуальний статус слідчого в кримінальному процесі.....	10
4. Короленко В.С. Поняття та основні види пластикових платіжних карток та інших пластикових розрахункових засобів.....	12
5. Костюченко А. How the crisis spread (Хроніка кризи в Україні).....	14
6. Красножон Т.В. Рейдерство як загроза економічній безпеці суб'єктів господарювання	17
7. Красносільський Я.М. Комп'ютерні злочини	19
8. Кузмич О.І. Поняття та сутність злочинності у кредитно-фінансовій сфері	22
9. Куценко О.О. Цивільно-правовий захист прав споживачів за законодавством України.....	24
10. Куцоп'ят Р.О. Виявлення та перекриття каналів незаконного переміщення наркотиків через державний кордон України	26
11. Куць А.О. Характеристика дитячої злочинності в Україні за часи СРСР та у сучасний період	28
12. Кучменко С.В. Місце України в системі міжнародних маршрутів транспортування «живого товару»	30
13. Маргар Д.В. Питання реалізації антинаркотичної політики в Україні	33
14. Мартич А.С. Щодо питань прав людини як об'єкта державної економічної політики.....	35
15. Матвієнко Д.Ю. Історія виникнення, розвиток та боротьба з тероризмом у сучасний час	38
16. Машталіп І. Ukraine pulls back artillery and troops from front line (Україна відводить артилерію та війська від лінії фронту).....	40

17.	Мелешко Б.І. Окремі питання забезпечення прав потерпілого у кримінальному провадженні.....	42
18.	Мельник Я.О. Протидія фіктивного підприємництва.....	44
19.	Михайлишина І.О. Суб'єкти запобігання сепаратизму та тероризму в Україні.....	46
20.	Михайлишина І.О. Особливості допиту малолітніх та неповнолітніх осіб.....	48
21.	Міхно Т.О. Порухення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: предмет злочину.....	51
22.	Москаленко А. А. Terrorism.....	53
23.	Мороз Т.Л. Інститут депутатської недоторканності в Україні.....	56
24.	Мотрич С.В. Тенденції міжнародного наркобізнесу в Україні.....	58
25.	Музика Л.О. Гарантії законності під час здійснення ОРД та негласних слідчих (розшукових) дій.....	61
26.	Нагорна І.О. Виявлення та фіксація слідів рук.....	63
27.	Нагорна І.О. Кримінально-процесуальне значення слідчого експерименту.....	66
28.	Найдьонова Г.І. Правове регулювання управління органами внутрішніх справ України.....	68
29.	Небитов А.А. Класифікація злочинів, пов'язаних із сексуальною експлуатацією.....	70
30.	Негода Д.О. Кримінально-правова протидія тероризму.....	72
31.	Несевра Д.Т. Характеристика організованої злочинності у сфері економічних відносин.....	75
32.	Никифорчук В.Д. Метод «соціальної інженерії» як один із способів вчинення мережевих комп'ютерних злочинів ...	77
33.	Омельченко О.О. Процесуальні гарантії права на захист підозрюваного (обвинуваченого).....	79
34.	Осипенко Р.І. Суб'єкти протидії злочинам, пов'язаним з фінансуванням тероризму.....	82
35.	Остапчук Д.О. Використання гіпнозу під час допиту.....	84

36.	Островерхов Д.Ю. Євроінтеграція України.....	86
37.	Панкевич П. Why arming ukraine is a bad idea (Чому озброювати Україну є погана ідея).....	88
38.	Партевян А. Information security in federal bureau of investigations (Інформаційна безпека у федеральному бюро розслідувань).....	91
39.	Пасека Л.Г. Координація по запобіганню автотранспортних злочинів	94
40.	Патик А.А. Поняття кримінальних правопорушень, пов'язаних з фіктивним підприємництвом	96
41.	Патик Л.Л. Поняття «конвертаційних центрів» як найскладнішої високоорганізованої форми фіктивного підприємництва.....	98
42.	Подобед Г.С. До питання про значення юридичної педагогіки в діяльності ОВС	100
43.	Попова К.О. Проблемні питання кваліфікації злочинів проти статевої свободи та недоторканості.....	102
44.	Попсуй І.С. Конституційно-правовий статус прокуратури в Україні	104
45.	Прокопчук І.В. Особливості шахрайств, шляхом використання засобів мобільного зв'язку	106
46.	Прохоренко С.М. Основні причини та умови поширення злочинності серед молоді.....	109
47.	Розовик І.В. Конституційно-правова відповідальність: поняття, види, підстави.....	112
48.	Свиридюк Н.П., Воронцов В.П. Щодо характеристики змісту поняття «законність»	115
49.	Шармар О.М., Сероветник В.С. Проблемні питання об'єкта злочину та потерпілого, передбаченого ст. 345 КК України	118
50.	Сильченко В.Ф. Питання запровадження єдиного державного демографічного реєстру	121
51.	Синоверський А.І. Звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх за кримінальним законодавством України	123

52. Скакун І.В. Розвиток кримінального законодавства України щодо відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України..... 125
53. Скакун І.В. Правовий статус адвоката при наданні правової допомоги свідку у кримінальному провадженні 128
54. Сливка В.В. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх 131
55. Старунський Є.В. Попередження та розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи 133
56. Суконько Н.Ю. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів 135
57. Ткачук О.І. Вимоги до керівника як організатора управління в ОВС 138
58. Ткачук І.Д. Процесуальна форма повідомлення про підозру у кримінальному провадженні 141
59. Томма Р.П. Поняття та сутність інформаційної безпеки..... 143
60. Фінагеева К.А. Актуальні питання розслідування зайняття гральним бізнесом 145
61. Хоменко М.М. Міжнародно-правові стандарти у сфері забезпечення прав громадян, іноземців та апатридів 147
62. Хоморецький С.О. Оперативно-розшукова характеристика злочинів, що пов'язані із заняттям гральним бізнесом149
63. Цісар О.О. Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з незаконним утримання місць для вживання наркотичних засобів..... 151
64. Червінська С.О. Відміна смертної кари в Україні: історія, світовий досвід європейських країн 153
65. Червінська С.О. Сутність судового контролю у кримінальному провадженні 157
66. Чуб А.В. Тимчасовий доступ до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю..... 159

67. Чурпіта Г.В. Визначення складу осіб, які беруть участь у справах про усиновлення..... 160
68. Шаповалова М.В. Боротьба з незаконним обігом наркотиків на території України за останні 30 років 163
69. Швець О.П. Особливості криміналістичної характеристики зловживань владою або службовим становищем..... 165
70. Шевченко О.С. Оперативн-розшукове запобігання умисним вбивствам в Україні 167
71. Шевчук О.О. Поняття та сутність економічної безпеки держави..... 171
72. Шелестинський В.А. Державна політика протидії тероризму та сепаратизму: стан, проблеми та перспективи..... 174
73. Шелестинський В.А. Важливість внутрішнього переконання судді на сучасному етапі розвитку України 177
74. Шерудило В.О. Правові підстави здійснення негласних слідчих (розшукових) дій оперативними підрозділами ОВС України 179
75. Шкуратовський Д.В. Участь прокурора на досудовому розслідуванні 181
76. Штефанко В.І. Забезпечення прав і свобод громадян в оперативно-розшуковій діяльності..... 183
77. Юско В.В. ЗМІ як засіб впливу на особистість і психологічна профілактика терористичних проявів 185
78. Ярмольчук Ю.А. Методи забезпечення результативного спілкування працівниками оперативних підрозділів ОВС при виконанні функціональних обов'язків 187